

Sondaj cu privire la satisfacția beneficiarilor în ceea ce privește aprovizionarea cu apă și canalizare (AAC)

Rezultate ale studiului sociologic în satul Duruitoarea Veche
raionul Rîșcani

Cuprins

Lista Figurilor	3
Introducere	6
Metodologia studiului	7
I. Dezvoltarea social-economică a comunității	8
1.1. Satisfacția față de situația socio-economică a comunității.....	8
1.2. Gradul de participare a cetățenilor	111
II. Aprovizionarea cu apă	166
2.1. Sursele de apă și accesul.....	188
2.2. Consumul și costurile apei.....	277
III. Sanitație și canalizare.....	333
IV. Calitatea apei și perspectivele privind raportul cost/calitate.....	355
V. Cunoștințe și atitudini privind implementarea proiectului.....	388
5.1. Capacitățile APL privind implementarea proiectelor.....	388
5.2. Cunoștințe și atitudini față de proiectul implementat de ADR cu suportul GIZ.....	414
VI. Concluzii.....	455
VII. Anexe statistice	48
VIII. Rezultatele interviului telefonic	
8.1 Date privind respondenții	
8.2 Starea comunității gradul percepției și satisfacției cetățenilor față de situația socio-economică a comunității	
8.3 Conectarea la apeduct și consumul de apă	
8.4 Gradul de participare a cetățenilor	
8.5 Capacitățile APL	
8.6 Concluzii	
IX. Activitățile de focus-grup	
9.1 Metodologia și instrumentele utilizate în cercetare	
9.2 Raport-sinteză a grupurilor din instituțiile publice din comună	
9.3 Raport-sinteză a grupului din agenți economici	
9.4 Raport-sinteză a grupului din reprezentanți APL	

Lista Figurilor

Figura 1. Gradul de satisfacție a dezvoltării comunităților din punct de vedere social-economic în perioada 2010-2015	8
Figura 2. Gradul de satisfacție în prezent față de starea serviciilor de infrastructură din comunitate.....	8
Figura 3. Gradul de satisfacție în prezent față de starea serviciilor de infrastructură din comunitate comparativ cu 5 ani în urmă.	9
Figura 4. Problemele stringente ce necesită a fi rezolvate în comunitate.....	10
Figura 5. Nivelul posibilităților de implicare a APL, ONG și a Cetățenilor din comunități în soluționarea problemelor social-economice.	11
Figura 6. Nivelul de îmbunătățire a aportului APL, ONG și a Cetățenilor din comunități în soluționarea problemelor social-economice.	12
Figura 7. Gradul de implicare a agenților economici din localitate Duruitoarea în rezolvarea problemelor comunității în anii 2011-2015.	12
Figura 8. Gradul de implicare a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității în anii 2011-2015.....	13
Figura 9. Gradul de participare a cetățenilor în procesul de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a serviciului de aprovizionare cu apă în anii 2011-2015.	14
Figura 10. Modalitățile de implicare a locuitorilor în general în rezolvarea problemelor comunității.	15
Figura 11. Ponderea populației conectată la apeduct în anii 2011-2015:	16
Figura 12. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă în funcție de genul respondentului în anul 2015.....	16
Figura 13. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă în funcție de nivelul de bunăstare a gospodăriilor în anul 2015.	17
Figura 14. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă în funcție de prezența copiilor în gospodărie, în anul 2015.....	17
Figura 15. Sursele de apă, utilizate de către gospodării în anii 2011-2015.....	18
Figura 16. Sursele de apă, utilizate de către gospodării pe sexe ale respondenților, în anii 2011-2015.....	19
Figura 17. Sursele de apă utilizate de către gospodării cu copii sau fără în anul 2015	19
Figura 18. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă a femeilor comparativ cu bărbații	21
Figura 19. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă a femeilor comparativ cu bărbații în funcție de genul respondentului.....	21
Figura 20. Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în gospodărie	22
Figura 21. Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în funcție de genul respondentului.....	22
Figura 22. Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în funcție de prezența copiilor în gospodărie.....	23
Figura 23. Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în funcție de nivelul de bunăstare al gospodăriei	24

Figura 24. Ponderea în % a utilizării apei, din sursa principală	25
Figura 25. Ponderea în % a utilizării apei, din sursa principală în funcție de genul respondentului.....	25
Figura 26. Ponderea gospodăriilor care se aprovizionează cu apă din afară (aduc apă de la vecini, din stradă sau din surse deschise), %	26
Figura 27. Regularitatea aprovizionării gospodăriei cu apă în funcție de anotimp	26
Figura 28. Presiunea apei din conductă în funcție de localitate	27
Figura 29. Utilitățile sau serviciile care influențează în mare măsură asupra nivelului de trai....	27
Figura 30. Cheltuieli lunare ale gospodăriei pentru apa utilizată în gospodărie, lei	28
Figura 31. Costul mediu a unei unități de apă, achitat de către gospodărie, lei	28
Figura 32. Consumul de apă mediu lunar în anul 2015, în gospodăriile conectate, m3	29
Figura 33. Consumul de apă mediu zilnic, în gospodăriile conectate, litri.....	29
Figura 34. Consumul de apă mediu zilnic, în gospodăriile conectate per membru, litri.....	29
Figura 35. Disponibilitatea contoarelor în gospodării pentru evidența apei consumate, (ponderea celor care au un contor)	31
Figura 36. Ponderea respondenților care au fost impuși să achite pierderile de apă suferite de întreprinderea prestatoare	31
Figura 37. Gradul de satisfacție a populației față de serviciile prestate de Î.M. „Apă – Canal Costești”?	31
Figura 38. Influența Î.M. „Apă – Canal Costești” asupra unor aspecte ale serviciului de asigurare cu apă?.....	33
Figura 39. Ponderea gospodăriilor conectate la sistemul centralizat de canalizare	33
Figura 40. Intenția de conectare la sistemul centralizat de canalizare	34
Figura 41. Evacuarea apei folosite după spălat, gătit.....	34
Figura 42. Modul de evacuare a apei reziduale din rezervorul septic	35
Figura 43. Gradul de îmbunătățire a sursei de ape potabile	35
Figura 44. Gradul de apreciere a indicatorilor potabilității apei	36
Figura 45. Metode de tratare a apei înainte de a fi consumată	37
Figura 46. Metode de tratare a apei înainte de a fi consumată în gospodăriile unde sunt copii și în cele fără copii.....	37
Figura 47. Disponibilitatea de plată pentru apă, doar ca apa să fie mai calitativă. ,%	38
Figura 48. Persoana sau instituția responsabilă de asigurare a localității cu apă și canalizare....	38
Figura 49. Capacitățile APL în gestionarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare.....	39
Figura 50. Experiențe anterioare de implementare a proiectelor de dezvoltare comunitară cu finanțare externă 2011-2015	39
Figura 51. Atitudinea privind colaborarea dintre APL și comunitate privind rezolvarea problemelor comunitare	40
Figura 52. Gradul de cunoaștere a localnicilor despre proiectul implementat și finanțatorii acestuia	41
Figura 53. Gradul de cunoaștere a localnicilor existența și activitatea Comitetului Local de Cetățeni	41

Figura 54. Gradul de satisfacție a localnicilor privind activitatea Comitetului Local de Cetățeni	42
Figura 55. Gradul de cunoaștere a condițiilor privind implementarea proiectului de către locuitori.....	43
Figura 56. Participarea la adunări și la identificarea problemei prioritare de către locuitori	43
Figura 57. Sursele de informare referitor la necesitatea utilizării apei potabile înainte de implementarea proiectului.....	43
Figura 58. Gradul de satisfacție a locuitorilor privind calitatea lucrărilor la realizarea proiectului și la calitatea menținerii și funcționării apeductului în prezent.....	44

Introducere

Acest studiu reprezintă o examinare și evaluare a gradului de satisfacție a consumatorilor față de dezvoltarea serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă din localitatea Duruitoarea Veche, raionul Râșcani, în urma realizării unui proiect pilot privind dezvoltarea calitativă a serviciilor. De asemenea, acest sondaj pune în aplicare identificarea nivelurilor îmbunătățirii accesului femeilor și grupurilor vulnerabile la serviciilor publice locale în domeniul de alimentare cu apă și canalizare, identificarea imaginii create asupra situației în societate privind schimbările ce au avut loc ca urmare a acțiunilor realizate, identificarea problemelor existente, nesoluționate încă în procesul de implementare a proiectului, prezentarea informației cu privire la gradul de satisfacție a populației față de calitatea serviciului de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare în date dezagregate pe criteriu de gen și a grupurilor vulnerabile, oferă îndrumări pentru realizarea planurilor de acțiune și proiecte de investiții pentru sectorul de apă și canalizare pe viitor.

Metodologia studiului

Volumul eșantionului: 99 gospodării din localitatea Duruitoarea Veche;

Tipul eșantionului: stratificat, probabilistic;

Stadiile de randomizare considerate:

Familia: într-un punct de eșantionare au fost efectuate un număr maximal de 5 interviuri. Familiile, în care s-au realizat interviurile, au fost selectate prin metoda rutei aleatoare, cu un pas statistic prestabilit.

Persoana intervievată: capul gospodăriei, sau persoana care îl înlocuiește în lipsa acestuia.

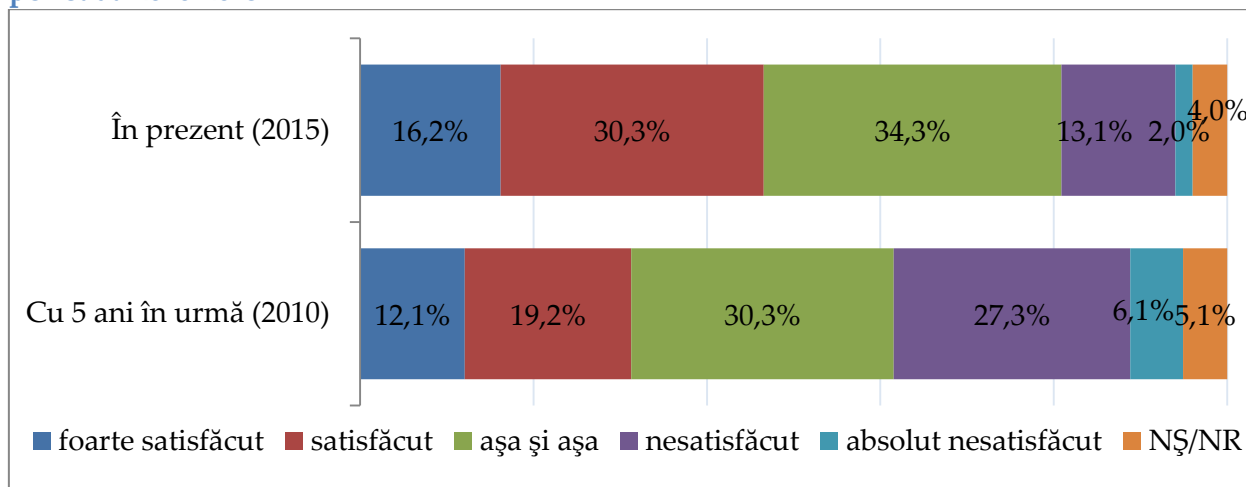
Reprezentativitate: eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, localitățile din zona proiectului

Perioada de culegere a datelor: Interviurile au fost realizate la domiciliul respondenților. Chestionarul a fost redactat în limbile română și rusă, oferindu-se respondenților posibilitatea de a alege varianta mai optimală pentru ei.

I. Dezvoltarea social-economică a comunității

1.1. Satisfacția față de situația socio-economică a comunității

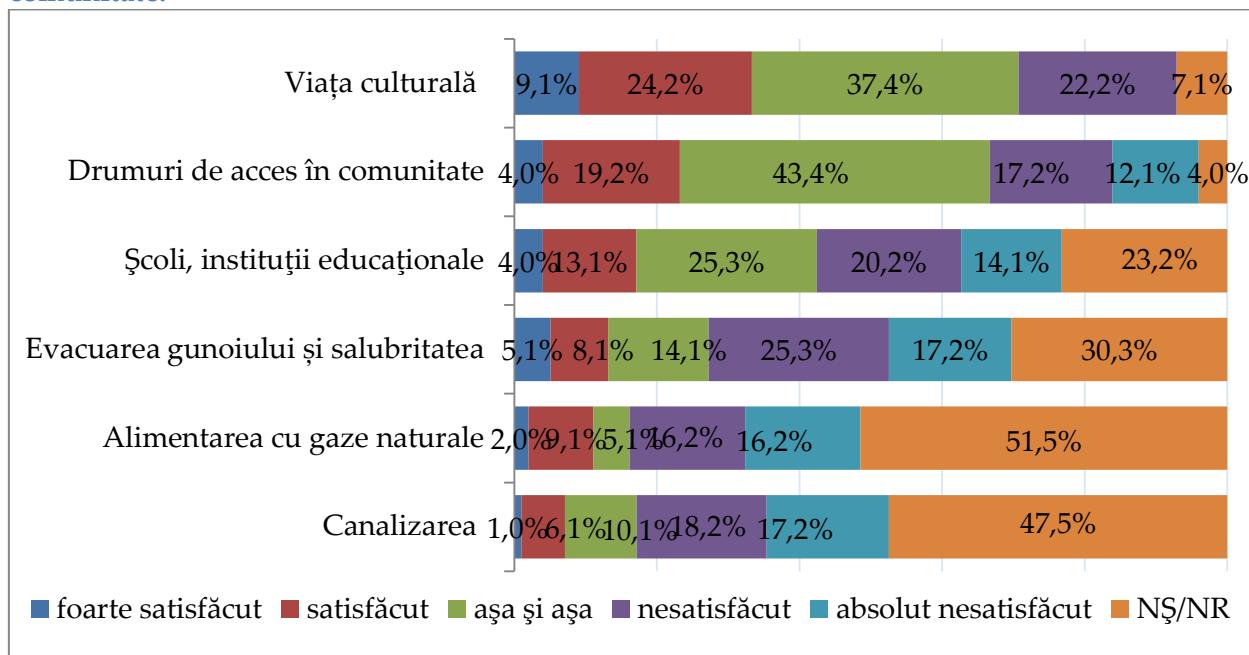
Figura 1. Gradul de satisfacție a dezvoltării localității din punct de vedere social-economic în perioada 2010-2015

În scopul determinării nivelului satisfacției dezvoltării social-economice a comunității în raport cu acum cinci ani în urmă, respondenții au fost rugați să se exprime prin apreciere de la *foarte satisfăcut* până la *absolut nesatisfăcut*, pentru perioada anului 2010 și situația la timpul prezent(2015). Astfel, cei mai mulți respondenți – 30,3% au răspuns că dezvoltarea comunității lor în urmă cu 5 ani a fost - *așa și așa*, acest răspuns este urmat de o afirmație pozitivă de circa 19,2% care sau declarat satisfăcut de dezvoltarea comunității, la aceștia mai putem adăuga încă 12,1% care sau arătat foarte satisfăcuți, totodată – 27,3% se află pe cealaltă parte a eșichierului, aceștia sau declarat ca ne satisfăcuți și sunt urmați de alte 6,1% care sau declarat *absolut nesatisfăcuți*.

Răspunsurile indicate pentru perioada, în prezent 2015, arată o schimbare pozitivă identificînd la circa 16% din respondenți un nivel *foarte satisfăcut* de dezvoltarea socio-economică a comunității, o creștere de 11% a numărului respondenților care au indicat nivel *satisfăcut* (de la 19,2% la 30,3%), totodată micșorîndu-se cota celor care au răspuns *nesatisfăcut* - 13,1% (-14%) și mai mult de jumătate a celor *absolut nesatisfăcut* – 2 % (-4%). La fel trebuie menționat și faptul că a crescut cota celor care au răspuns *așa și așa* – 34,3% (+4%), Această din urmă opinie nu este una determinantă, deoarece schimbarea s-a produs la poli de la *absolut nesatisfăcut*, *nesatisfăcut* la *satisfăcut*, *foarte satisfăcut*.

Figura 2. Gradul de satisfacție în prezent față de starea serviciilor de infrastructură din comunitate.

Pentru serviciile de infrastructură, respondenții din localitatea Duruitoarea Veche au opinii separate. Putem constata că există un contingent de respondenți relativ constant, circa 20% (de la min. 16,2% - alimentarea cu gaze naturale, la max. 25,3% - evacuarea gunoiului și salubritatea) nesatisfăcut de toate serviciile de infrastructură din comunitate.

Viața culturală înregistrează un trend de răspunsuri pozitive, astfel satisface *așa și așa* respondenții în proporție de 37,4%, iar *satisfăcuți* și *foarte satisfăcuți* în total sunt 33,3%. Totodată este unica mențiune care nu înregistrează răspuns *absolut nesatisfăcut*.

Drumurile de acces în comunitate la fel se află în același trend pozitiv și satisface *așa și așa* respondenții în proporție de 43,4%, iar *satisfăcuți* și *foarte satisfăcuți* în total sunt 23,2%. Totodată chiar dacă se atestă și respondenți *absolut nesatisfăcuți*, aceștia constituie partea cea mai mică din această clasă de răspunsuri doar – 12,1%.

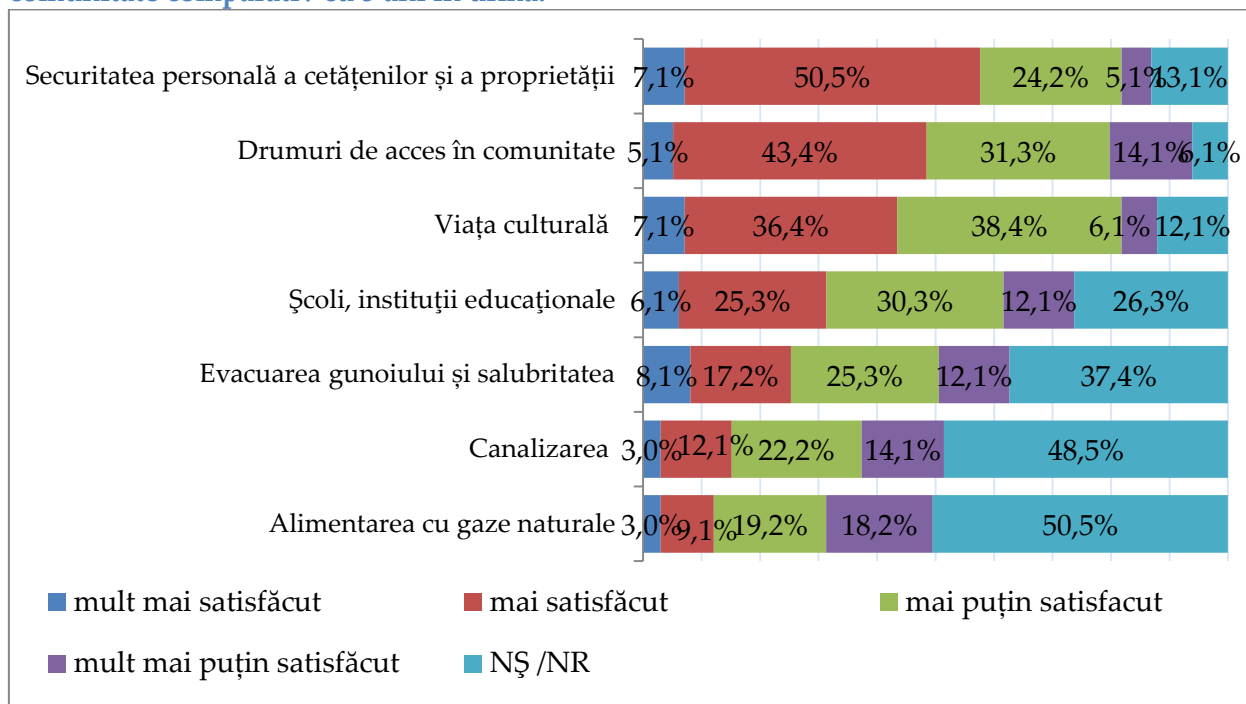
Școlile și instituțiile educaționale printre servicii se află – convențional, la mijloc de poziții ai respondenților. Ceva mai mult de o pătrime 25,3%, sunt satisfăcuți *așa și așa*. 17,1% - *foarte satisfăcut* și *satisfăcut*. 34,3% - *nesatisfăcut* și *absolut nesatisfăcut*. Totodată acest tip de serviciu scoate în vileag și o bună parte de respondenți care nu pot să se pronunțe – 23,2%, NȘ/NR.

Evacuarea gunoiului și salubritatea se prezintă mai mult ca *nesatisfăcut* și *absolut nesatisfăcut* – 42,5%, 30,3% - NȘ/NR și doar 27,3% (*Așa și așa*, *satisfăcut* și *foarte satisfăcut*).

Alimentarea cu gaze naturale este un serviciu care a generat pentru mai mult de jumătate din respondenți 51,5% răspunsuri – NȘ/NR.

În aceeași dimensiune se află serviciul de canalizare, care a adunat cele mai multe răspunsuri 47,5% - NȘ/NR, înregistrând un nivel mediu de satisfacție *așa și așa* doar la 10,1% din respondenți.

Figura 3. Gradul de satisfacție în prezent față de starea serviciilor de infrastructură din comunitate comparativ cu 5 ani în urmă.

Comparativ cu 5 ani în urmă, gradul de satisfacție privind starea serviciilor de infrastructură din comunitate se prezintă cel mai bine pe segmentul securitatea personală a cetățenilor și a proprietății, care a înregistrat peste jumătate din respondenți 50,5% - *mai satisfăcut* și *mult mai satisfăcut* – 7,1%.

Opinia respondenților față de restul serviciilor își păstrează trendul.

Drumurile de acces în comunitate sunt recunoscute ca servicii care în prezent au produs un nivel mai ridicat de satisfacție – 48,5% (*mult mai satisfăcut*, *mai satisfăcut*). Comparativ cu 45,4%, declarate cu insatisfacție.

Viața culturală înregistrează un trend de răspunsuri pozitive, astfel satisface *asa și asa* respondenții în proporție de 37,4%, iar *satisfăcuți* și *foarte satisfăcuți* în total sunt 33,3%. Totodată este unica mențiune care nu înregistrează răspuns *absolut nesatisfăcut*.

Drumurile de acces în comunitate la fel se află în același trend pozitiv și satisface *asa și asa* respondenții în proporție de 43,4%, iar *satisfăcuți* și *foarte satisfăcuți* în total sunt 23,2%. Totodată chiar dacă se atestă și respondenți *absolut nesatisfăcuți*, aceștia constituie partea cea mai mică din această clasă de răspunsuri doar – 12,1%.

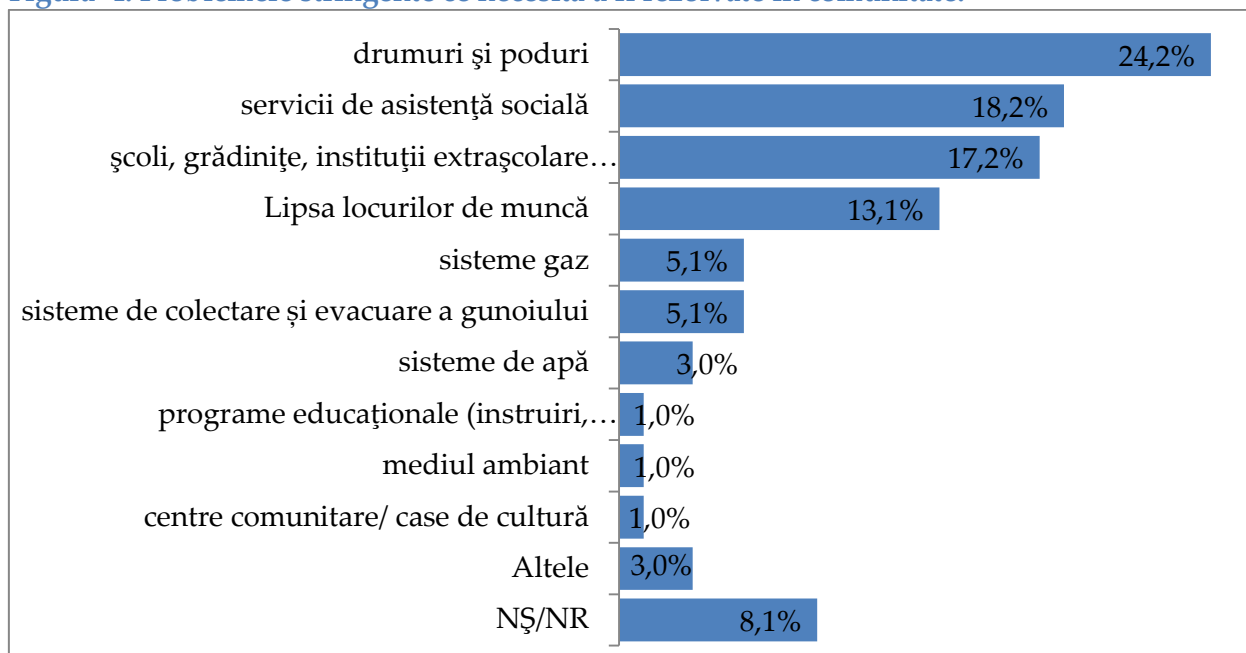
Școlile și instituțiile educaționale printre servicii se află – convențional, la mijloc de poziții ai respondenților. Ceva mai mult de o pătrime 25,3%, sunt satisfăcuți *asa și asa*. 17,1% - *foarte satisfăcut* și *satisfăcut*. 34,3% - *nesatisfăcut* și *absolut nesatisfăcut*. Totodată acest tip de serviciu scoate în vileag și o bună parte de respondenți care nu pot să se pronunțe – 23,2%, NȘ/NR.

Evacuarea gunoiului și salubritatea se prezintă mai mult ca *nesatisfăcut* și *absolut nesatisfăcut* – 42,5%, 30,3% - NȘ/NR și doar 27,3% (*Așa și așa*, *satisfăcut* și *foarte satisfăcut*).

Alimentarea cu gaze naturale este un serviciu care a generat pentru mai mult de jumătate din respondenți 51,5% răspunsuri – NȘ/NR.

În aceeași dimensiune se află serviciul de canalizare, care a adunat cele mai multe răspunsuri 47,5% - NȘ/NR, înregistrând un nivel mediu de satisfacție *asa și asa* doar la 10,1% din respondenți.

Figura 4. Problemele stringente ce necesită a fi rezolvate în comunitate.

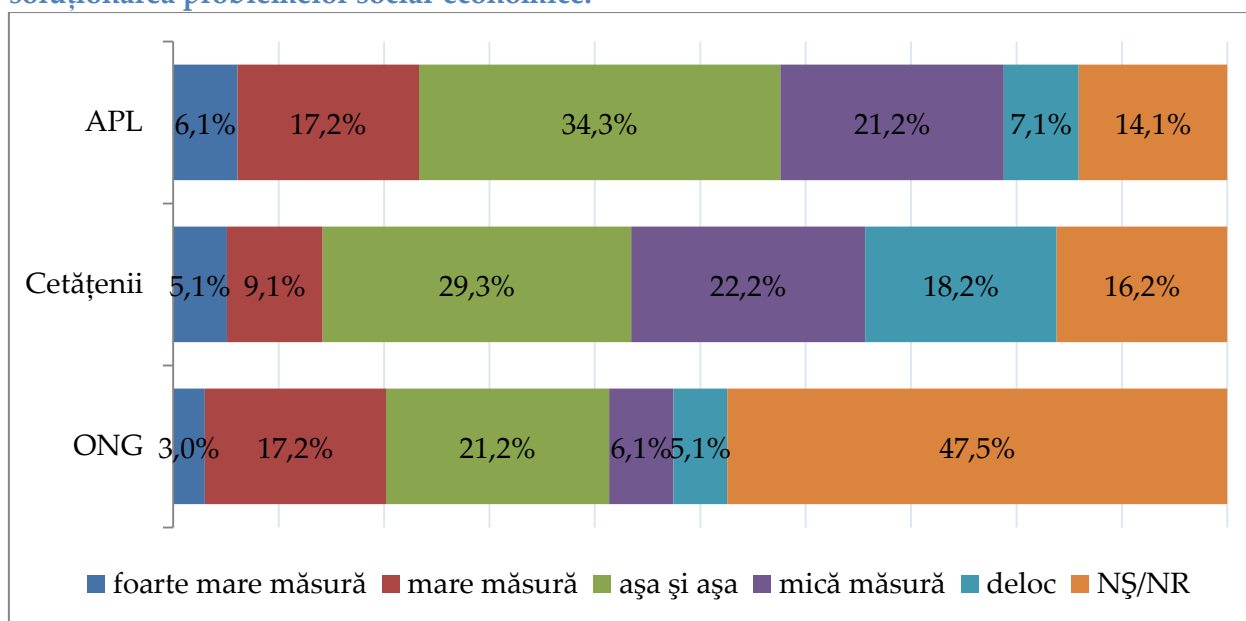

Analizând opiniile respondenților cu privire la cele mai stringente probleme ale localității, ceva mai puțin de o pătrime din cei chestionați (24,2%), dar totodată cei mai mulți au determinat în calitate de problemă primordială *drumurile și podurile*, mai aproape de o cincime – 18,2% consideră a fi rezolvate *serviciile de asistență socială*, cu un procent diferență (17,2%) din respondenți consideră necesară a fi rezolvată problema *școlilor, grădinițelor, instituțiilor extrașcolare*. În această listă a priorităților care au acumulat mai mult de 10% din respondenți se află și *lipsa locurilor de muncă* care au fost notate de 13,1%.

Restul opțiunilor au fost menționate în proporție mai mică până la 8%.

1.2. Gradul de participare a cetățenilor

Figura 5. Nivelul posibilităților de implicare a APL, ONG și a Cetățenilor din comunități în soluționarea problemelor social-economice.

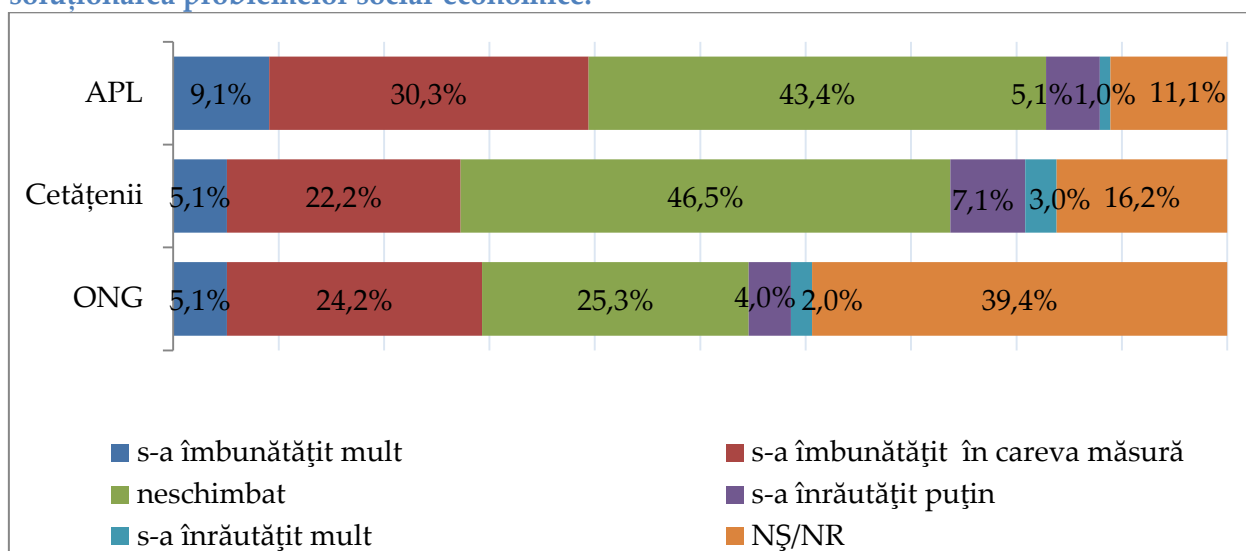

În opinia a peste o treime din respondenți (34,3%), posibilitatea implicării APL-ului în soluționarea problemelor social-economice, este *așa și așa*. Numai 23,3% consideră că nivelul posibilităților de implicare a APL este în *mare și foarte mare măsură*. Doar că cei care consideră contrariul, adică în *măsură mică și de loc* sunt mai mulți – 28,3%.

Cei mai mulți respondenți 29,3%, consideră că cetățenii, dispun *așa și așa* de posibilități de implicare în soluționarea problemelor social-economice, mai puțin de 15% (14,2%), au evaluat nivelul posibilităților de implicare în *mare măsură și foarte mare măsură*, cei care au optat pentru *mică măsură* sunt mai mulți – 22,2%, iar 18,2% - *deloc*. La fel de mulți sunt și cei care au dat răspuns NȘ/NR – 16,2%.

Cei mai mulți NȘ/NR – 47,5%, despre nivelul posibilităților de implicare a ONG-urilor în soluționarea problemelor social-economice. Pentru posibilitate de implicare în *mare măsură și foarte mare măsură* – 20,2%, urmat de evaluare *așa și așa* – 21,2.

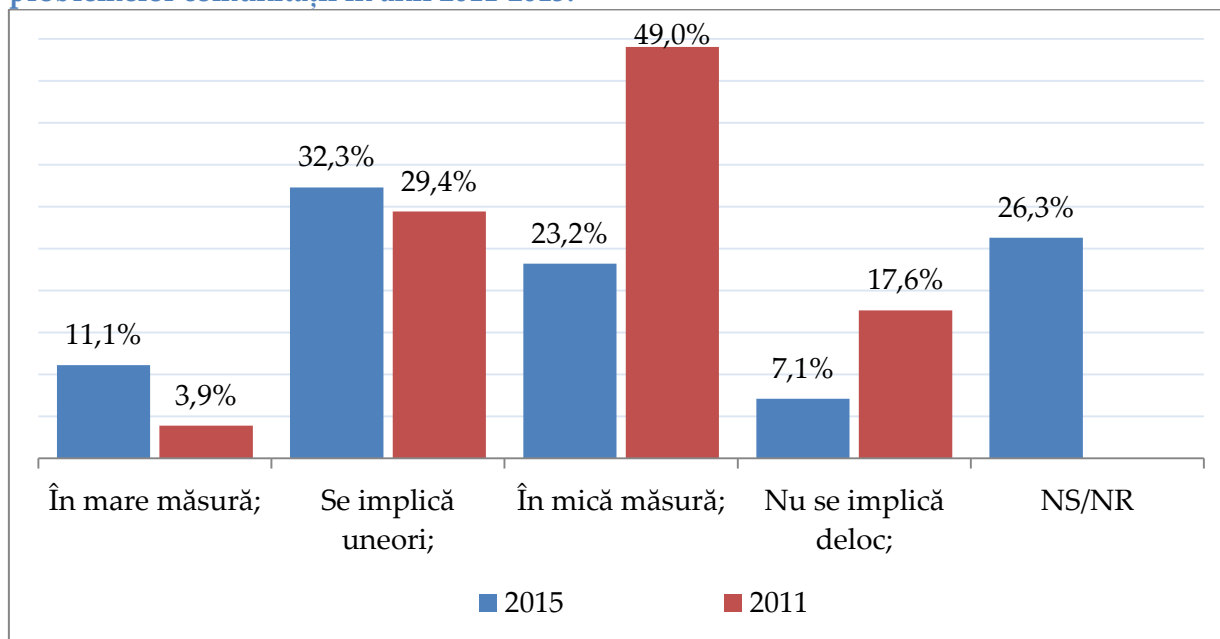
Figura 6. Nivelul de îmbunătățire a aportului APL, ONG și a Cetățenilor din comunități în soluționarea problemelor social-economice.

Îmbunătățirea aportului APL-ului din comunitate în soluționarea problemelor social-economice a sporit în *careva măsură și mult* – 39,4%, iar 43,4% au indicat o stare *neschimbata*. Îmbunătățirea aportului cetățenilor din comunitate în soluționarea problemelor social-economice este apreciat în *careva măsură și îmbunătățit mult* – 27,2%, iar cei mai mulți au indicat o stare *neschimbata* (46,5%).

ONG-urile și-au *îmbunătățit în careva măsură*, fapt menționat de 24,2%, iar calificativul *s-a îmbunătățit mult*, este acordat de 5,1%, starea *neschimbata* au indicat circa 25%, iar 40 la sută (39,4%) nu au răspuns sau nu știu să răspundă.

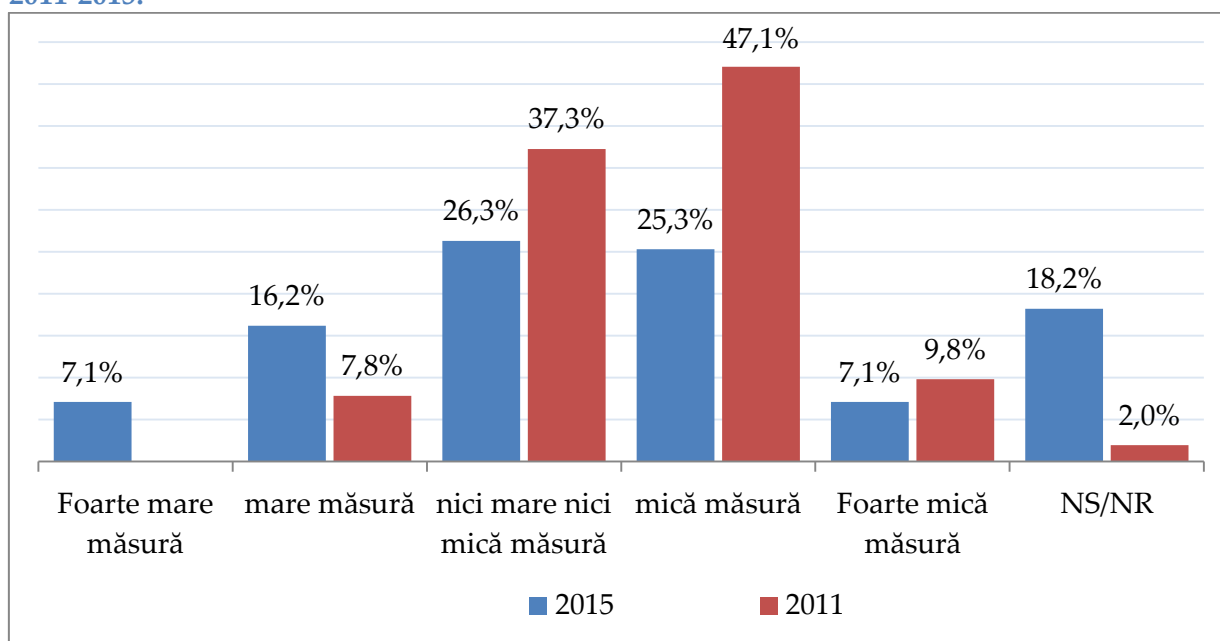
Figura 7. Gradul de implicare a agenților economici din localitatea Duruitoarea în rezolvarea problemelor comunității în anii 2011-2015.

Analiza implicării agenților economici, în procesul de rezolvare a problemelor comunitare, este privit în timp în mod diferit de respondenți. Există o opinie pronunțată privind schimbarea gradului de implicare la moment comparativ cu anul 2011. Astfel implicarea *în mare măsură* a crescut procentual de la 3,9% la 11,1%, *se implică uneori* de la 29,4% la 32,3%. Totodată această tendință a creșterii a generat o descreștere plauzibilă a următoarelor opțiuni. În *mică măsură* a scăzut de la 49% la 23,2% și *nu se implică deloc* de la 17,6% la 7,1%.

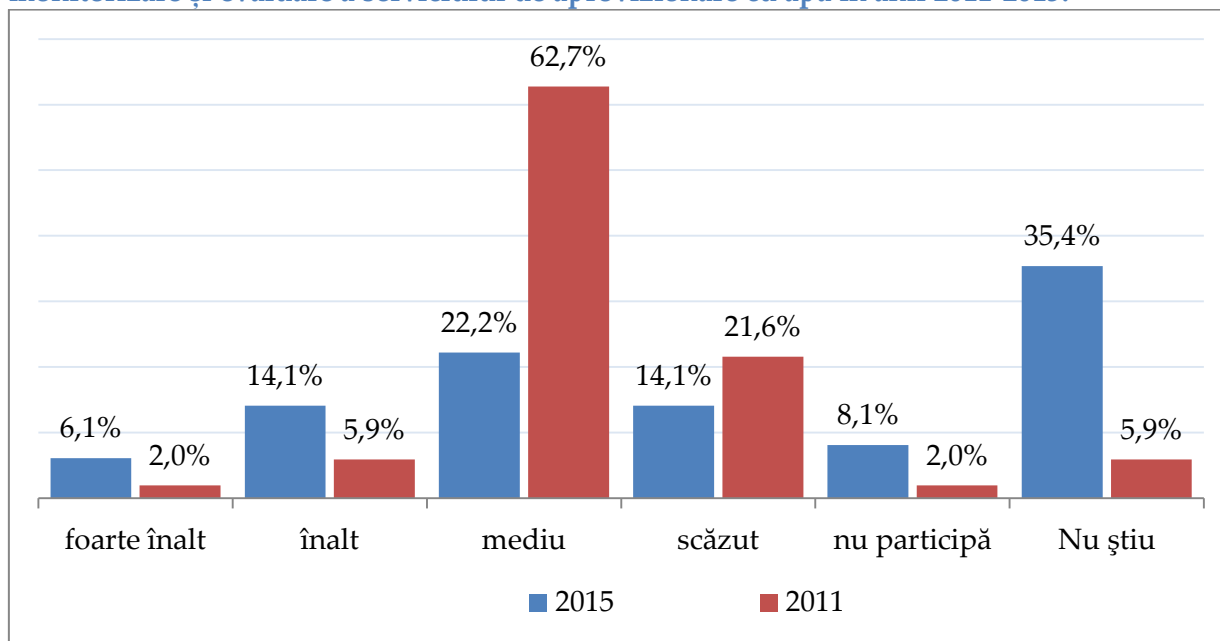
Dar rămâne a fi destul de mare - 26,3%, numărul celor care *nu cunosc* astfel de cazuri sau *nu știu* să răspundă.

Figura 8. Gradul de implicare a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității în anii 2011-2015.

Din punct de vedere a autoevaluării nivelului de implicare a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității, circa 2% se implică în *foarte mare măsură*, 10% - în *mare măsură*, *nici mare nici mică măsură* – 44%, în *mică măsură*– circa 25%, 9% – în *foarte mică măsură*, iar 10% nu știu să răspundă la această întrebare.

Figura 9. Gradul de participare a cetățenilor în procesul de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a serviciului de aprovizionare cu apă în anii 2011-2015.

În contextul implicării cetățenilor în procesul de luare a deciziilor administrative, vrem să menționăm că interesul față de participarea în procesul de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a serviciului de aprovizionare cu apă este apreciat de cei mai mulți ca *nu știu* să răspund la această întrebare – 35,4%. Cei care au indicat *foarte înalt* 6,1% sunt mai mulți în 2015 comparativ cu 2,0% pentru anul 2011, astfel avem o creștere de +4%. Participare *înaltă* au indicat 14,1% în 2015 comparativ cu 5,9% (2011), (+8,2%). Este de remarcă că o schimbare dramatică a suferit opinia pentru cei care au optat pentru *participare medie* - 22,2% (2015) comparativ cu 62,7% (2011), o descreștere de – 40,5%, la fel ca și descreștere la poziție participare scăzută – de la 21,6% (2011) la 14,1% (2015). Am aprecia asta ca stare pozitivă doar că opinia respondenților sa orientat spre poziția NȘ/NR care a înregistra o creștere de +29,5%.

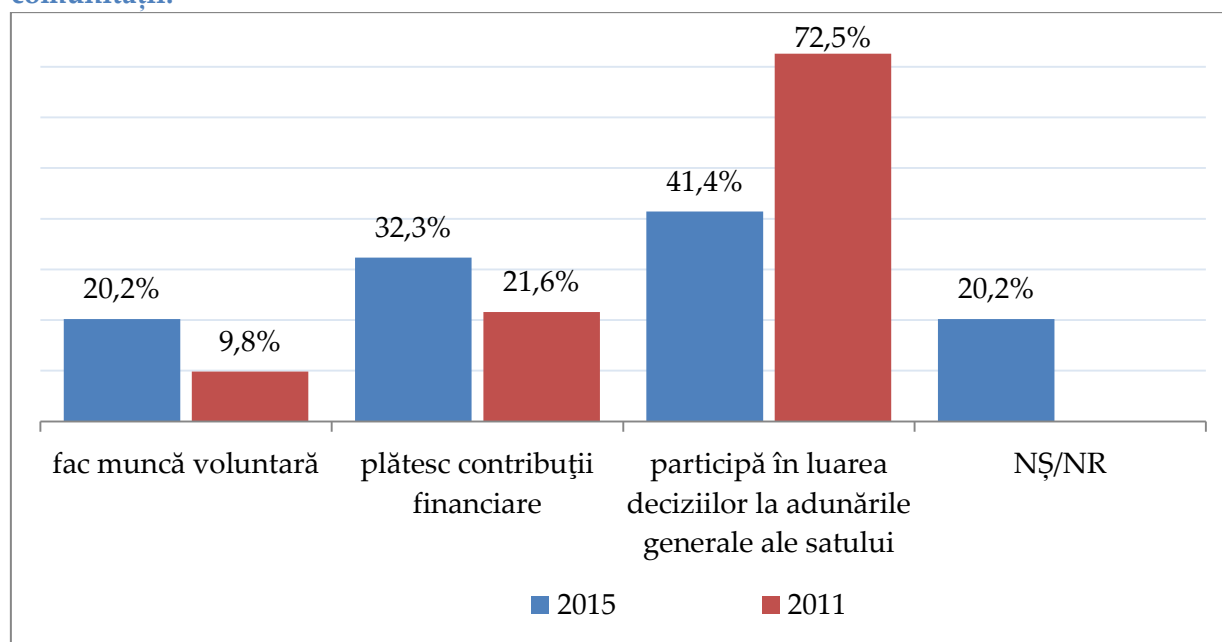
Tabelul 1. Modalitățile de implicare personală a respondenților în rezolvarea problemelor comunității.

Care a fost contribuția gospodăriei Dvs. la implementarea proiectului pilot?						
		am contribuit cu bani	am lucrat benevol la lucrările de construcție /renovare	am monitorizat calitatea lucrărilor efectuate de contractor	nu am contribuit	NȘ/NR
Total		74,7%	18,2%	1,0%	12,1%	3,0%
Conexiune la apeduct:	Conectată	79,1%	19,8%	1,2%	8,1%	1,2%
	Ne conectată	46,2%	7,7%		38,5%	15,4%
Nivelul de	Nivel scăzut	57,6%	15,2%	3,0%	18,2%	9,1%

bunăstare:	Nivel mediu	84,8%	21,2%		9,1%	
	Nivel înalt	81,8%	18,2%		9,1%	
Genul respondentului:	Masculin	84,2%	13,2%		10,5%	
	Feminin	68,9%	21,3%	1,6%	13,1%	4,9%
Prezența copiilor în gospodărie:	Sunt copii	80,8%	23,1%		7,7%	
	Nu sunt copii	72,6%	16,4%	1,4%	13,7%	4,1%

Implicarea personală a respondenților în rezolvarea problemelor pentru cei mai mulți s-a redus la contribuția bănească – 74,7%, alții 18,2% - au lucrat benevol la construcție/renovare. Doar 12,1% nu au contribuit la rezolvarea problemelor comunității.

Figura 10. Modalitățile de implicare a locuitorilor în general în rezolvarea problemelor comunității.

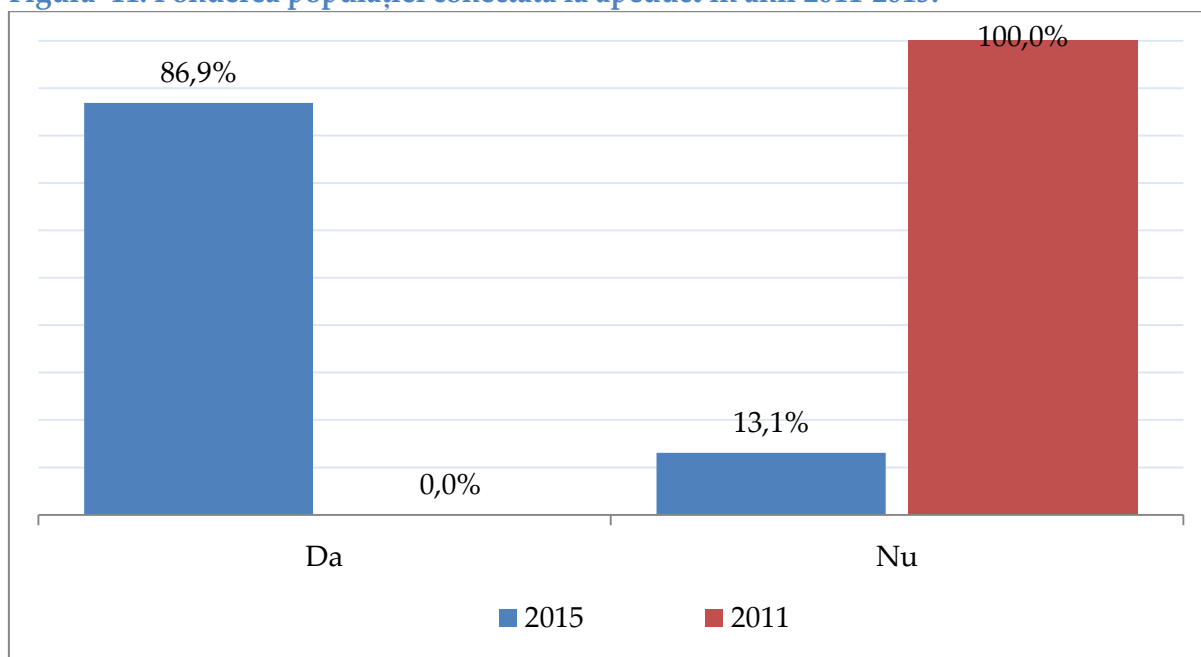

În opinia respondenților din localitatea, există un interes din partea celor ce o locuiesc pentru implicarea în rezolvarea problemelor comunității. Aceasta se face vizibil din răspunsurile anterioare. În context, circa 20% - consideră că contribuie nemijlocit prin *muncă de voluntariat* comparativ cu 9,58% în 2011, *plata contribuțiilor financiare* a crescut în opinie în 2015 până la 32,3% comparativ cu 21,6 în 2011.

Participarea la luarea deciziilor la adunările generale ale satului nu mai este atât de atractivă pentru respondenți deoarece a înregistrat o scădere de la 72,5% în 2011 la 41,4% în 2015 (-31,1%).

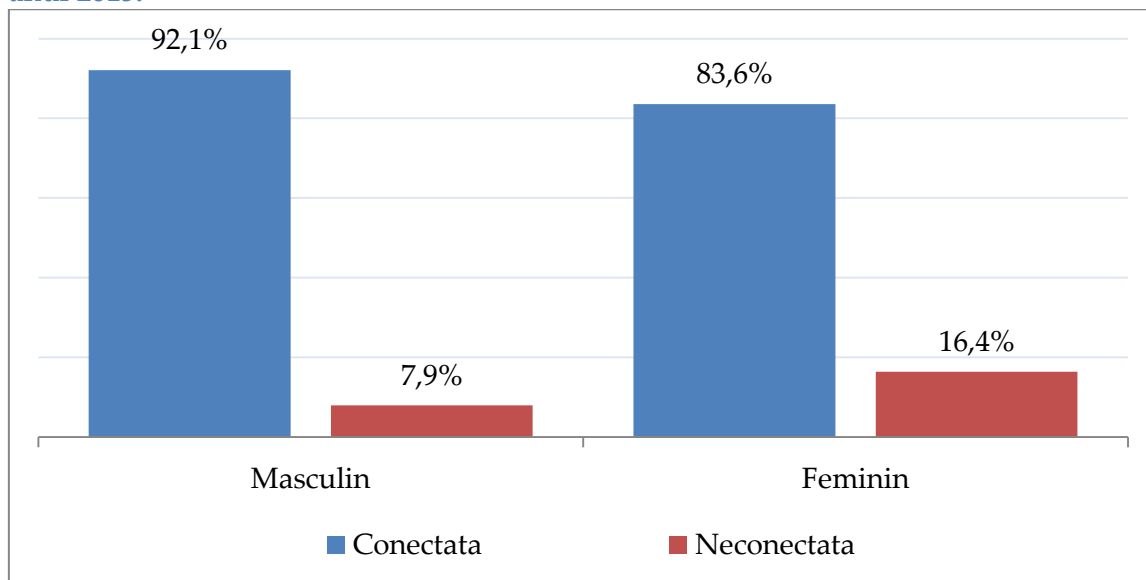
II. Aprovizionarea cu apă

Figura 11. Ponderea populației conectată la apeduct în anii 2011-2015:

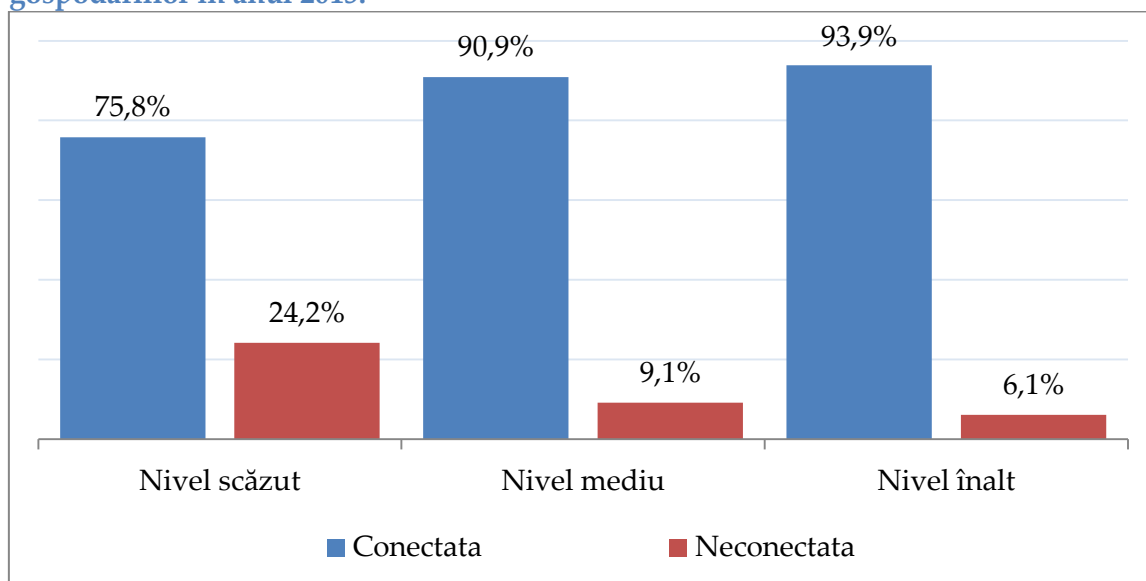
Din declarațiile respondenților, acum 5 ani în urmă (anul 2011), nici o gospodărie nu era conectată la apeduct, pe când la ziua chestionării (anul 2015) – 86,9% din cei intervievați au declarat că sunt conectați la apeduct. Efectiv doar 13% din respondenți mai rămân a fi conectați.

Figura 12. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă în funcție de genul respondentului în anul 2015.

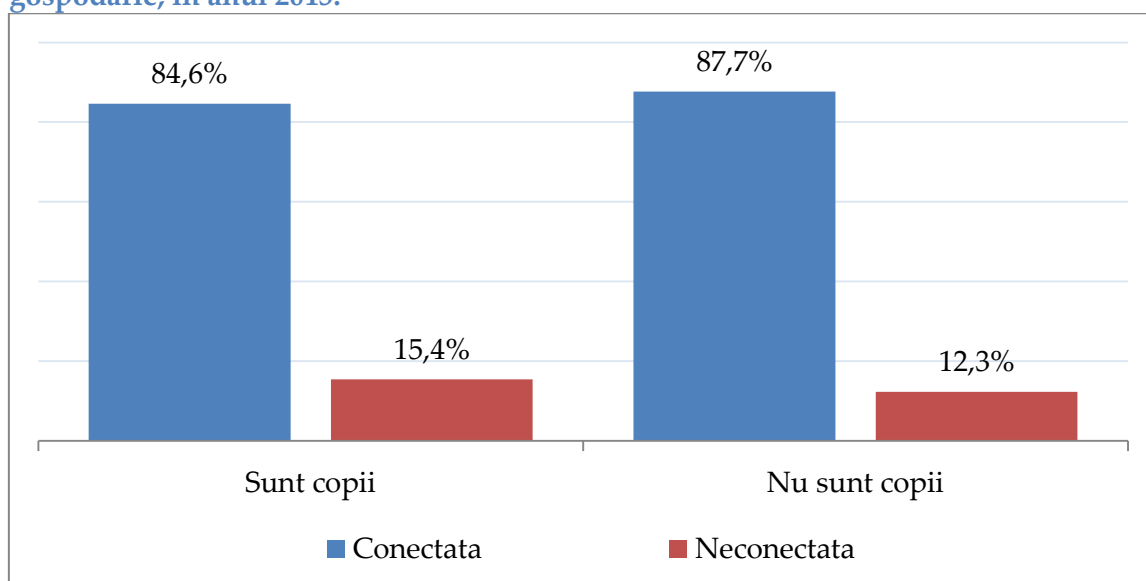
În funcție de Genul respondentului, accesul la serviciile de aprovizionare cu apă în localitate, din cei declarați în 2015, bărbații sunt în număr mai mare – 92,1% comparativ cu femeile - 83,6%. Și respectiv neconectați femei sunt mai multe - 16,4% decât bărbați – 7,9%, care sunt mai puțini de circa două ori.

Figura 13. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă în funcție de nivelul de bunăstare a gospodăriilor în anul 2015.

Gospodăriile cu un nivel declarat înalt al bunăstării - 93,9% sunt conectate în proporție mai mare decât cele cu nivel mediu - 90,9% sau nivel scăzut - 75,8%, ceea ce se prezintă a fi o stare normală a lucrurilor.

Figura 14. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă în funcție de prezența copiilor în gospodărie, în anul 2015.

Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă este declarat mai mare de respondenții gospodăriilor unde *nu sunt copii* - 87,79% contra 84,6% unde *sunt copii*. În context prezența copiilor în gospodărie reprezintă un indicator relativ deoarece indică o diferență mică - 3,1%

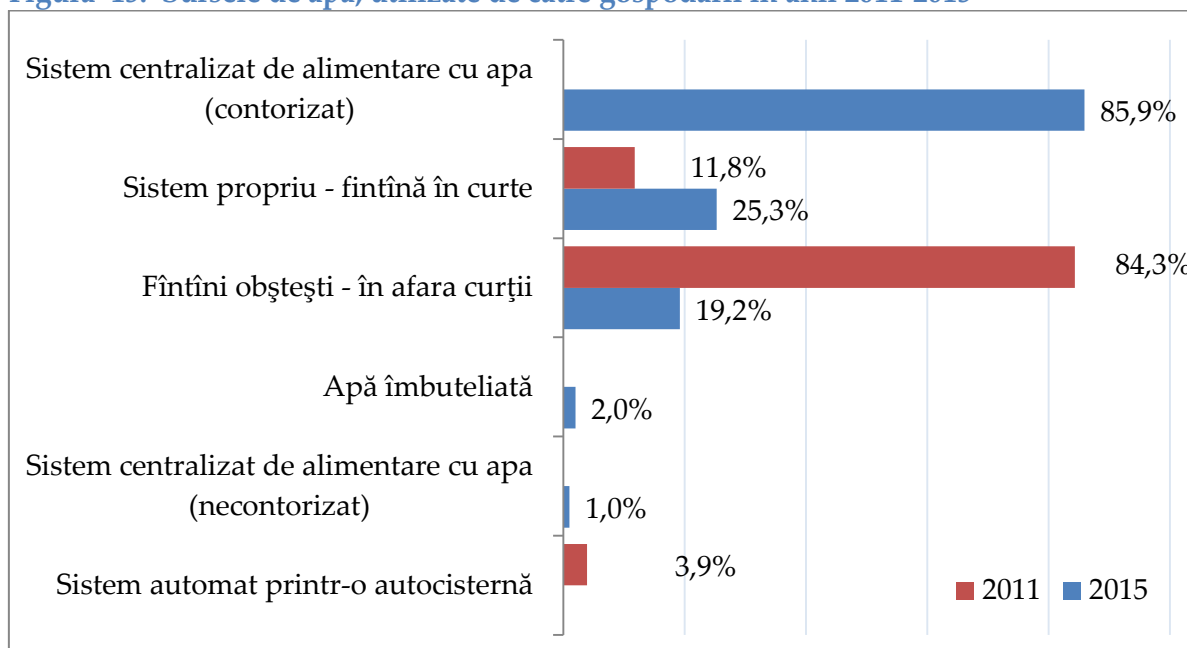
Tabelul 2. Planificarea conexiunii la apeduct de către gospodăriile neconectate:

Gospodăria Dvs. planifică/urmează să fie conectată la apeduct?					
		Da		Nu	
		%	Cazuri	%	Cazuri
Total		61,5%	8	38,5%	5
Conexiune la apeduct:	Conectată				
	Ne conectată	61,5%	8	38,5%	5
Nivelul de bunăstare:	Nivel scăzut	50,0%	4	50,0%	4
	Nivel mediu	100,0%	3		
	Nivel înalt	50,0%	1	50,0%	1
Genul respondentului:	Masculin	33,3%	1	66,7%	2
	Feminin	70,0%	7	30,0%	3
Prezența copiilor în gospodărie:	Sunt copii	100,0%	4		
	Nu sunt copii	44,4%	4	55,6%	5

Dintre cei neconectați mai mult de jumătate - 61,5% planifică/urmează să fie conectați la apeduct. În imagine aceste gospodării sunt în număr mai mare de nivel scăzut al bunăstării urmat de nivel mediu , iar respondenții de gen feminin prevalează.

2.1. Sursele de apă și accesul

Figura 15. Sursele de apă, utilizate de către gospodării în anii 2011-2015

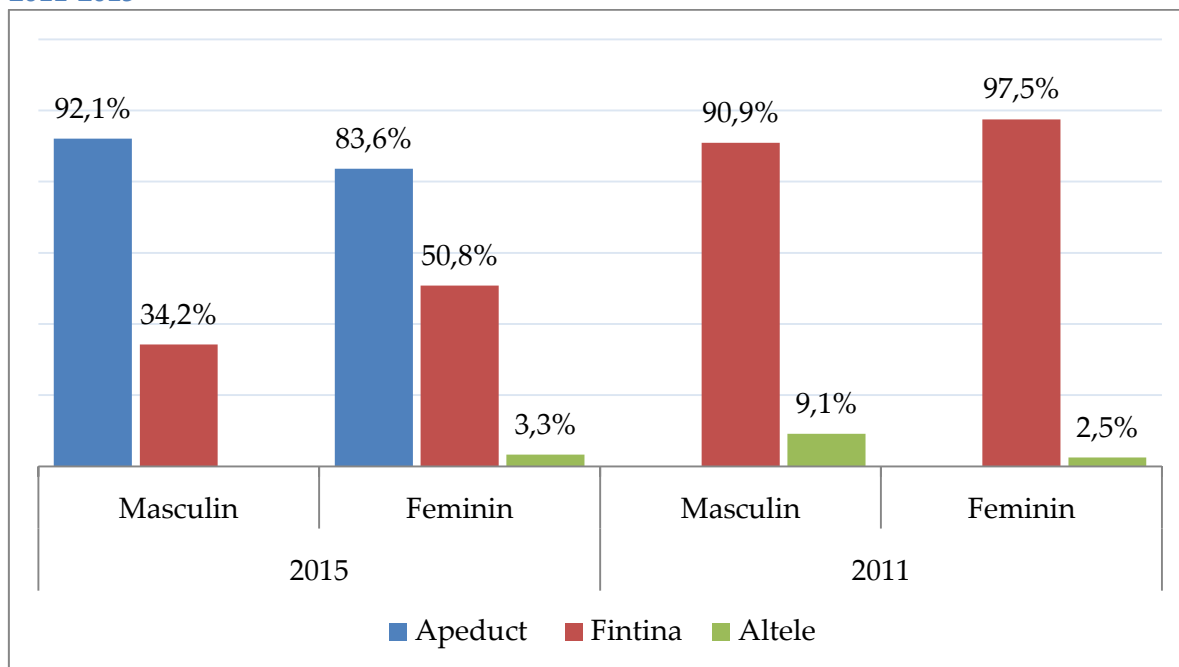

La capitolul ce surse de apă sunt utilizate de către gospodării, răspunsurile pe ani a celor chestionați sau împărțit în felul următor: 85,9% au determinat pentru anul 2015 în calitate de sursă principală de alimentare cu apă - *sistemul centralizat de alimentare cu apă contorizat*, urmată această sursă fiind de *sistem propriu – fântină în curte* (25,3%) și *fântinile obștești* – 19,2%.

Opiniile pentru anul 2011 au indicat o utilizare în calitate de surse de apă *fântinile obștești* – 84,3% și *sistem propriu – fântină în curte* (11,8%).

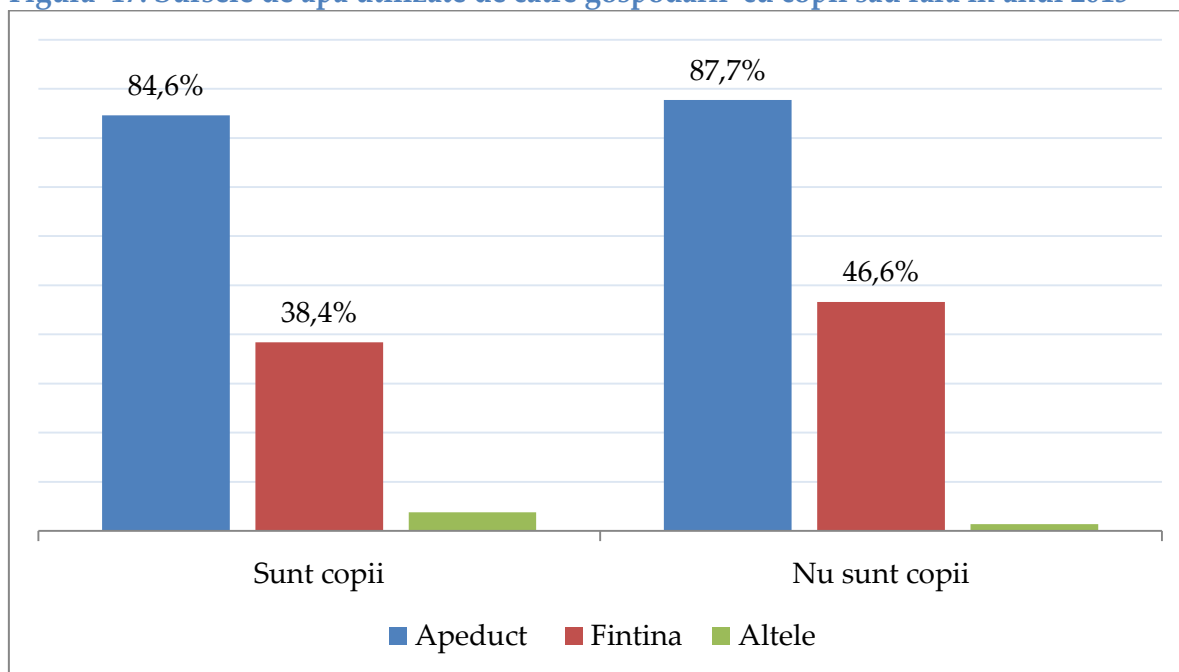
Putem observa că odată cu conectarea la sistemul centralizat de alimentare cu apă utilizarea acestuia a crescut la cote maxime în detrimentul fântinilor obștești dar rămâne a fi utilizată și apa din fântinle proprii.

Figura 16. Sursele de apă, utilizate de către gospodării pe sexe ale respondenților, în anii 2011-2015

Indiferent de ani, consumatorii de gen feminin utilizează apa din fântână mai mult comparativ cu cei de gen masculin. Cît privește consumul apei din apeduct, utilizatorii de gen masculin prevalează 92,1% față de genul feminin 83,6%.

Figura 17. Sursele de apă utilizate de către gospodării cu copii sau fără în anul 2015

Principala sursă de apă utilizată de către gospodării este apeductul. Totodată cele cu copii utilizează apeductul mai puțin 84,6% față de 87,7% care au indicat - nu sunt copii. Situația se păstrează și pentru celelalte surse indicate în chestionar cum ar fi fântina unde gospodăriile fără copii 46,6% au cota mai mare decât cele unde sunt copii 38,4%.

Tabelul 3. Disponibilitatea apei în gospodării în ultimele 2 săptămâni

În ultimele 2 săptămâni s-a întâmplat ca apa potabilă de la sursa de la care vă aprovizionați să devină nedisponibilă pentru cel puțin o zi?			
		Da	Nu
Total		16,3%	83,7%
Conexiune la apeduct:	Conectată	16,3%	83,7%
	Ne conectată		
Nivelul de bunăstare	Nivel scăzut	32,0%	68,0%
	Nivel mediu	6,7%	93,3%
	Nivel înalt	12,9%	87,1%
Genul respondentului:	Masculin	17,1%	82,9%
	Feminin	15,7%	84,3%
Prezența copiilor în gospodărie:	Sunt copii	13,6%	86,4%
	Nu sunt copii	17,2%	82,8%

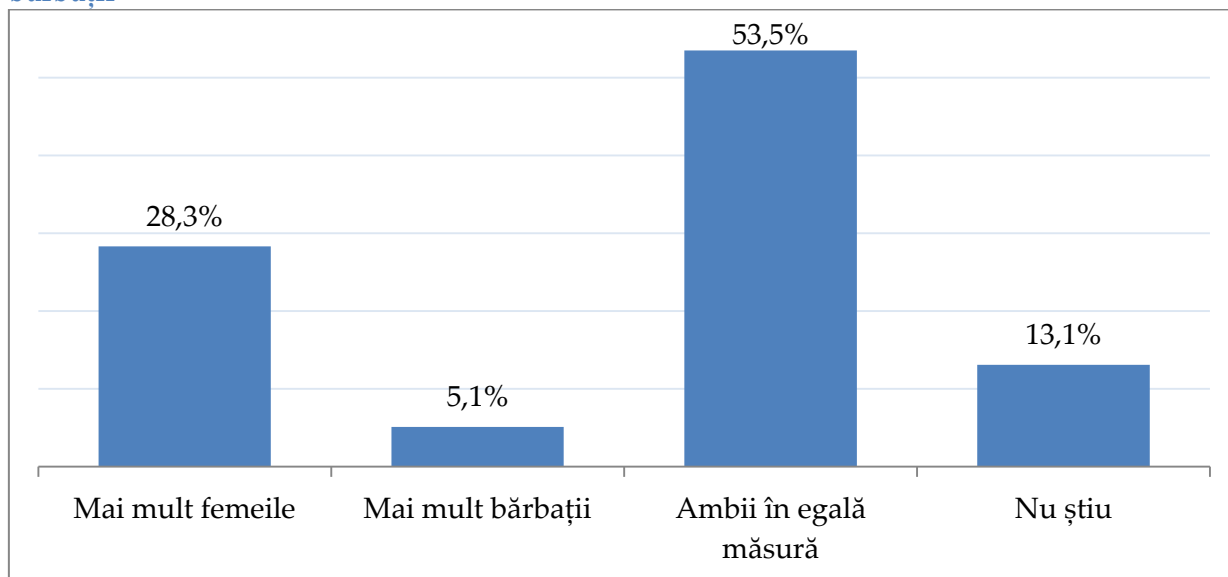
Consumatorii racordați la sistemul centralizat de asigurare cu apă au fost rugați să răspundă dacă în ultimele 2 săptămâni li s-a întâmplat ca apa potabilă de la sursa de la care îi aprovizionează să devină nedisponibilă pentru cel puțin o zi? Majoritatea respondenților – 83,7% au răspuns *nu*, celorlalți 16,3% - li s-a întâmplat ca apa potabilă de la sursa să devină nedisponibilă.

Tabelul 4. Disponibilitatea apei în gospodăriile, conectate la apeduct, conform numărului de ore de aprovizionare în zi

Câte ore pe zi sunteți aprovizionat cu apă prin conductă?						
		Media	Median a	Minimu m	Maximu m	Deviația standard
Total		23,4	24	10	24	2,3
Conexiune la apeduct:	Conectată	23,4	24	10	24	2,3
	Ne conectată					
Nivelul de bunăstare	Nivel scăzut	24,0	24	24	24	0,0
	Nivel mediu	23,3	24	12	24	2,4
	Nivel înalt	23,0	24	10	24	3,0
Genul respondentului:	Masculin	23,0	24	10	24	2,9
	Feminin	23,7	24	12	24	1,8
Prezența copiilor în gospodărie:	Sunt copii	23,8	24	20	24	0,9
	Nu sunt copii	23,3	24	10	24	2,6

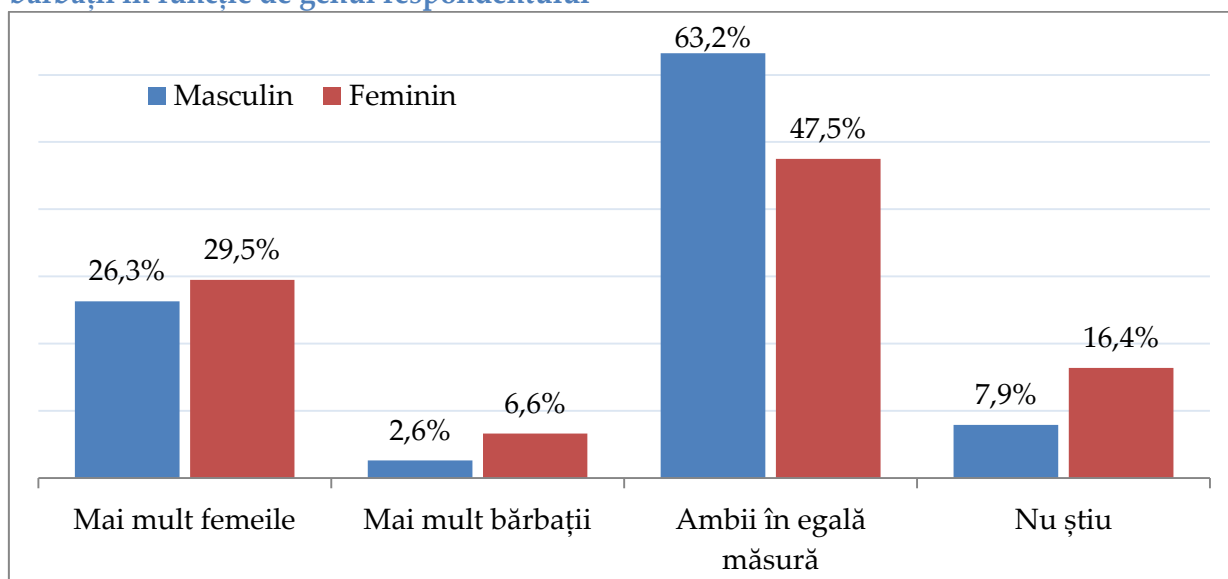
Analizând durata aprovizionării cu apă prin conductă pe zi, respondenții din localitatea au menționat o medie 23,4 ore.

Figura 18. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă a femeilor comparativ cu bărbații

Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă a femeilor este evaluat de către cei intervievați astfel: cei mai mulți respondenți 53,5% consideră că ambii sunt în egală măsură pe când femeile dispun de acces mai mare – 28,3% și doar 5,1% consideră mai mult bărbații.

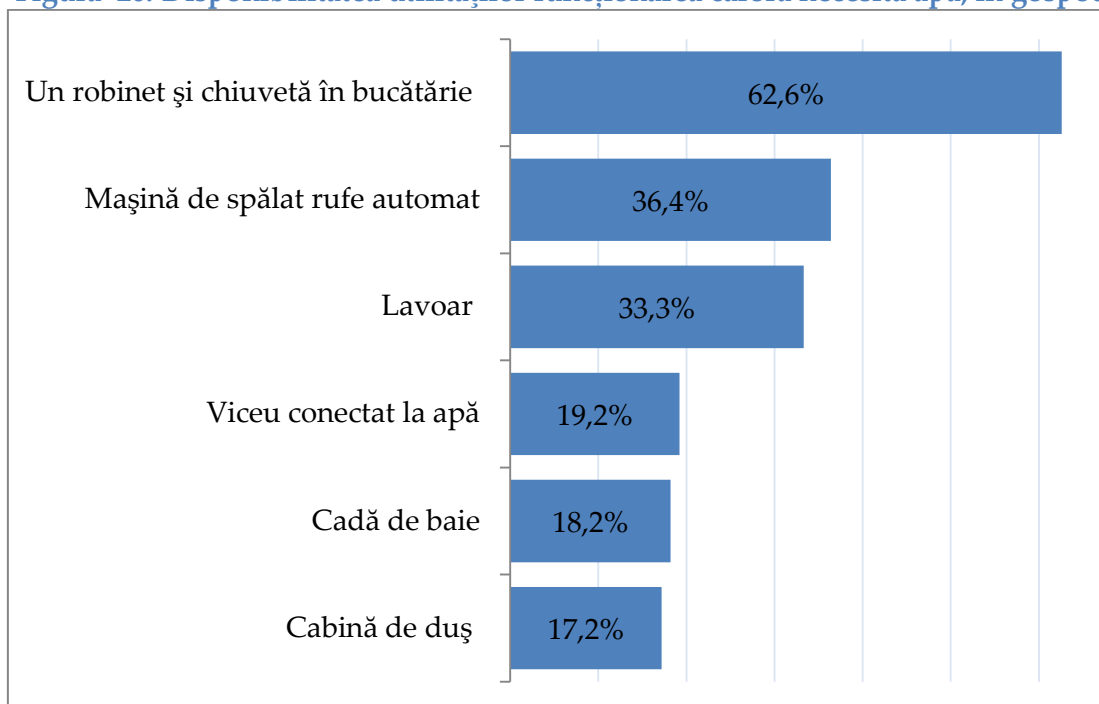
Figura 19. Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă a femeilor comparativ cu bărbații în funcție de genul respondentului

Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă a femeilor comparativ cu bărbații este privit de către respondenți de genul feminin sub anumit unghi de vedere. Astfel 29,5% femei consideră că *mai mult femeile au acces la serviciile de aprovizionare cu apă*, doar 6,6% - *mai mult bărbații* și cele mai multe 47,5% - *ambii în egală măsură*. Totodată 16,4% - nu știu cum să răspundă.

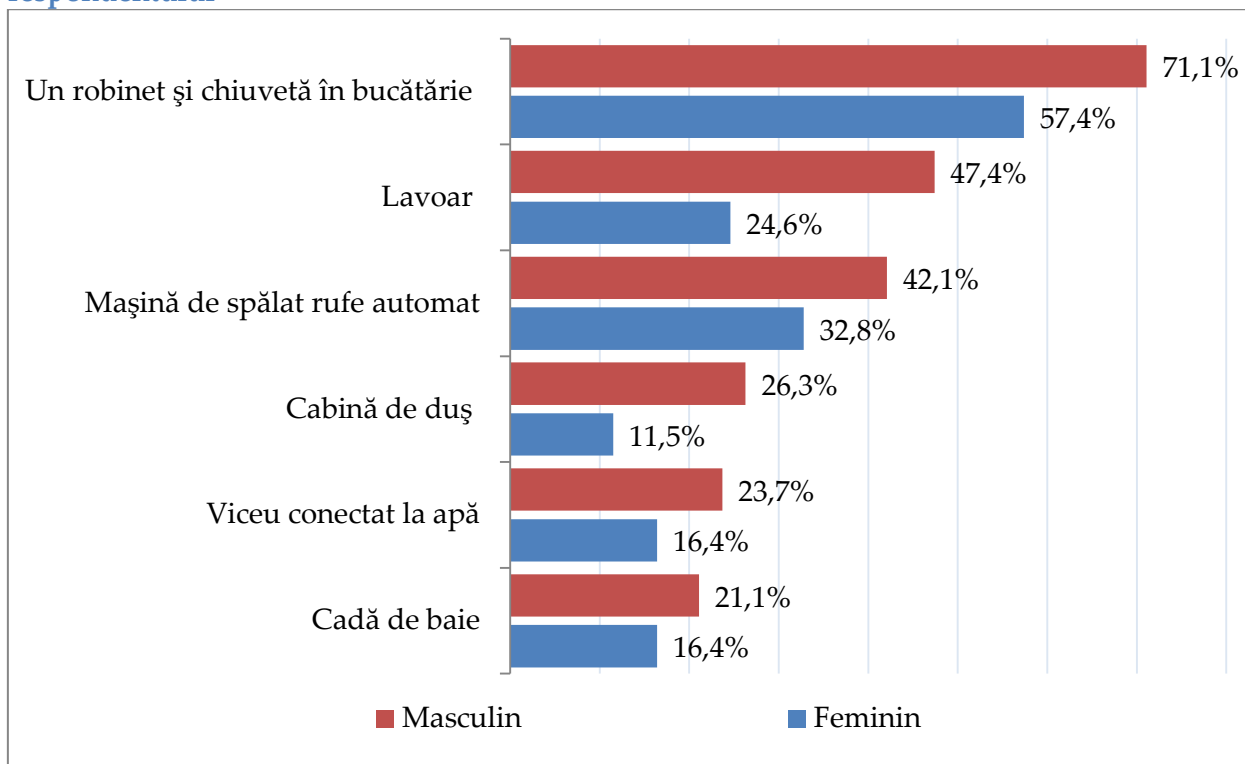
Respondenții de genul masculin au indicat un nivel mai mare la opțiunea *ambii în egală măsură*, pe când alegând între bărbați și femei consideră la fel că femeile au acces *mai mare* 26,3%, comparativ cu bărbații 2,6%.

Figura 20. Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în gospodărie

Cele mai multe gospodării 62,6% dispun de un robinet și chiuvetă în bucătărie, 36,4% - mașină de spălat rufe automat, 33,3% - lavoar, 19,2% - viceu conectat la apă, 18,2% - cadă de baie și 17,2% - cabină de duș.

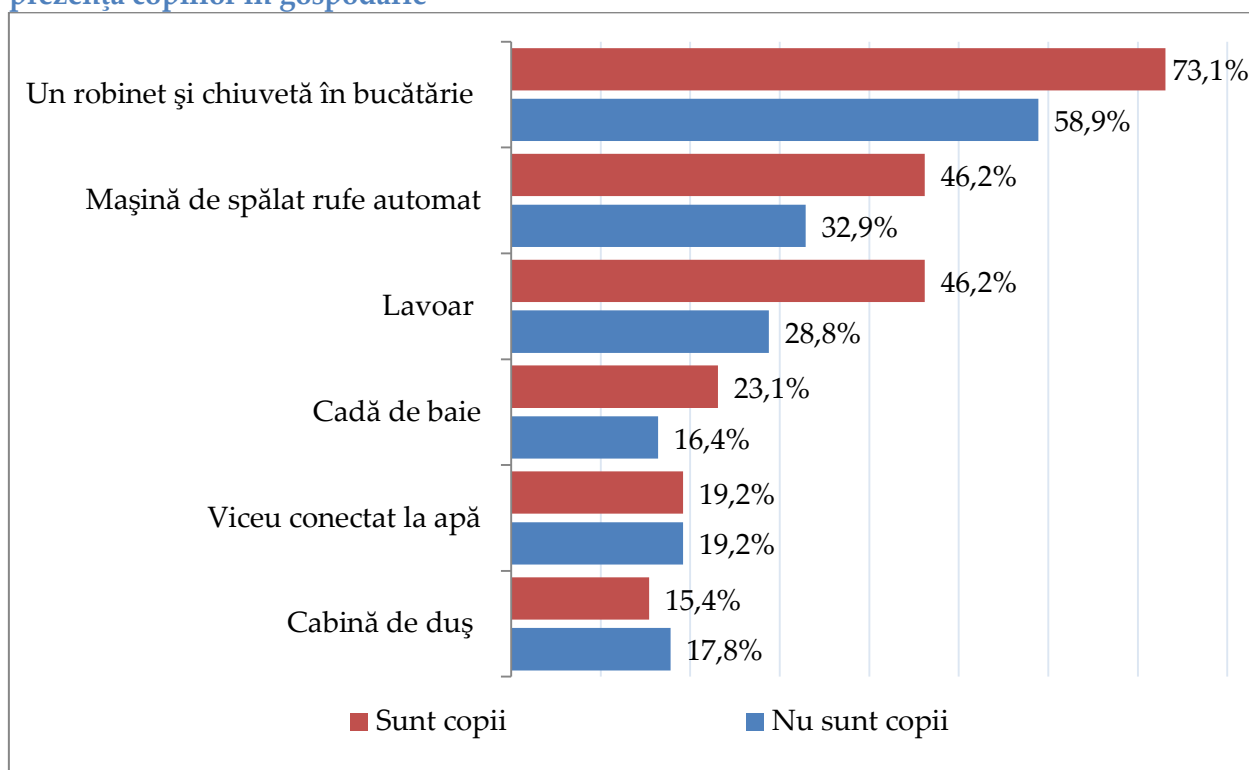
Figura 21. Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în funcție de genul respondentului

În funcție de genul respondentului în gospodărie cei mai mulți respondenți bărbați au indicat: 71,1% dispun de un robinet și chiuvetă în bucătărie, 47,4% - lavoar, 42,1% - mașină de spălat rufe automat, 26,3% - cabină de duș, 23,7% - veceu conectat la apă și 21,1% - cadă de baie.

Femeile în calitate de respondenți au indicat că dispun în cea mai mare parte - 57,4%, de un robinet și chiuvetă în bucătărie, 32,8% - mașină de spălat rufe automat, 24,6% - lavoar, 16,4% - cadă de baie și veceu conectat la apă, și 11,5% - cabină de duș.

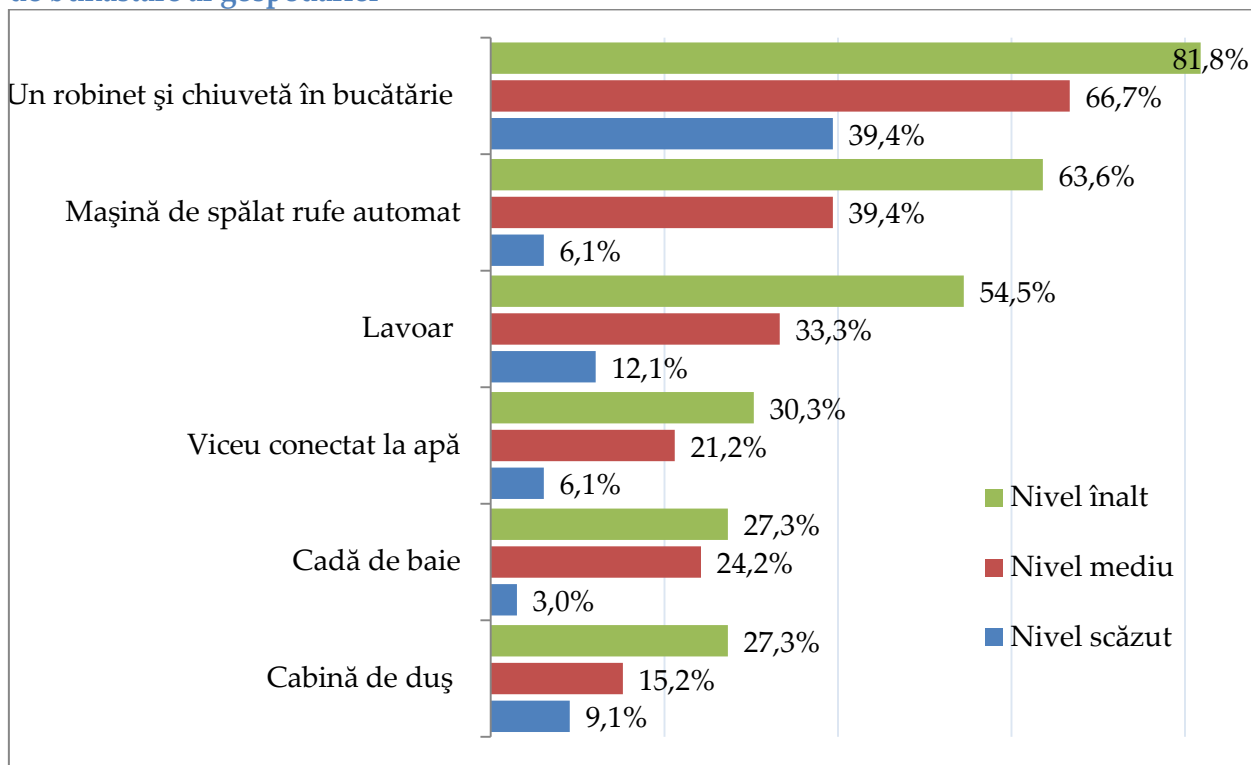
Figura 22. Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în funcție de prezența copiilor în gospodărie

În funcție de prezența copiilor în gospodărie, cei mai mulți respondenți care au indicat - sunt copii: 73,1% - dispun de un robinet și chiuvetă în bucătărie, 46,2% - mașină de spălat rufe automat și lavoar, 23,1% - cadă de baie, 19,2% - veceu conectat la apă, și 15,4% - cabină de duș.

În gospodăriile unde nu sunt copii acești indici nu sunt astfel: 58,9% dispun de un robinet și chiuvetă în bucătărie, 32,9% - mașină de spălat rufe automat, 28,8% - lavoar, 19,2% - veceu conectat la apă, 17,8% - cabină de duș și 16,4% - cadă de baie,

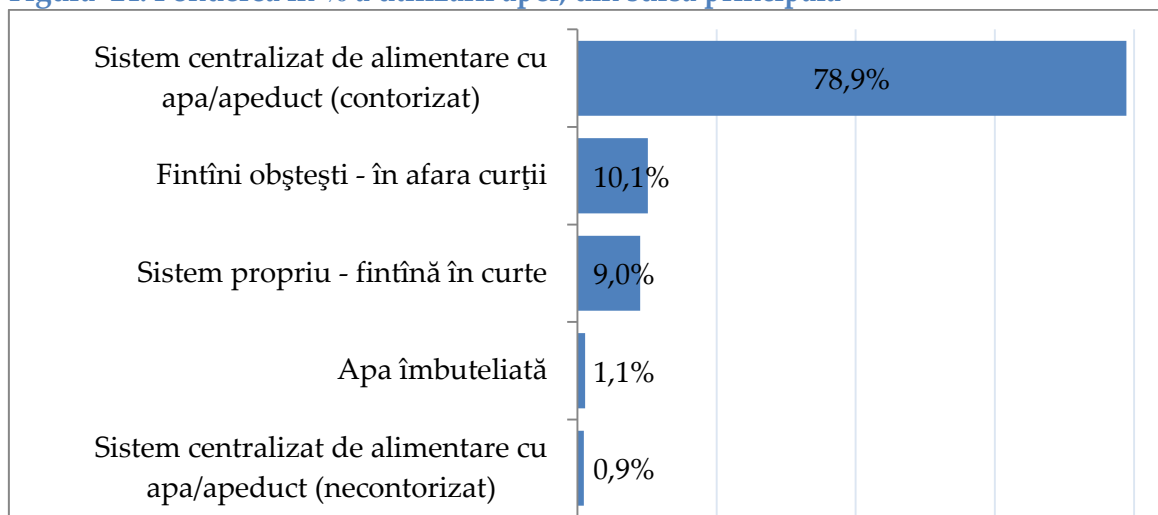
Figura 23. Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în funcție de nivelul de bunăstare al gospodăriei

Disponibilitatea utilităților funcționarea cărora necesită apă, în funcție de nivelul de bunăstare al gospodăriei se prezintă în formă de priorități. Astfel, în gospodăriile cu nivel înalt al bunăstării, disponibilitatea multiplă a utilităților este evident prin numărul mai mare de opțiuni accesate de respondenți. Pornind de la valorile maxime, putem observa că cei mai mulți au indicat un robinet și chiuvetă în bucătărie – 81,8%, mașină de spălat rufe automat – 63,6%, sunt urmate de așa utilități ca lavuar – 54,5%. Aceste opțiuni cu o diferență de circa 20 procente sunt urmate de viceu conectat la apă – 30,3%, finalizând lista cu cadă de baie și cabină de duș – 27,3%. Trebuie de menționat că aceste valori se află în descreștere în dependență de nivelul bunăstării gospodăriei.

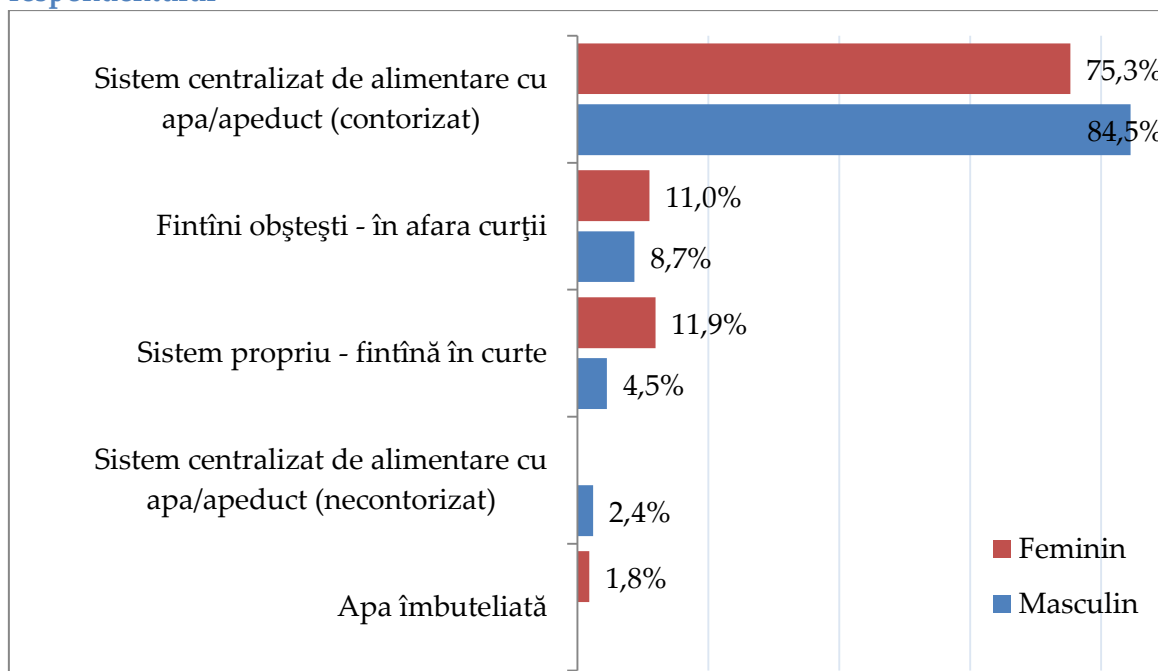
Pentru gospodăriile de nivel mediu acestea se află în diferență de la 20% la ceva mai mult de 30%, pe când respondenții gospodăriilor cu nivel scăzut au indicat opțiuni diferite, evidențiind astfel următoarele priorități: cei mai mulți au indicat *un robinet și chiuvetă în bucătărie* – 39,4%, urmat de *lavuar* – 12,1%, celelalte opțiuni nu au acumulat nici 10%.

Figura 24. Ponderea în % a utilizării apei, din sursa principală

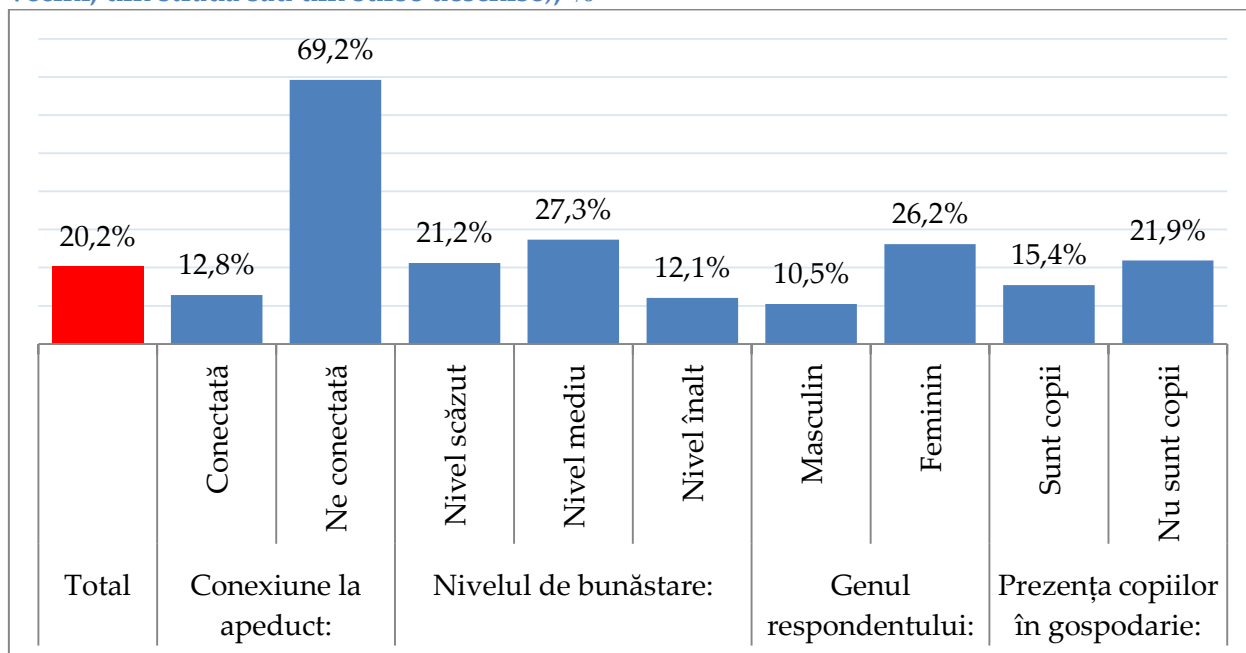
Analiza consumului apei din principalele surse se prezintă că 78,9% din respondenți au indicat *sistemul centralizat de alimentare cu apă/apeduct (contorizat)*. *Fântînile obștești în afara curții* sunt utilizate de 10,1%, fiind urmate de *fântînile din curte cu sistem propriu* – 9%.

Figura 25. Ponderea în % a utilizării apei, din sursa principală în funcție de genul respondentului

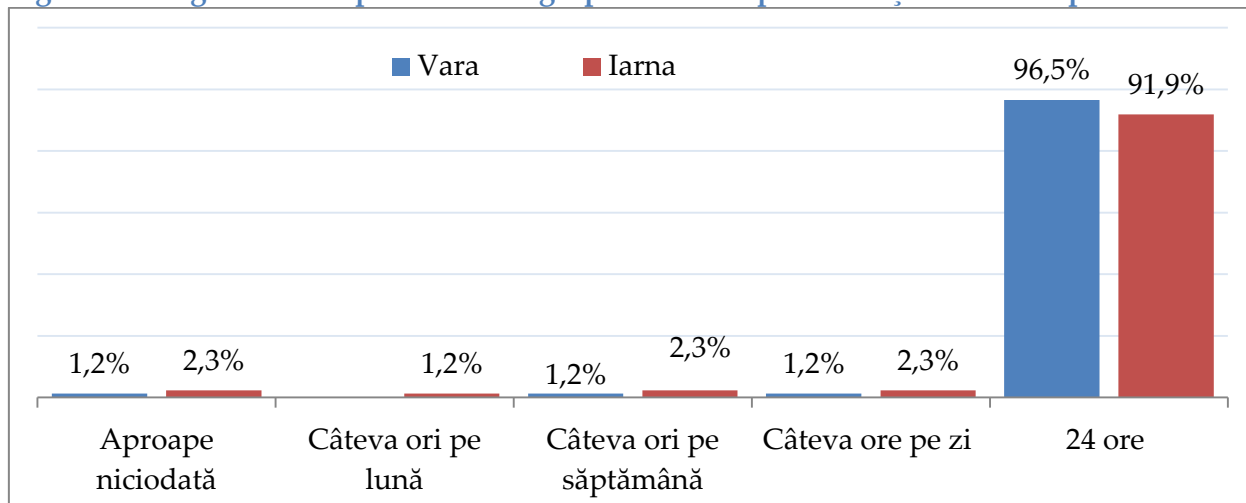
Respondenți de gen masculin sunt mai mulți comparativ cu cei de gen feminin care au indicat principala sursa *sistemul centralizat de alimentare cu apă/apeduct (contorizat)* – 84,5% bărbați față de 75,3% femei. În celelalte poziții prevalează femeile care au indicat în medie 11,45%, față de bărbați în medie - 6,6%.

Figura 26. Ponderea gospodăriilor care se aprovizionează cu apă din afară (aduc apă de la vecini, din stradă sau din surse deschise), %

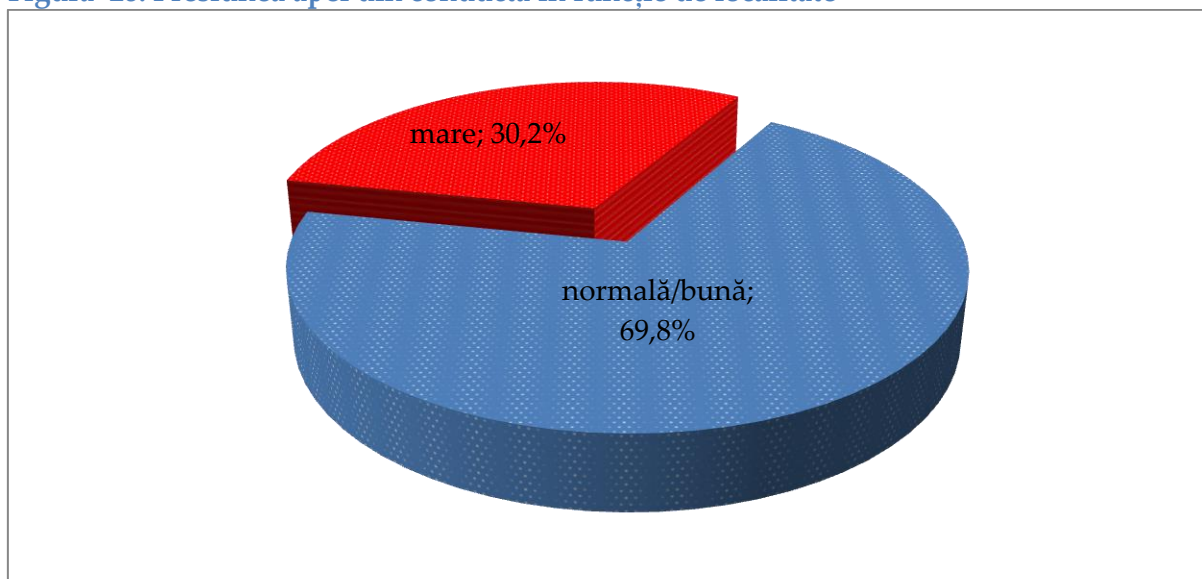
Ponderea gospodăriilor care se aprovizionează cu apă din afara sistemului centralizat constituie 20,2%. Cei mai mulți 69,2% din aceștia nu sunt conectați la apeduct, 27,3% provin din gospodării cu un nivel mediu al bunăstării și în care nu sunt copii 21,9%. Femeile fiind mai numeroase în calitate de respondenți – 26,2%.

Figura 27. Regularitatea aprovizionării gospodăriei cu apă în funcție de anotimp

Analiza răspunsurilor cu privire la regularitatea aprovizionării cu apă prin conductă ne arată că - 96,5% sunt aprovizionați 24 ore pe zi pe timp de vară și 91,9% pe timp de iarnă. Ponderea celor aprovizionați câteva ore pe timp de vară sau iarnă se află în limita erorii.

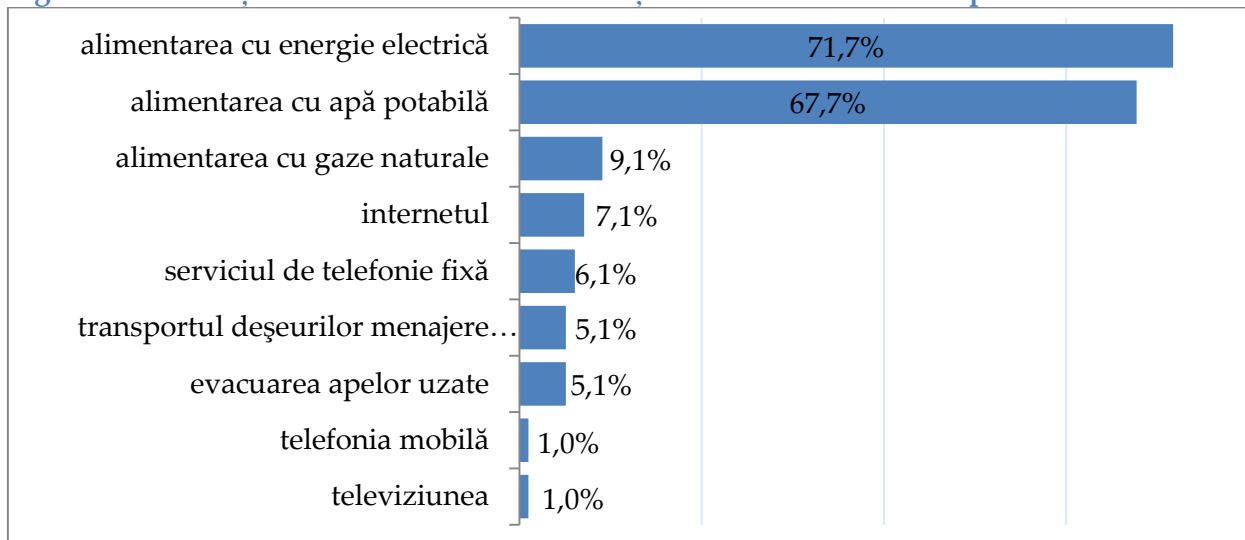
Figura 28. Presiunea apei din conductă în funcție de localitate

Unul din indicii de performanță a serviciului de aprovizionare cu apă este presiunea apei din conductă. La acest subiect cei mai mulți respondenți – 69,8% au indicat presiunea apei ca normală / bună, iar 30,2% - presiunea este mare.

2.2. Consumul și costurile apei

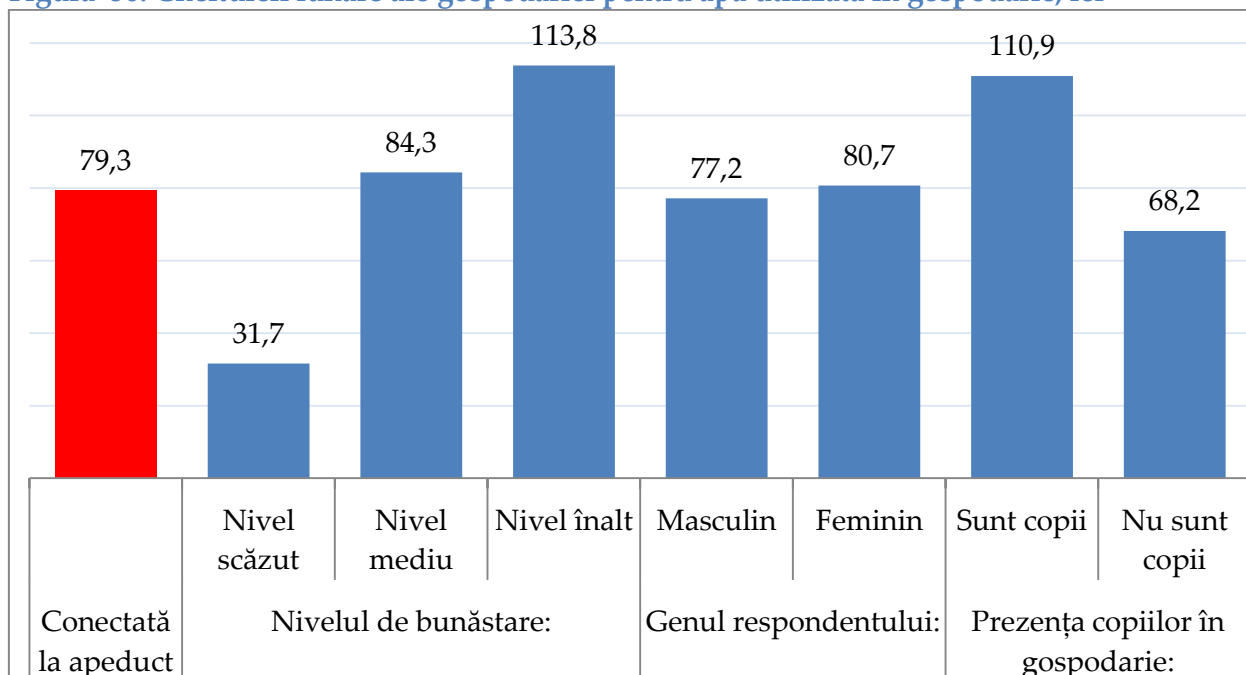
Figura 29. Utilitățile sau serviciile care influențează în mare măsură asupra nivelului de trai

Cele mai reprezentative utilități sau servicii care influențează nivelul de trai indicate de către respondenți sunt alimentarea cu energie electrică – 71,7% și alimentarea cu apă potabilă 67,7%.

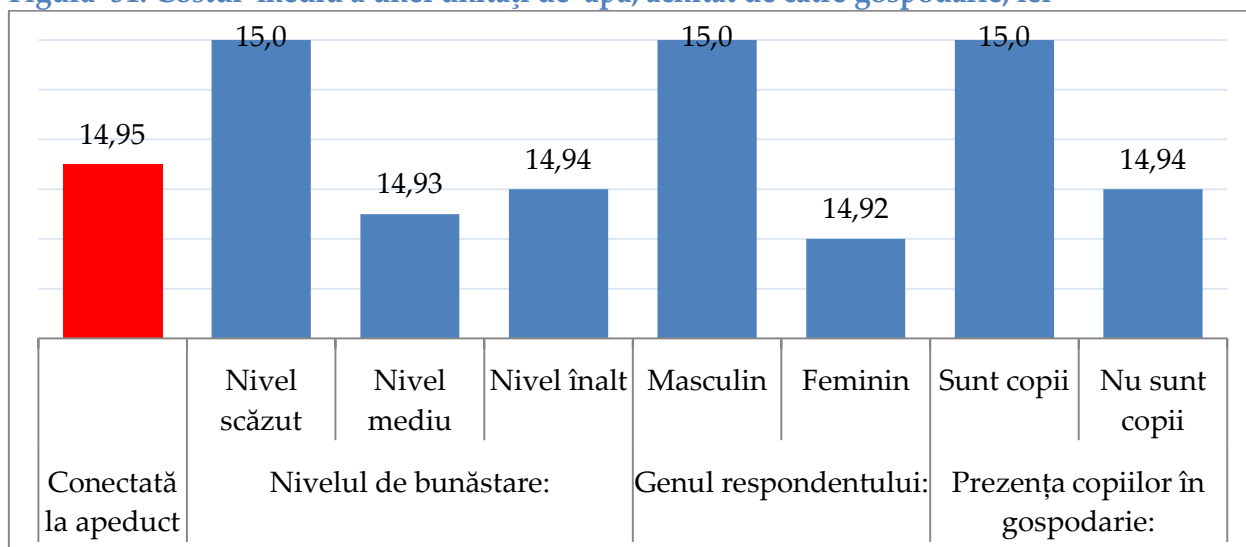
Celelalte utilități și servicii sunt menționate de mai puțin de 10% din respondenți.

Figura 30. Cheltuieli lunare ale gospodăriei pentru apa utilizată în gospodărie, lei

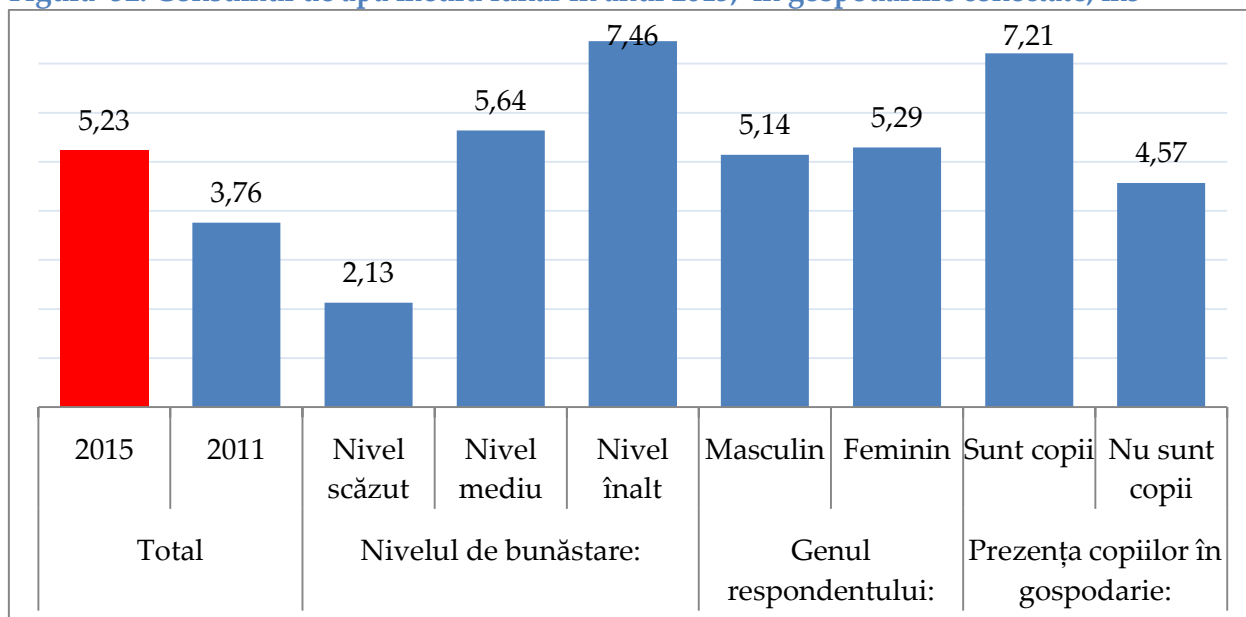
Cheltuielile lunare ale gospodăriei pentru apa utilizată suportate în mediu de respondenți constituie 79,3 lei, cel mai mult achită reprezentanții gospodăriilor cu un nivel înalt de bunăstare – 113,8 lei, cu copii în gospodărie 110,9 lei.

Figura 31. Costul mediu a unei unități de apă, achitat de către gospodărie, lei

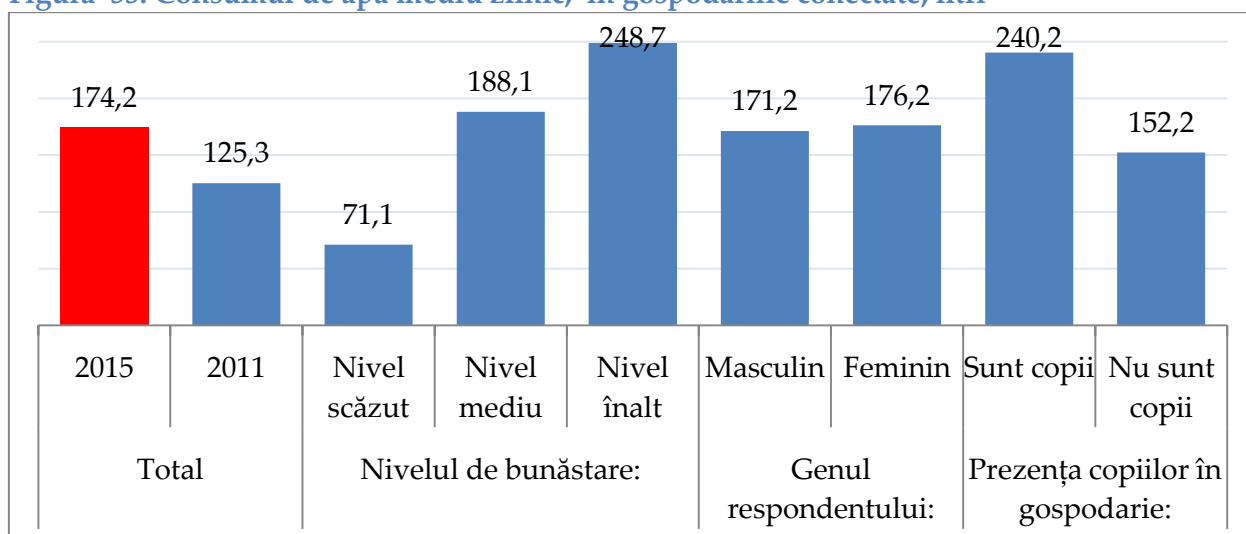
Costul mediu a unei unități de apă menționat ca achitat de către gospodărie în localitate este de 14,95 lei.

Figura 32. Consumul de apă mediu lunar în anul 2015, în gospodăriile conectate, m3

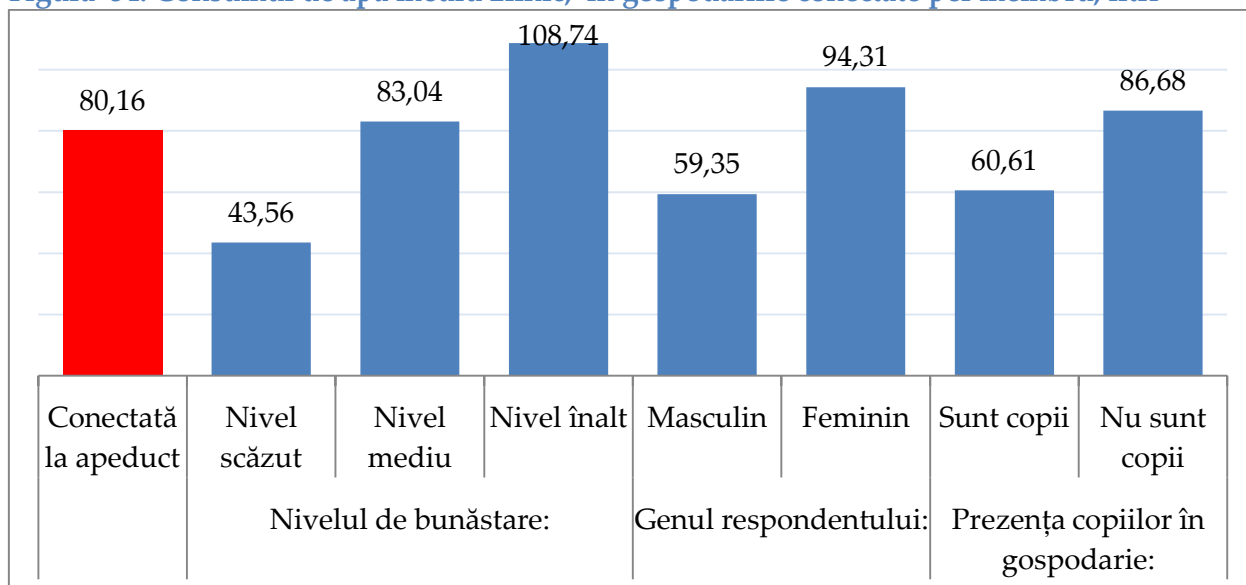
Consumul de apă mediu lunar menționat de respondenți constituie 5,23 m3, cel mai mult consumă reprezentanții gospodăriilor cu un nivel înalt de bunăstare 7,46 m3, comparativ cu 2,13 m3 – gospodăriile cu nivel de bunăstare scăzut. Cele cu copii în gospodărie – 7,21 m3 față de 4,57 m3 gospodăriile care nu au copii.

Figura 33. Consumul de apă mediu zilnic, în gospodăriile conectate, litri

Consumul de apă mediu zilnic în gospodărie menționat de respondenți constituie 174,2 litri, cel mai mult consumă reprezentanții gospodăriilor cu un nivel înalt de bunăstare – 248,7 litri și cele cu copii în gospodărie – 240,2 litri.

Figura 34. Consumul de apă mediu zilnic, în gospodăriile conectate per membru, litri

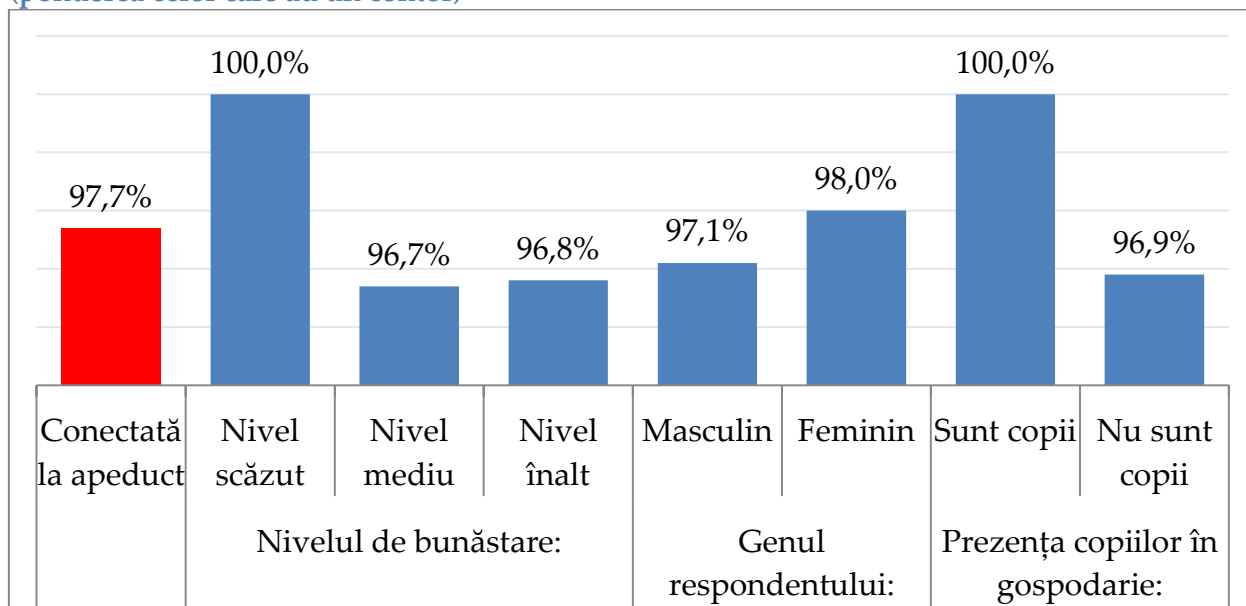
Consumul de apă mediu zilnic per membru în gospodăriile conectate la apeduct menționat de respondenți, constituie 80,16 litri, cel mai mult consumă reprezentanții gospodăriilor cu un nivel înalt de bunăstare 108,74 litri, unde nu sunt copii în gospodărie – 86,68 litri.

Tabelul 5. Regularitatea achitării de către gospodării a apei consumate

Cât de des plățiți factura pentru apă?			
		O dată pe lună	Fiecare 3 luni
Total		95,3%	4,7%
Conexiune la apeduct:	Conectată	95,3%	4,7%
	Ne conectată		
Nivelul de bunăstare:	Nivel scăzut	92,0%	8,0%
	Nivel mediu	96,7%	3,3%
	Nivel înalt	96,8%	3,2%
Genul respondentului:	Masculin	94,3%	5,7%
	Feminin	96,1%	3,9%
Prezența copiilor în gospodărie:	Sunt copii	95,5%	4,5%
	Nu sunt copii	95,3%	4,7%

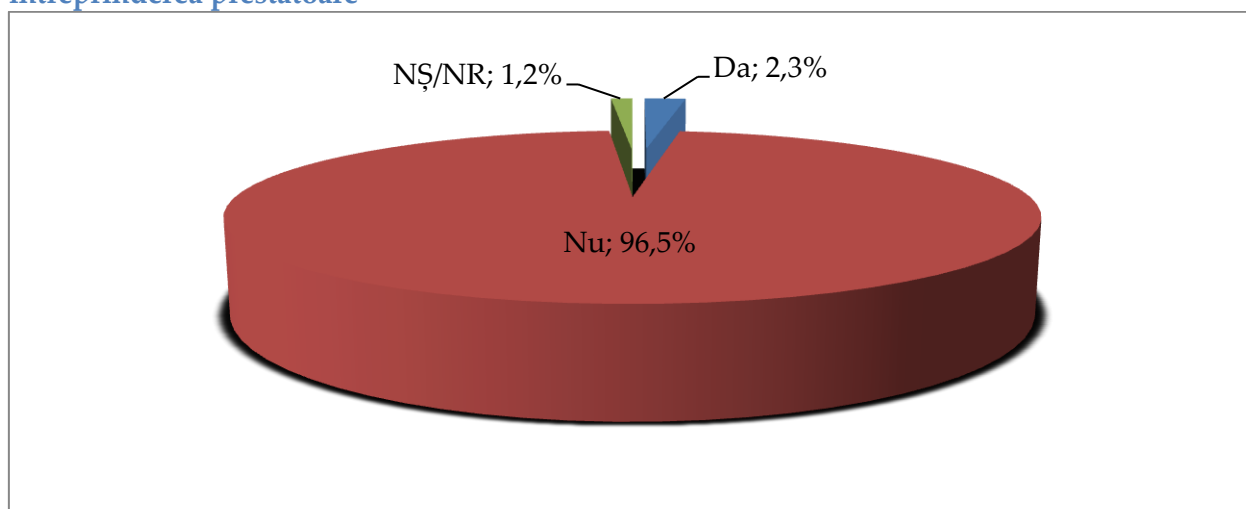
Regularitatea achitării de către gospodării a apei consumate constituie o rată de 95,3% pentru plata facturii o dată pe lună. Trebuie menționat că consumatorii intervievați preferă anume această periodicitate. Cei mai responsabili în această grupă sunt respondenții ce provin din gospodăriile cu nivel ridicat și mediu al bunăstării și au copii.

Figura 35. Disponibilitatea contoarelor în gospodării pentru evidența apei consumate, (ponderea celor care au un contor)

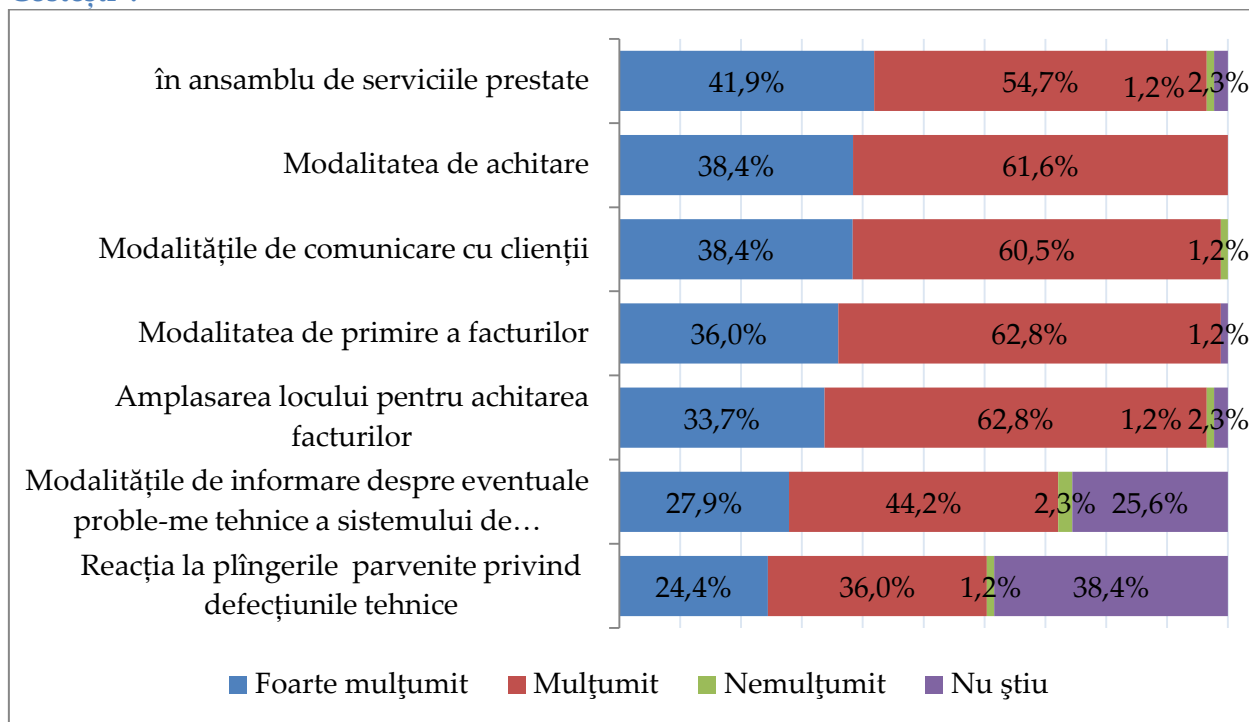
Ponderea gospodăriilor conectate la sistemul central de aprovizionare cu apă și contorizate constituie 97,7%. Cei mai mulți respondenți provin din gospodării cu nivel scăzut de bunăstare 100% și în care sunt prezenți copii – 100%.

Figura 36. Ponderea respondenților care au fost impuși să achite pierderile de apă suferite de întreprinderea prestatoare

Respondenții care au fost impuși să achite pierderile de apă suferite de întreprinderea prestatoare nu este foarte mare, aceștia sunt doar 2,3%. Cei mai mulți – 96,5%, au indicat că nu au fost impuși să achite pierderile de apă, cei drept că 1,2% nu au știut cum să răspundă sau nu au răspuns.

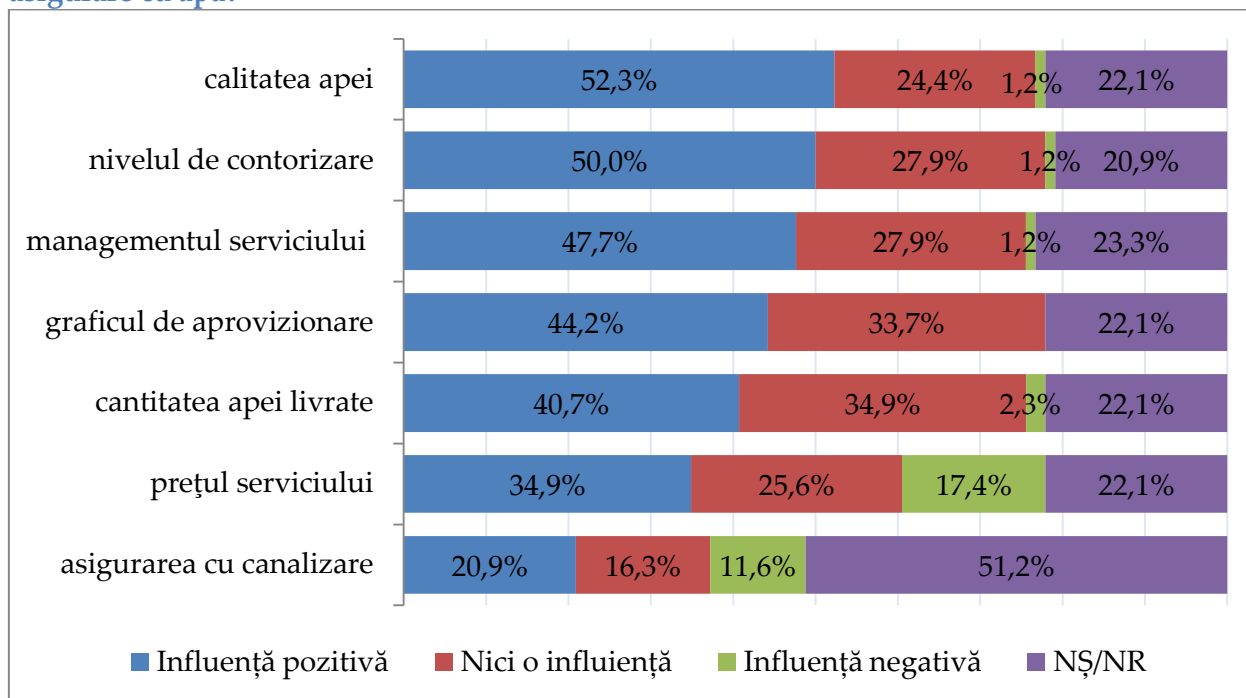
Figura 37. Gradul de satisfacție a populației față de serviciile prestate de Î.M. „Apă – Canal Costești”?

În ansamblu, cei mai mulți respondenții sunt mulțumiți și foarte mulțumiți de serviciile prestate de Î.M. „Apă – Canal” Costești, modalitatea de achitare, modalitățile de comunicare cu clienții, modalitatea de primire a facturilor, amplasarea locului pentru achitarea facturilor. În celelalte cazuri, la fel avem un grad înalt de satisfacție, doar cu o anumită cota de răspunsuri Nu știu, în cazul modalităților de informare despre eventualele probleme tehnice a sistemului de aprovizionare cu apă – 25,6%, și reacția la plîngerile parvenite privind defecțiunile tehnice – 38,4%.

Ponderea celor care sunt nemulțumiți se află la cotă minimă a erorii și nu depășește 2,3%.

Figura 38. Influența Î.M. „Apă – Canal Costești” asupra unor aspecte ale serviciului de asigurare cu apă?

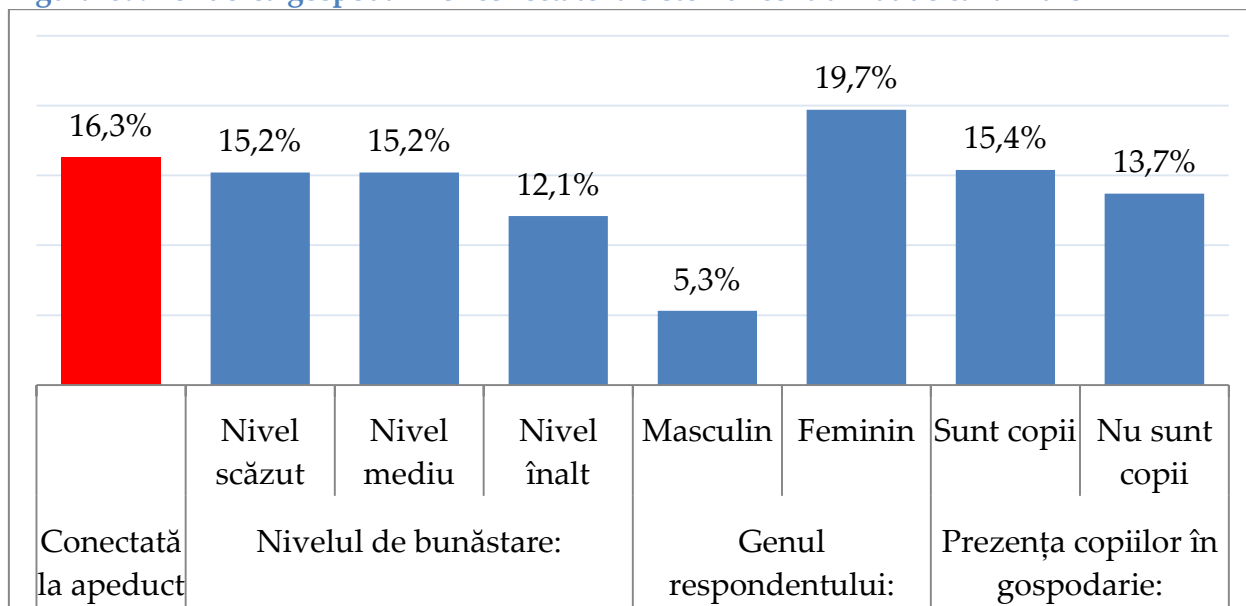

Cea mai înaltă cotă de influență pe care o exercită Î.M. „Apă – Canal Costești” este realizată asupra calității apei – 52,3% față de 24,4% - nici o influență. Nivelului de contorizare, care a înregistrat influență pozitivă 50% față de 27,9% – nici o influență. Managementul serviciului – 47,7% influență pozitivă, față de 27,9% - nici o influență. Graficul de aprovizionare – 44,2%, față de 33,7% - nici o influență. Cantitatea apei livrate – 40,7%, față de 34,9% - nici o influență. Prețul serviciului – 34,9% influență pozitivă, față de 25,6% - nici o influență, opțiunea care a înregistrat și apreciere influență negativă – 17,4%.

În opinia a 20,9% din respondenți, Î.M. „Apă – Canal Costești” exercită influență pozitivă în asigurarea cu canalizare, față de 16,3% - nici o influență, precum și 11,6% - influență negativă. Tot la această poziție mai mult de jumătate din respondenți 51,2% au dat răspuns NŞ/NR.

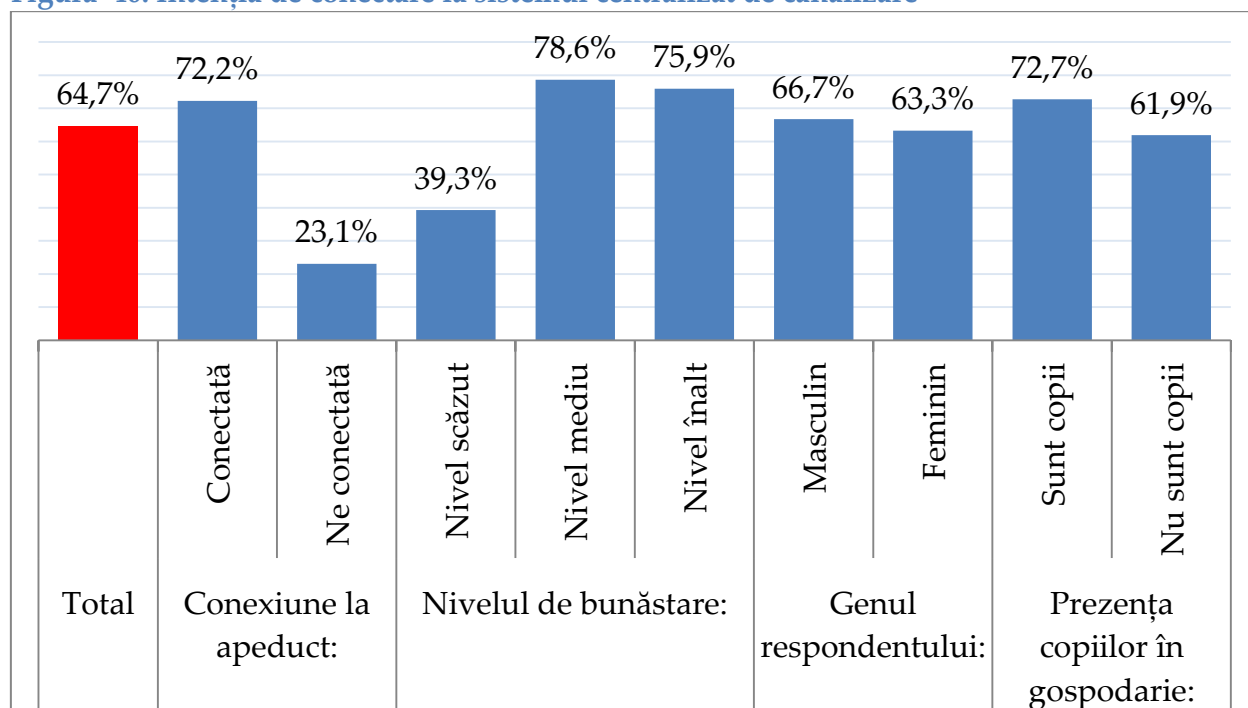
Sanitație și canalizare

Figura 39. Ponderea gospodăriilor conectate la sistemul centralizat de canalizare

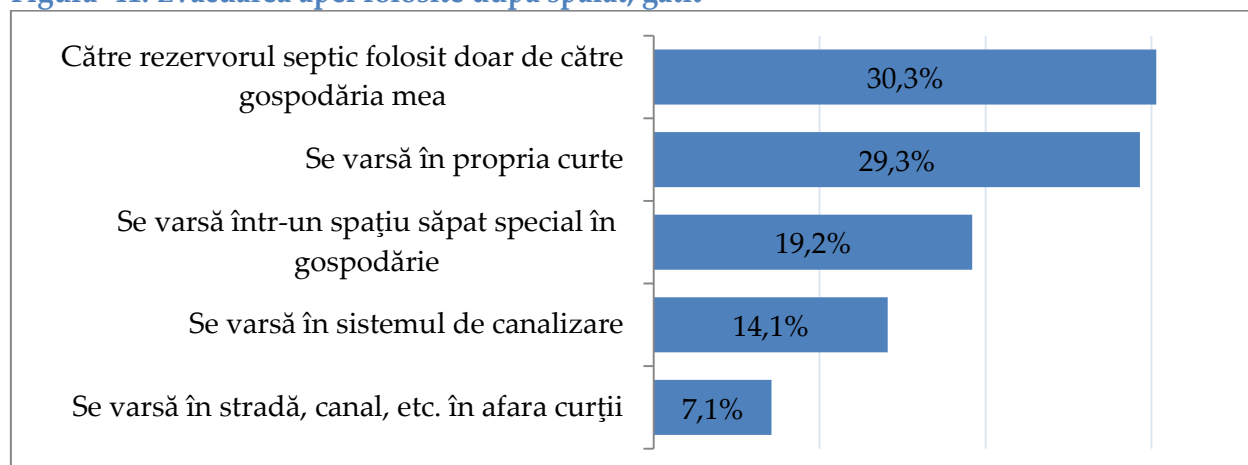
Ponderea gospodăriilor conectate la sistemul centralizat de canalizare constituie 16,3%. Cei mai mulți respondenți provin din gospodării cu nivel scăzut și mediu de bunăstare 15,2% și în care sunt prezenți copii – 15,4%. Respondenții de gen feminin prevalând.

Figura 40. Intenția de conectare la sistemul centralizat de canalizare

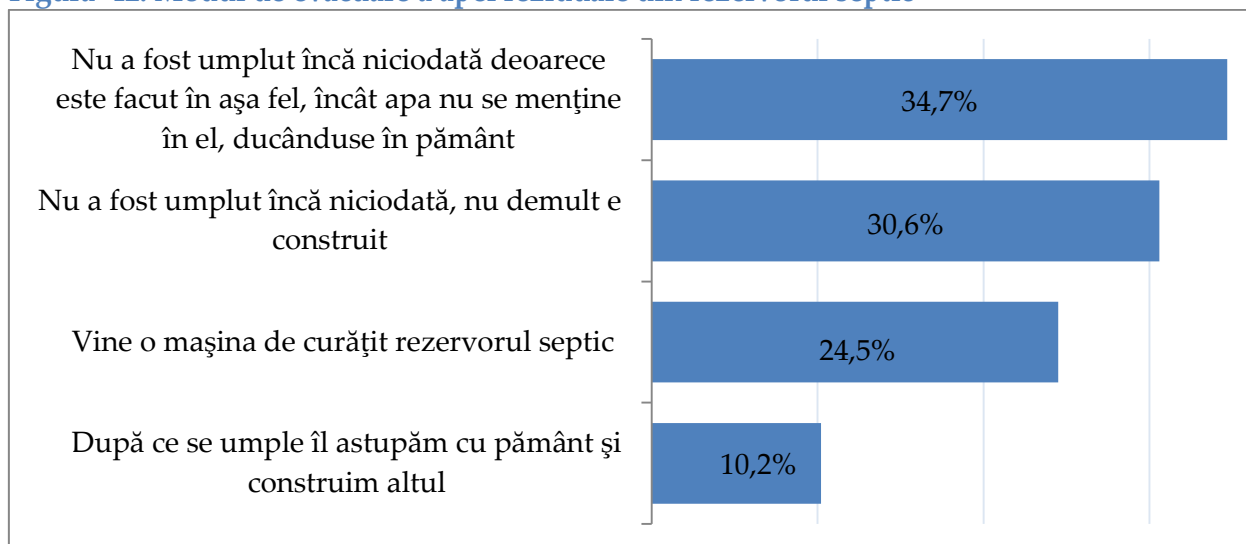
Intenția de conectare la sistemul centralizat de canalizare constituie 64,7%. Cei mai mulți respondenți sunt conectați la apeduct – 72,2%, provin din gospodării cu nivel mediu și înalt de bunăstare 77,25% și în care sunt prezenți copii – 72,7%. Respondenții de gen masculin prevalând.

Figura 41. Evacuarea apei folosite după spălat, gătit

Evacuarea apei uzate de cei mai mulți se realizează către rezervorul septic folosit doar către gospodăria mea – 30,3%, 29,3% - varsă apa uzată în propria curte, la 19,2% din respondenți - apa uzată se varsă într-un spațiu săpat special în gospodărie. În sistemul de canalizare varsă apa folosită după spălat 14,1%, iar 7,1% evacuează apa în stradă, canal etc. în afara curții.

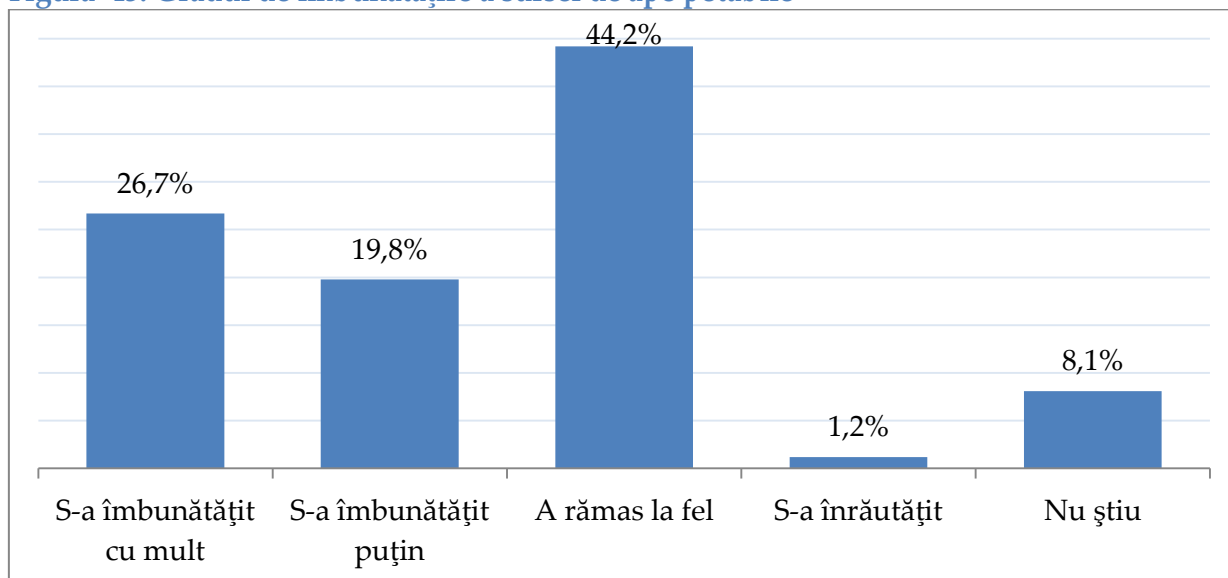
Figura 42. Modul de evacuare a apei reziduale din rezervorul septic

Cei mai mulți 34,7%, care au indicat că evacuează apa uzată în rezervorul septic, au menționat că rezervorul nu a fost umplut încă niciodată deoarece este făcut în așa fel, încât apa nu se menține în el. La 30,6% - nu a fost umplut încă niciodată, deoarece nu demult a fost construit, iar 24,5% utilizează o mașină de curățit rezervorul. După ce se umple îl astupă cu pământ și construiesc altul 10,2%.

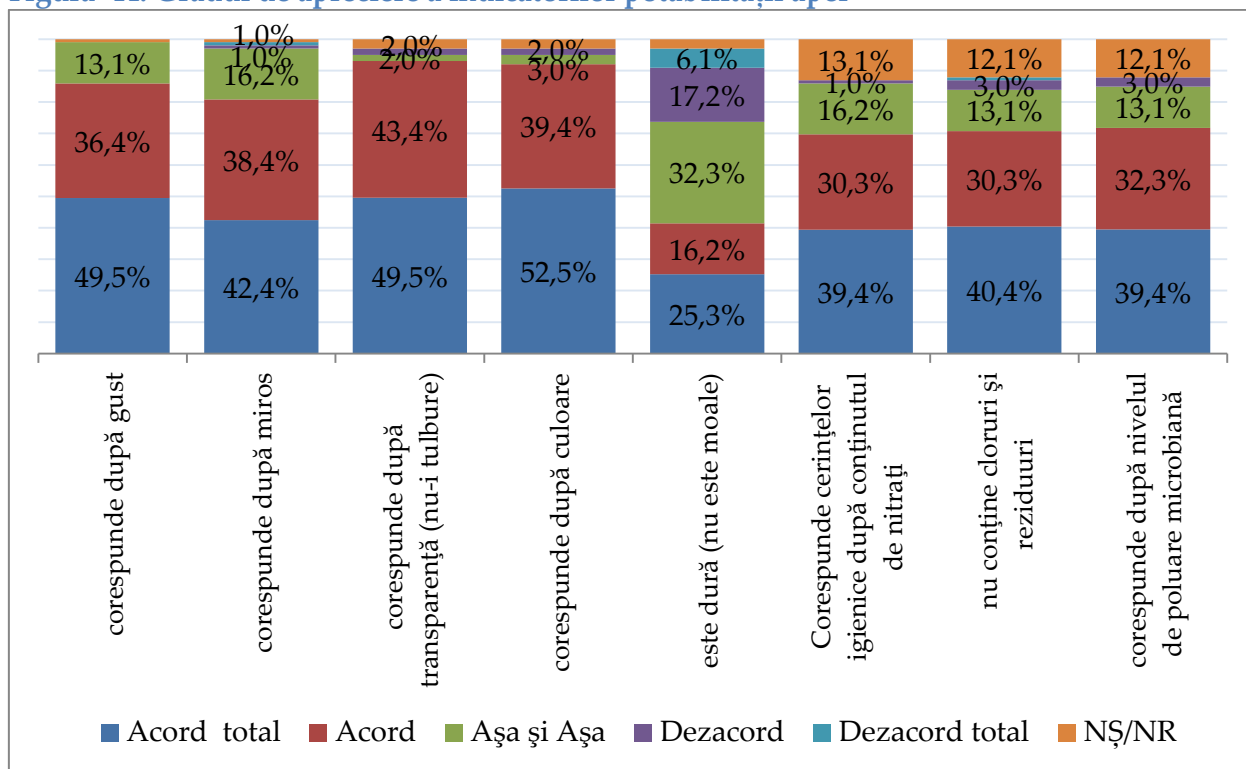
III. Calitatea apei și perspectivele privind raportul cost/calitate

Figura 43. Gradul de îmbunătățire a sursei de ape potabile

Pentru cei mai mulți respondenți 44,2% - apa potabilă a rămas la fel. Ceva mai mult de o pătrime din cei intervievați 26,7%, constată că apa potabilă s-a îmbunătățit cu mult, iar 19,8% au menționat că s-a îmbunătățit puțin și doar 1,2% au menționat că s-a înrăutățit. La fel sunt și 8,1% de respondenți care au răspuns nu știu la această întrebare.

Figura 44. Gradul de apreciere a indicatorilor potabilității apei

Circa 50% din respondenți sunt total de acord cu faptul că apa livrată corespunde senzațiilor gustative cu apa potabilă, iar 36,4% sunt de acord cu această afirmație. Totuși 13,1% din cei ce beneficiază de acest serviciu apreciază că apa din robinet corespunde așa și așa.

În aceeași ordine de idei cei chestionați au fost rugați să aprobe sau dezaprobe apa potabilă livrată din punct de vedere olfactiv. 38,4% din respondenți sunt de acord că apa potabilă corespunde după miros, iar 42,4% sunt total de acord cu această afirmație. Doar 16,2% consideră că apa potabilă corespunde așa și așa senzațiilor olfactive.

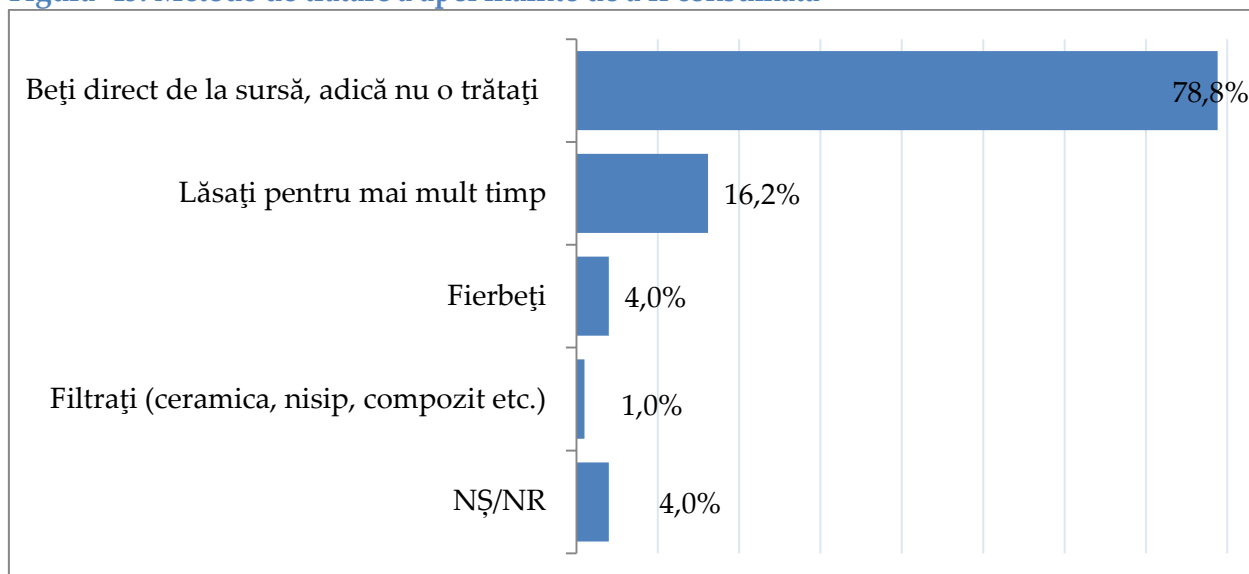
Alți indicatori ai calității apei este claritatea (transparența) și culoarea apei. La aceste două proprietăți răspunsurile respondenților diferă nesemnificativ - 3-4%. Astfel 43,4% și 39,4% sunt de acord cu faptul că apa potabilă corespunde respectiv transparenței și culorii. Acord total privind transparența și culoarea au manifestat respectiv 49,5% și 52,5% din respondenți.

În fine 4% și 5% din respondenți manifestă dezacord cu faptul că apa livrată corespunde respectiv nivelului transparenței și culorii apa potabilă.

Duritatea apei este aprobată de către 16,2%, iar 25,3% sunt de acord total cu afirmația dată. Cei care au apreciat așa și așa apa în calitate sa dură / moale sunt 32,3%, și 23,3% sunt în dezacord și dezacord total cu această afirmație.

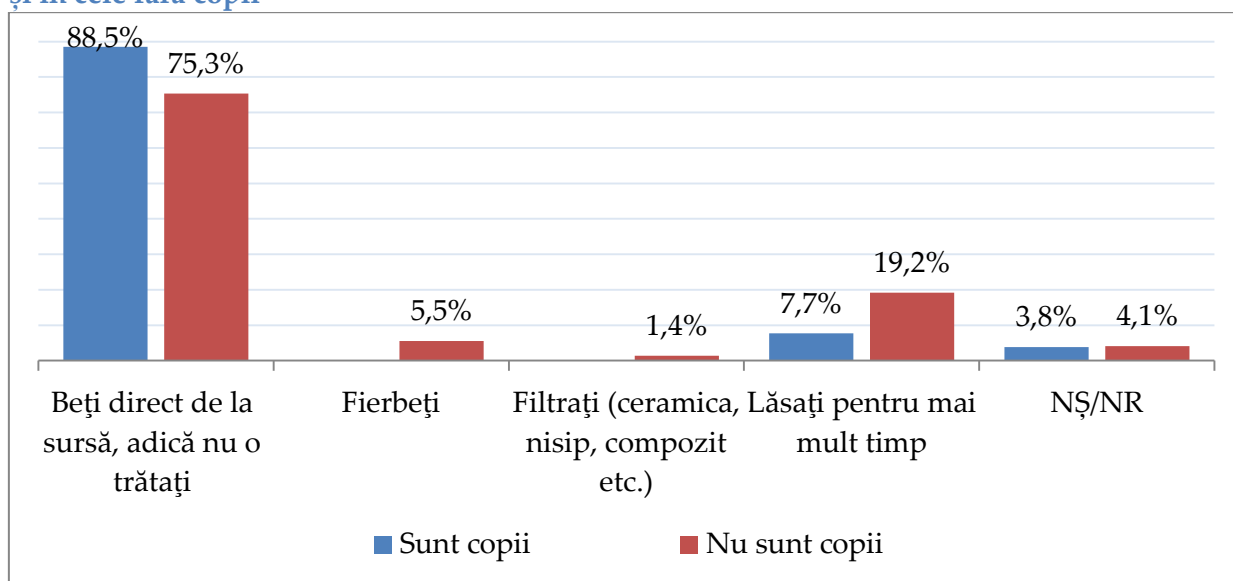
Aprecierea cerințelor igienice după conținutul de nitrați, conținutul clorurii și reziduurilor, precum și după nivelul de poluare microbiană ca răspunsuri se prezintă efectiv identic. 30,3% sunt de acord cu faptul că apa livrată corespunde la acești indicatori. Circa 40% sunt total de acord. În mediu 14% sunt de acord așa și așa, iar 12,5% în mediu nu știu să răspundă.

Figura 45. Metode de tratare a apei înainte de a fi consumată

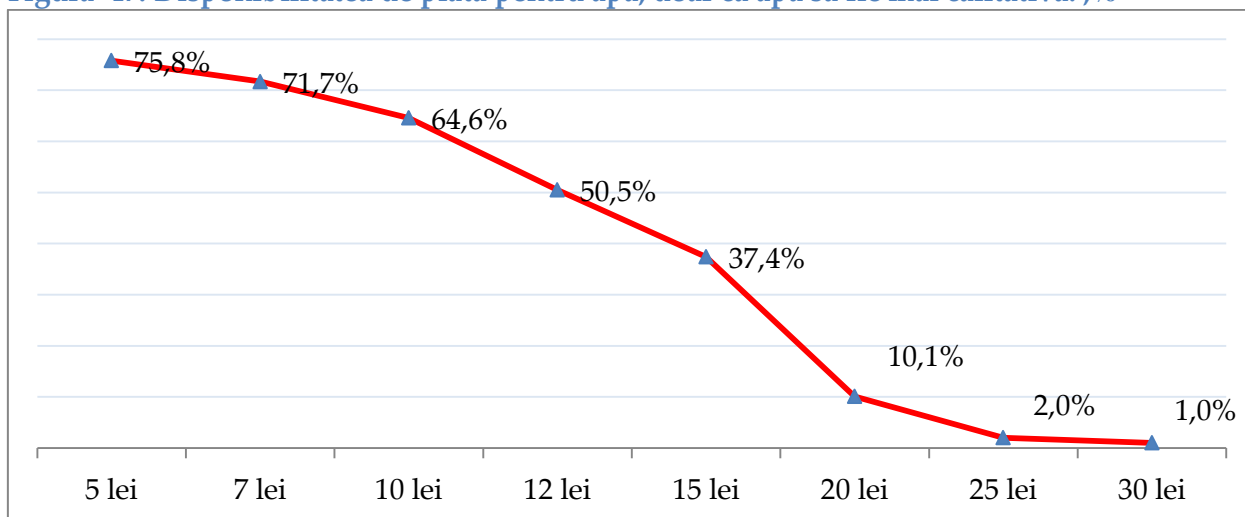
În linii mari cei mai mulți consumatori de apă intervievați 78,8% beau apa direct de la sursă fără a fi tratată, alții 16,2% lasă apa pentru mai mult timp înainte de consum, doar 4% fierb apa înainte de consum.

Figura 46. Metode de tratare a apei înainte de a fi consumată în gospodăriile unde sunt copii și în cele fără copii

Cum s-a menționat anterior, cei mai mulți consumatori beau apa direct de la sursă fără a fi tratată. Din aceștia, respondenții din familii cu copii constituie 88,5% și doar 7,7% lasă apa pentru mai mult timp înainte de consum. Respondenții din familii fără copii pe lângă faptul că o consumă direct de la sursă – 75,3%, o lasă pentru mai mult timp – 19,2% și fierb – 5,5%.

Figura 47. Disponibilitatea de plată pentru apă, doar ca apa să fie mai calitativă. ,%

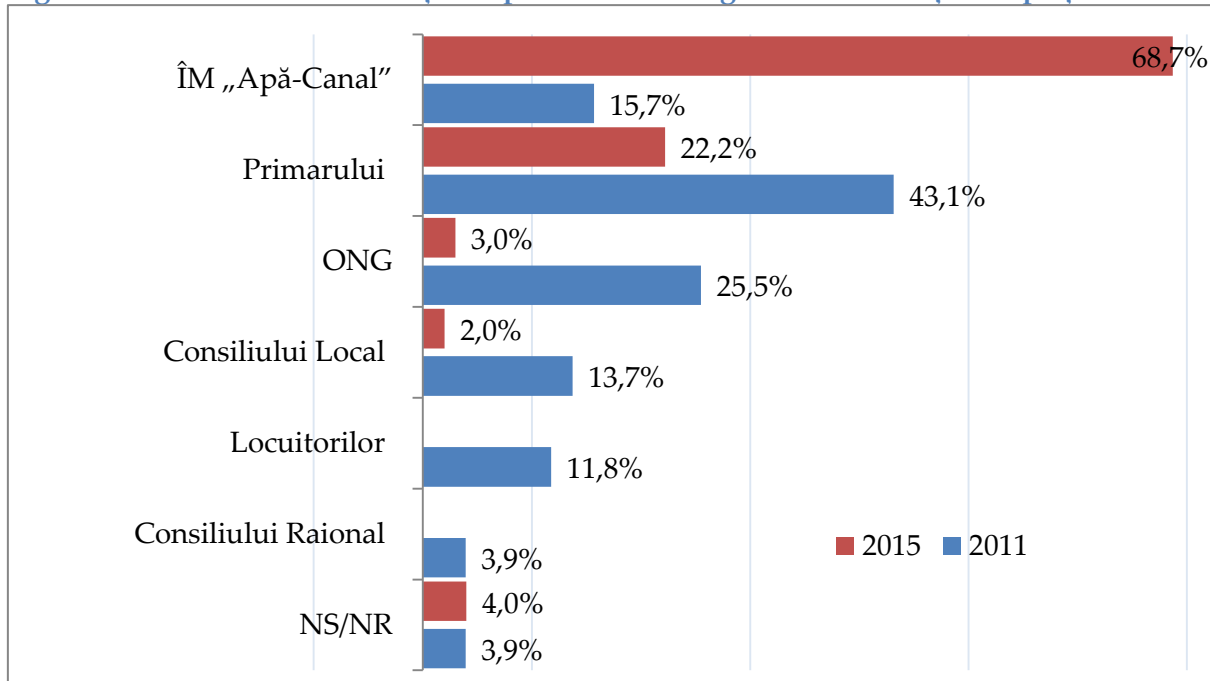

Chiar dacă anterior respondenții au indicat care este suma achitată pentru apa consumată, analiza rezultatelor prezintă o imagine în contrariu privind disponibilitatea pentru plată mai mare în condițiile creșterii calității apei consumate, deoarece respondenții au indicat o sumă mai mică decât cea propriu zis achitată. Astfel cei mai mulți ar achita 5 lei, iar suma indicată anterior de 14,95 lei ar fi achitată de doar 37,4% din respondenți. Disponibilitatea de plată descrește substanțial de la 15 lei în sus.

IV. Cunoștințe și atitudini privind implementarea proiectului

4.1. Capacitățile APL privind implementarea proiectelor

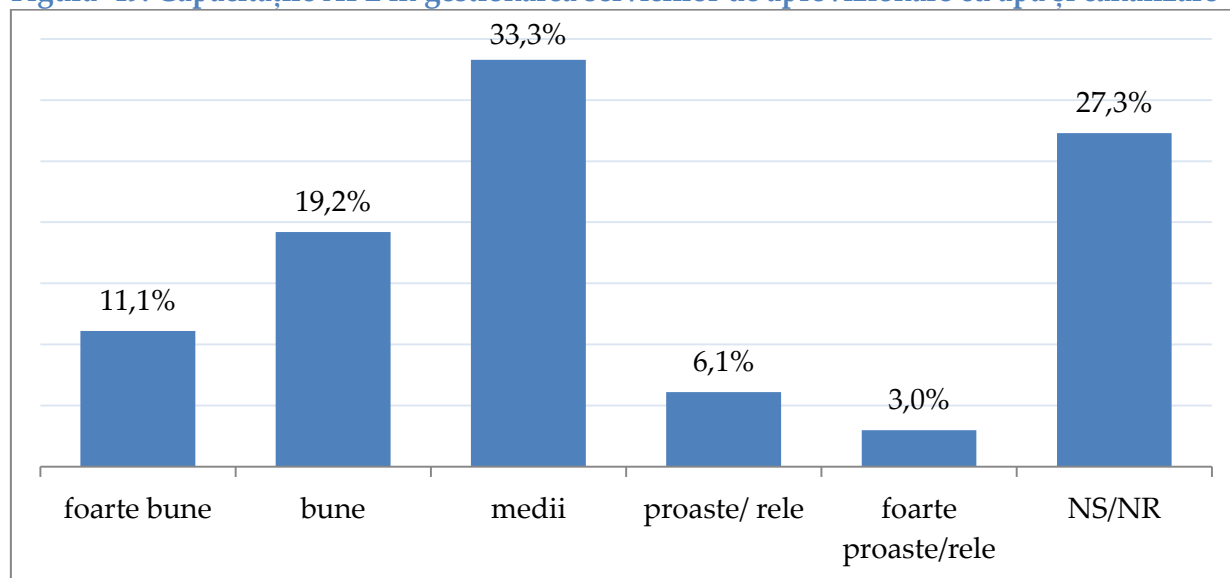
Figura 48. Persoana sau instituția responsabilă de asigurare a localității cu apă și canalizare

În opina celor mai mulți respondenți privind instituția responsabilă de asigurare a localității cu apă și canalizare s-a deplasat de la primarul localității - 43,1%, ONG – 25,5%, Consiliul Local – 13,7% și locuitori – 11,8% în 2011 la Î.M. „Apă-Canal” – 68,7% în 2015.

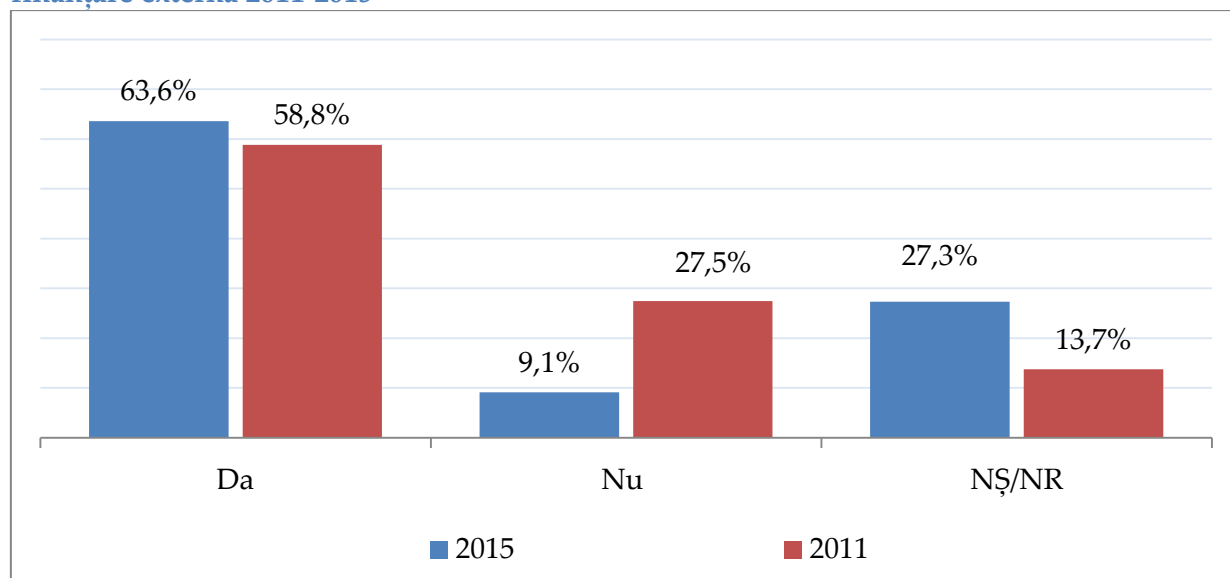
Responsabilitatea primarului localității s-a diminuat în viziunea respondenților circa în jumătate, în 2015 fiind de doar 22,2%.

Figura 49. Capacitățile APL în gestionarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare

În general capacitatea APL de gestionare a serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare este apreciată cu calificativ „foarte bune” – 11,1%, la ele se adaugă 19,2% - bune, iar cei care au dat calificativul medii sunt 33,3%. Calificativele proaste / rele și foarte proaste / rele în gestionarea serviciilor au acumulat 6,1% și respectiv 3% din cei intervievați. Totodată 27,3% din respondenți NȘ/NR.

Figura 50. Experiențe anterioare de implementare a proiectelor de dezvoltare comunitară cu finanțare externă 2011-2015

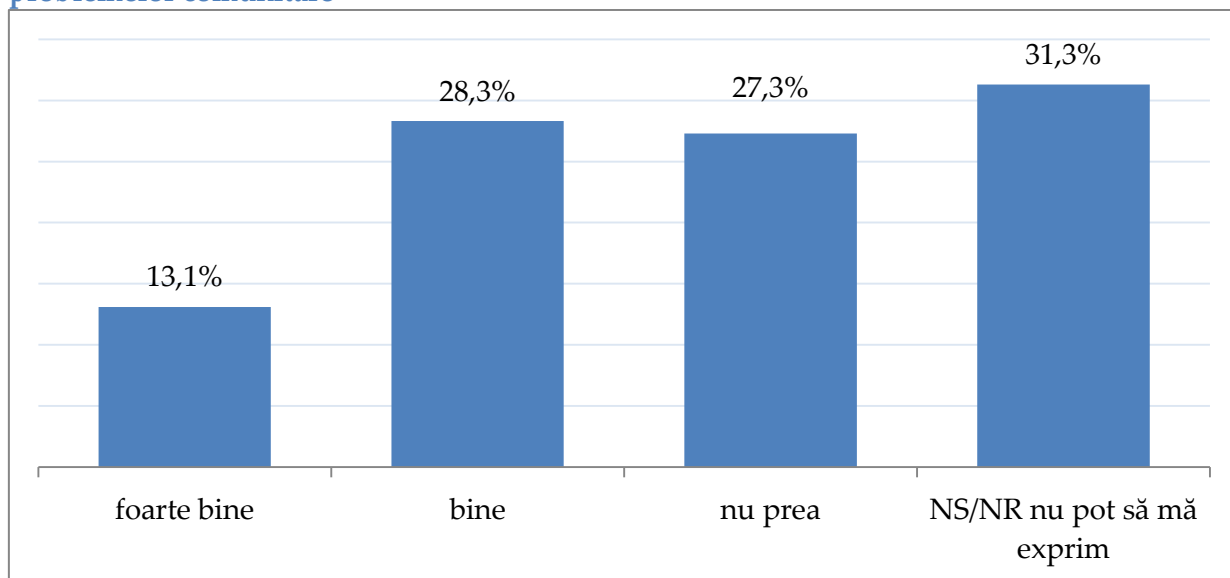
În opinia a 58,8% din respondenților în anul de referință 2011 a exista experiență de implementare a proiectelor de dezvoltare comunitară cu finanțare externă, 27,5% au menționat că nu exista experiență, iar 13,7% NȘ/NR. Pentru anul 2015 Cota celor care au menționat că există experiență a crescut la 63,6%, dar a crescut și cota celor care au dat răspuns NȘ/NR – 27,3%.

Tabelul 6. Experiențe anterioare de implementare a proiectelor de dezvoltare comunitară cu finanțare externă

În comunitatea Dvs. au fost implementate proiecte finanțate din exterior (de către donatori, ambasade, programe, fonduri) pentru a rezolva o problemă a satului?		Da	Nu	NȘ/NR
Total		63,6%	9,1%	27,3%
Conexiune la apeduct:	Conectată	65,1%	9,3%	25,6%
	Ne conectată	53,8%	7,7%	38,5%
Nivelul de bunăstare:	Nivel scăzut	54,5%	9,1%	36,4%
	Nivel mediu	66,7%	9,1%	24,2%
	Nivel înalt	69,7%	9,1%	21,2%
Genul respondentului:	Masculin	68,4%	2,6%	28,9%
	Feminin	60,7%	13,1%	26,2%
Prezența copiilor în gospodărie:	Sunt copii	69,2%	11,5%	19,2%
	Nu sunt copii	61,6%	8,2%	30,1%

În mare parte respondenții din localitate cunosc faptul că în comunitate au fost implementate proiecte finanțate din exterior – 63,6%. Mai întâi de toate aceștia sunt deja conectați la apeduct, fac parte din gospodării cu nivel înalt de bunăstare 69,7%. Interes prezintă și faptul că un număr destul de mare 27,3% - fie nu știu să răspundă la această întrebare fie nu au răspuns.

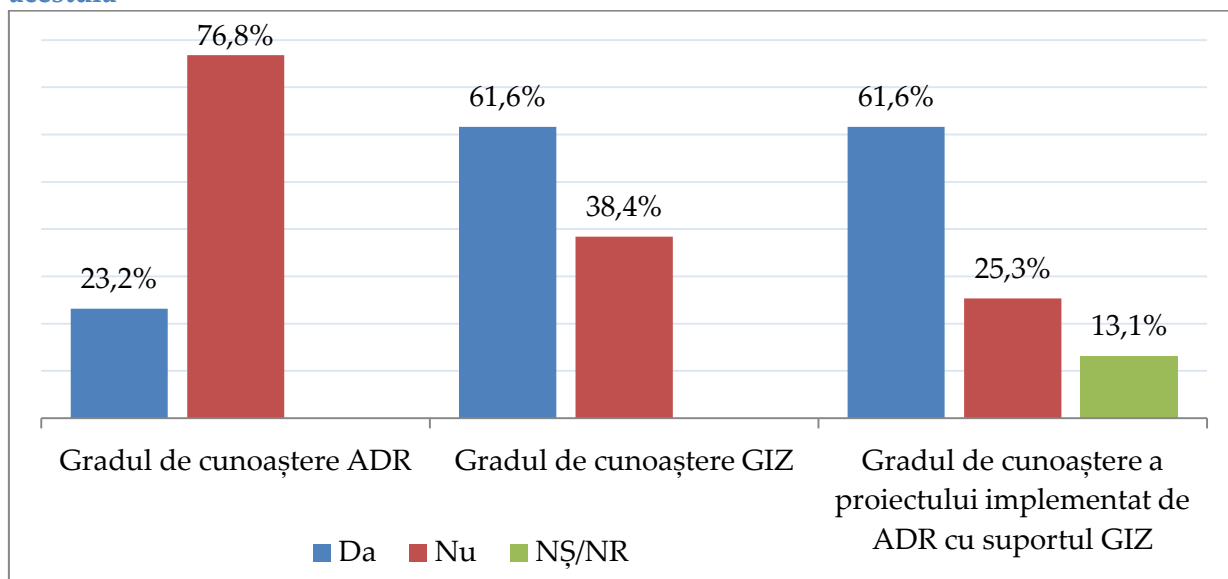
Figura 51. Atitudinea privind colaborarea dintre APL și comunitate privind rezolvarea problemelor comunitare

Relațiile de colaborare dintre APL și comunitate sunt apreciate foarte bine de 13,1%. Cei mai mulți dintre respondenți care au dat cu opinia au indicat ca atitudine buna – 28,3, mai puțin ca aceștia sunt cei care au apreciat nu prea – 27,3%. Totodată 31,3% fie nu știu să răspundă la această întrebare fie nu au răspuns.

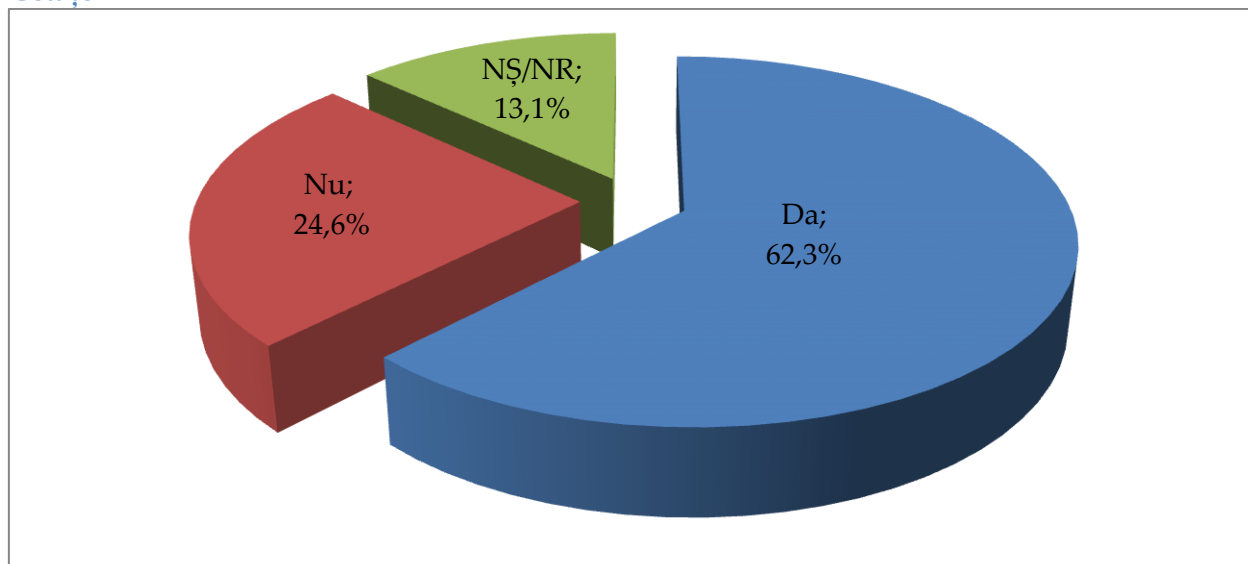
4.2. Cunoștințe și atitudini față de proiectul implementat de ADR cu suportul GIZ

Figura 52. Gradul de cunoaștere a localnicilor despre proiectul implementat și finanțatorii acestuia

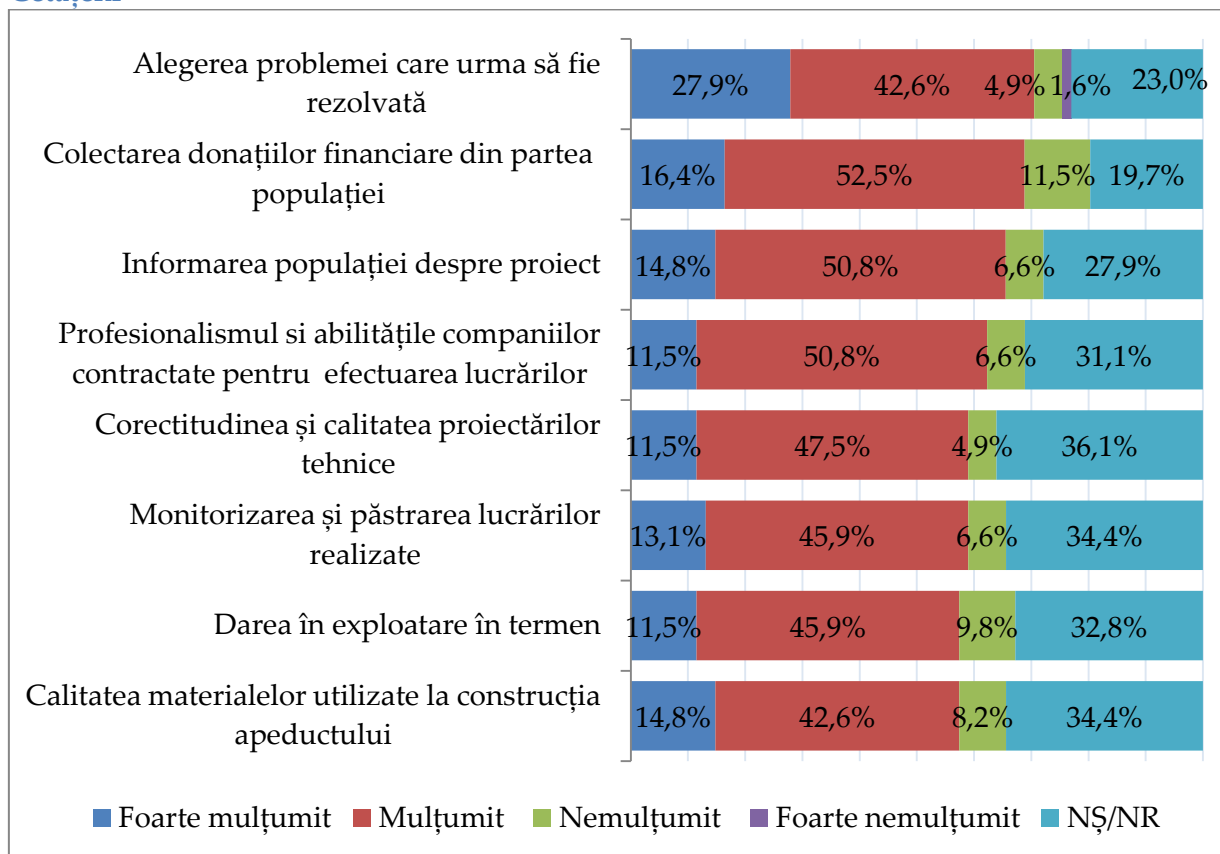
În comunitate se cunoaște despre faptul că există o structură care a implementat proiectul, ADR cu suportul GIZ - (61,6%),.. Totodată numărul celor care cunosc despre GIZ este mult mai mare 61,6% decât celor care cunosc despre ADR – 23,2%.

Figura 53. Gradul de cunoaștere a localnicilor existența și activitatea Comitetului Local de Cetățeni

Comitetul Local de Cetățeni pare a fi o structură destul de cunoscută în localitate deoarece 62,3% au declarat că cunosc despre activitatea acestuia. Doar 24,6% au menționat că nu, la aceștia putem adăuga și ceilalți 13,1% care au dat răspuns NȘ/NR.

Figura 54. Gradul de satisfacție a localnicilor privind activitatea Comitetului Local de Cetățeni

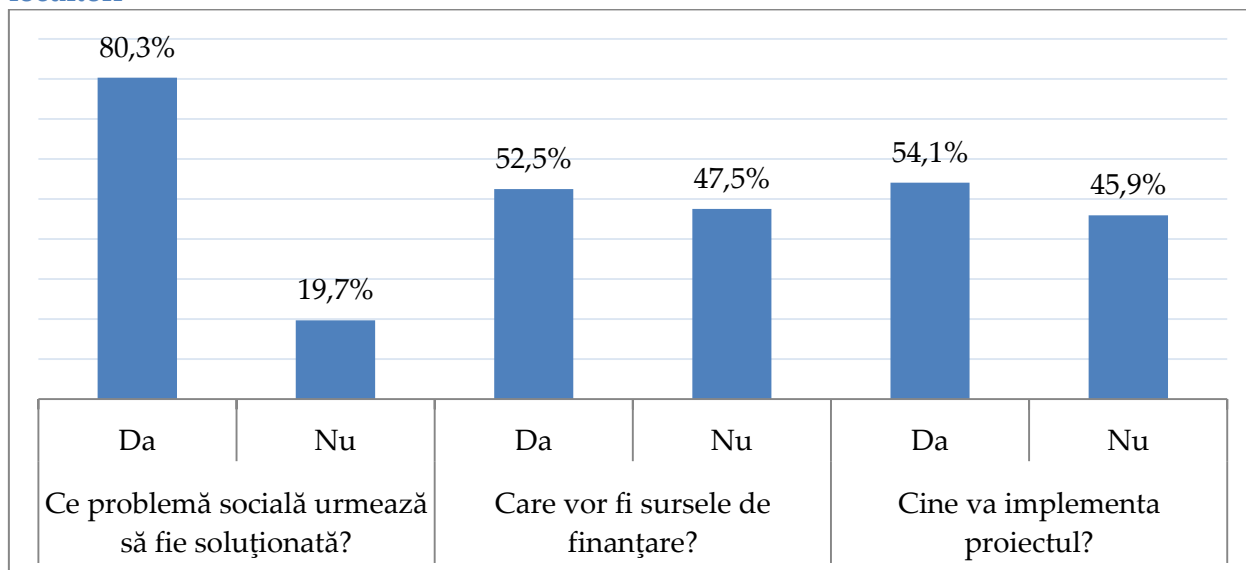

Comitetul Local de Cetățeni se face vizibil și satisface localnicii pe mai multe activități de care respondenții sau arătat mulțumiți și foarte mulțumiți în mare parte. Astfel:

- 42,6% sunt mulțumiți și 27,9% foarte mulțumiți de *alegerea problemei care urma să fie rezolvată*;
- 52,5% sunt mulțumiți și 16,4% foarte mulțumiți de *colectarea donațiilor financiare din partea populației*;
- 50,8% sunt mulțumiți și 14,8% foarte mulțumiți de *informarea populației despre proiect*;
- 50,8% sunt mulțumiți și 11,5% foarte mulțumiți de *profesionalismul și abilitățile companiilor contractate pentru efectuarea lucrărilor*;
- 47,5% sunt mulțumiți și 11,5% foarte mulțumiți de *corectitudinea și calitatea proiectărilor tehnice*;
- 45,9% sunt mulțumiți și 13,1% foarte mulțumiți de *monitorizarea și păstrarea lucrărilor realizate*;
- 45,9% sunt mulțumiți și 11,5% foarte mulțumiți de *darea în exploatare în termen*;
- 42,6% sunt mulțumiți și 14,8% foarte mulțumiți de *calitatea materialelor utilizate la construcția apeductului*;

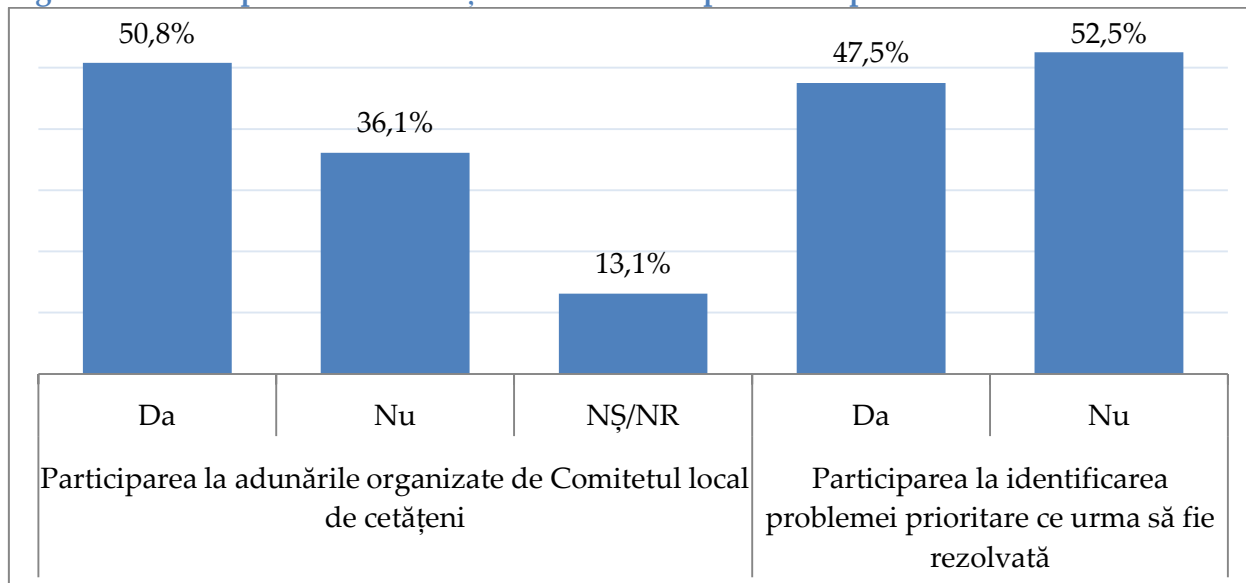
Nemulțumirea față de activitatea Comitetului Local de Cetățeni se manifestă în special de la 4,9% la 11,5% a persoanelor chestionate. Totodată se manifestă și circa o treime de respondenții care NȘ/NR la aceste întrebări.

Figura 55. Gradul de cunoaștere a condițiilor privind implementarea proiectului de către locuitori

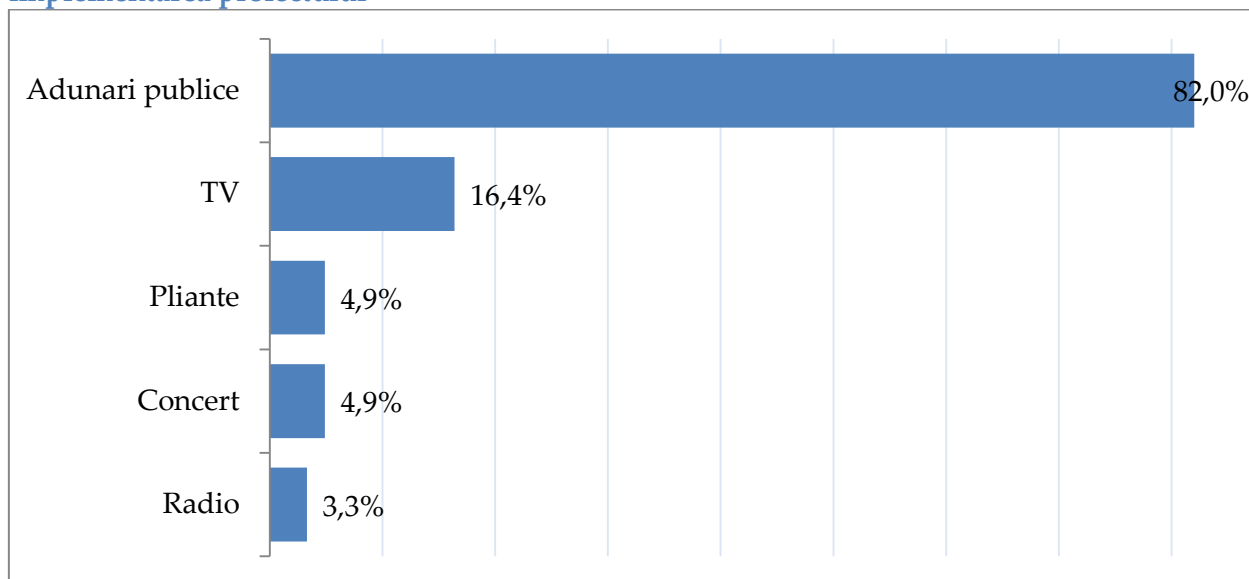
Cunoașterea condițiilor privind implementarea proiectului de către locuitori se prezintă a fi destul de înaltă, 80,3% din respondenți cunosc ce problemă socială urma să fie soluționată, 54,1% le era cunoscut cine va implementa proiectul și 52,5% cunoșteau care vor fi sursele de finanțare.

Figura 56. Participarea la adunări și la identificarea problemei prioritare de către locuitori

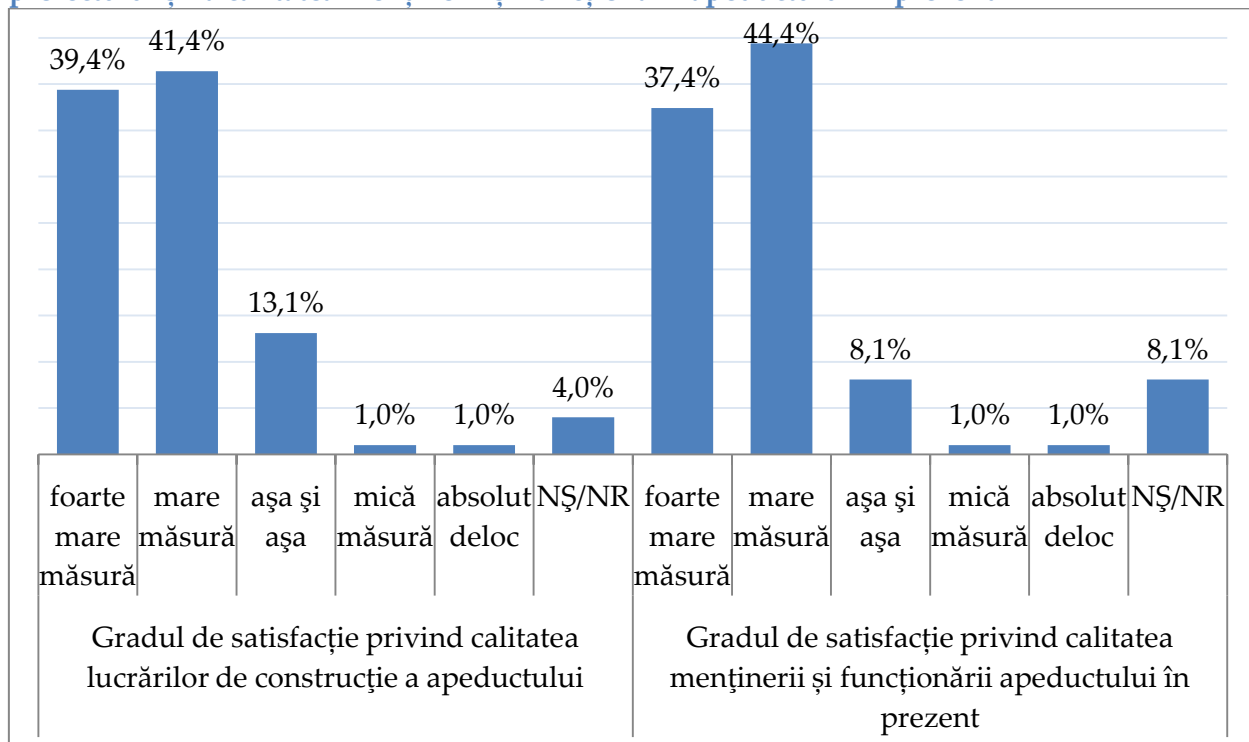
Din datele prelucrate se identifică faptul că participarea locuitorilor la adunările organizate de Comitetul local de cetățeni reprezintă un interes major pentru localnici. Aceasta se evidențiază prin cele 50,8% de respondenți care au optat pentru participare la adunări. Alta este participarea la identificarea problemelor prioritare, la care au dat răspuns afirmativ mai puțin de jumătate din respondenți – 47,5%.

Figura 57. Sursele de informare referitor la necesitatea utilizării apei potabile înainte de implementarea proiectului

Sensibilizarea privind necesitatea utilizării apei potabile din apeduct înainte de implementarea proiectului sa realizat în special prin intermediul adunărilor publice, fapt menționat de 82%, urmat de 16,4% prin intermediul TV, alte surse care au avut impact sunt pliantele și concertele – 4,9%, la fel ca și Radio – 3,3%.

Figura 58. Gradul de satisfacție a locuitorilor privind calitatea lucrărilor la realizarea proiectului și la calitatea menținerii și funcționării apeductului în prezent

Satisfacția cetățenilor față de calitatea lucrărilor de construcție a apeductului este una foarte mare pentru 39,4% și în mare măsură 41,4%, așa și așa pentru 13,1%, celelalte opțiuni au înregistrat cote mici în limita erorii.

Satisfacția privind calitatea menținerii și funcționării apeductului în prezent se reprezintă în următoarea formă: foarte mare măsură 37,4%, în mare măsură 44,4%, 8,1% din respondenți au declarat că simt satisfacție așa și așa ca și cei care au dat răspuns NȘ/NR. Numărul celor care sunt satisfăcuți în mică măsură și deloc nu sunt satisfăcuți sunt mici în limita erorii.

V. Concluzii

- Satisfacția față de situația socio-economică a comunității

În perioada anilor de referință putem constata că gradul de satisfacție la respondenți a crescut per ansamblu cu 15%. Printre cele mai înalte cote de satisfacție în prezent față de starea serviciilor de infrastructură din comunitate sunt înregistrate în: viața culturală, drumuri de acces în comunitate și școli și instituții educaționale. Comparativ cu 5 ani în urmă gradul de satisfacție în prezent față de serviciile de infrastructură se manifestă pe așa segmente ca: securitatea personală a cetățenilor și a proprietății, drumurile de acces în comunitate și viața culturală. Cele mai stringente probleme care necesită a rezolvate în comunitate sunt: drumurile și podurile, serviciul de asistență socială, școlile, grădinițele, instituțiile extrașcolare, precum și lipsa locurilor de muncă.

- Gradul de participare a cetățenilor

Nivelul posibilităților de implicare a APL, este apreciat mai înalt de cât cel al ONG, iar cel al cetățenilor este pe locul trei în această ordine. Chiar dacă nivelul de îmbunătățire a aportului APL, ONG și a Cetățenilor înregistrează un nivel ridicat – neschimbat, totuși putem observa că la APL s-a îmbunătățit mult și în oarecare măsură, urmat de ONG și al Cetățenilor rămâne pe ultima poziție. Există o opinie pronunțată privind implicarea în mare măsură și uneori a agenților economici din localitate comparativ cu anul 2011. Din punct de vedere a autoevaluării nivelului de implicare a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității în perioada de referință a cunoscut o creștere semnificativă înregistrând calitative mare și foarte mare măsură. Dacă în 2011 participarea cetățenilor în procesul de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a serviciului de aprovizionare cu apă atinge cota cea mai amare, atunci în 2015 opțiunile se divizează înregistrând calitative ca mediu, înalt și foarte înalt. Cei mai mulți dintre locuitori comparativ cu anul 2011 fac muncă voluntară și plătesc contribuții financiare.

Ponderea populației conectată la apeduct în anul 2015 comparativ cu anul 2011 a crescut cu 86,9%. Atât bărbații cât și femeile se bucură de acces la serviciile de aprovizionare cu apă. Gospodăriile cu un nivel înalt al bunăstării au o rată de conectare mai mare la apeduct. Respondenții din familii fără copii sunt mai mulți.

- Sursele de apă și accesul

Sistemul centralizat de alimentare cu apă în 2015 a devenit cel mai utilizat lăsând în urmă fântinile proprii și cele obștești. Atât bărbații cât și femeile utilizează apeductul în calitate de sursă de apă. Majoritatea respondenților au indicat că nu li s-a întâmplat ca apa potabilă de la sursa de la care îi aprovizionează să devină nedisponibilă pentru cel puțin o zi. Durata zilnică de aprovizionare cu apă este 24 ore. Cei mai mulți respondenți consideră atât bărbații cât și femeile au acces egal la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă. Cele mai indicate utilități care necesită apă pentru funcționare sunt: un robinet și chiuvetă în bucătărie, mașină de spălat rufe automat și lavoar. Atât bărbații cât și femeile au indicat cel mai mult în calitate de utilități

un robinet și o chiuvetă în bucătărie, lavoar și mașină de spălat rufe automat. În dependență de prezența copiilor în gospodărie ordinea utilităților nu se schimbă. Analizând date în dependență de criteriul n=bunăstării se observă că toate în primul rînd au indicat un robinet și chiuvetă în bucătărie pe cînd celelalte opțiuni se divizează gospodăriile cu nivel scăzut al bunăstării au indicat n calitate de utilitate lavoar urmată cabina de duș, pe cînd cele cu nivel mediu și ridicat au indicat mașina de spălat rufe automat. Ponderea cea mai înaltă de utilizare din principala sursă constituie sistemul centralizat de alimentare cu apă contorizat. Atît bărbații cît și femeile utilizează în calitate de principala sursă sistemul centralizat de alimentare cu apă contorizat.

Ponderea gospodăriilor care se aprovizionează cu apă din afara sistemului centralizat constituite circa o cincime din respondenți. Cei mai mulți au indicat că aprovizionarea gospodăriilor cu apă este cu regularitate – 24 ore, atît pe timp de vară cît și iarnă. Presiunea apei din conductă este normală și chiar mare.

- Consumul și costurile apei

În opinia respondenților utilitățile sau serviciile care influențează nivelul de trai sunt: alimentarea cu energie electrică și alimentarea cu apă potabilă. Cheltuieli lunare ale gospodăriei pentru apa utilizată în gospodărie sunt de 79,3 lei. Costul mediu a unei unități de apă, achitat de către gospodărie este de 14,95 lei. Consumul de apă mediu lunar în anul 2015, în gospodăriile conectate este de 5,23 m³. Consumul de apă mediu zilnic, în gospodăriile conectate este de 174,2 litri. Consumul de apă mediu zilnic, în gospodăriile conectate per membru este de 80,16 litri. Achitarea de către cele mai multe gospodării a apei consumate se efectuează cu regularitate o dată pe lună. Disponibilitatea contoarelor în gospodării pentru evidența apei consumate este la nivel de 97,7%. Majoritatea respondenților nu au fost impuși să achite pierderile de apă suferite de întreprinderea prestatoare. În ansamblu, cei mai mulți respondenți sunt mulțumiți și foarte mulțumiți de serviciile prestate de Î.M. „Apă – Canal” Costești, modalitatea de achitare, modalitățile de comunicare cu clienții, modalitatea de primire a facturilor, amplasarea locului pentru achitarea facturilor. În opinia respondenților cea mai înaltă cotă de influență pe care o exercită Î.M. „Apă – Canal Costești” este realizată asupra calității apei, nivelului de contorizare și managementul serviciului.

- Sanitație și canalizare

Ponderea gospodăriilor conectate la sistemul centralizat de canalizare este destul de joasă mai puțin de o cincime din respondenți. Totodată circa două treimi de respondenți manifestă intenție de conectare la sistemul centralizat de canalizare. Cei mai mulți evacuează apa folosită către rezervorul septic folosit doar de către gospodăria proprie. Alții varsă apa folosită în propria curte sau ceva mai puțin decît aceștia varsă apa într-un spațiu săpat special în gospodărie. Gospodăriile care evacuează apele reziduale în rezervorul septic, continuă să-l utilizeze deoarece nu a fost umplut încă nici o dată la alții nu demult e construit la fel dintre cei care solicită o mașină de curățat.

- Calitatea apei și perspective privind raportul cost/calitate

Pentru cei mai mulți respondenți apa potabilă a rămas la fel de bună, iar ceva mai mult de o pătrime din respondenți au indicat că apa s-a îmbunătățit cu mult. Cei mai mulți sunt de acord și total de acord cu faptul că apa livrată corespunde senzațiilor gustative cu apa potabilă, corespunde după miros, corespunde respectiv transparenței și culorii, corespunde cerințelor igienice după conținutul de nitrați, conținutul clorurii și reziduurilor, precum și după nivelul de poluare microbiană. Cei mai mulți consumatori beau apa direct de la sursă fără a fi tratată. Disponibilitatea de plată pentru apă, doar ca apa să fie mai calitativă este destul de redusă.

- **Capacitățile APL privind implementarea proiectelor**

În opina celor mai mulți respondenți privind instituția responsabilă de asigurare a localității cu apă și canalizare în s-a deplasat de la Primarul localității la Î.M. „Apă-Canal”. În general capacitatea APL de gestionare a serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare este apreciată cu calificative de la medii la foarte bune. Pentru anul 2015 cota celor care au menționat că există experiență de implementare a proiectelor de dezvoltare comunitară cu finanțare externă a crescut, dar a crescut și cota celor care au dat răspuns NȘ/NR.

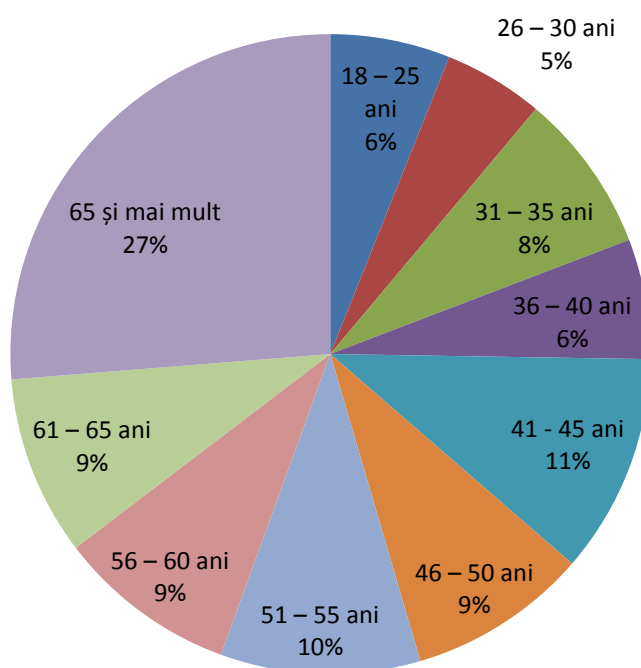
Relațiile de colaborare dintre APL și comunitate sunt apreciate ca bune.

- **Cunoștințe și atitudini față de proiectul implementat de ADR cu suportul GIZ**

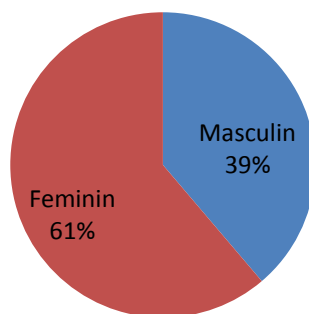
În comunitate se cunoaște despre faptul că există o structură care a implementat proiectul, ADR cu suportul GIZ. Comitetul Local de Cetățeni pare a fi o structură destul de cunoscută în localitate deoarece cei mai mulți au declarat că cunosc despre activitatea acestuia. Cunoașterea condițiilor privind implementarea proiectului de către locuitori se prezintă a fi destul de înaltă. Din datele prelucrate se identifică faptul că participarea locuitorilor la adunările organizate de Comitetul local de cetățeni reprezintă un interes major pentru localnici. Sensibilizarea privind necesitatea utilizării apei potabile din apeduct înainte de implementarea proiectului sa realizat în special prin intermediul adunărilor publice. Satisfacția cetățenilor față de calitatea lucrărilor de construcție a apeductului este una mare, ca și cea privind calitatea menținerii și funcționării apeductului în prezent.

VI. Anexe statistice

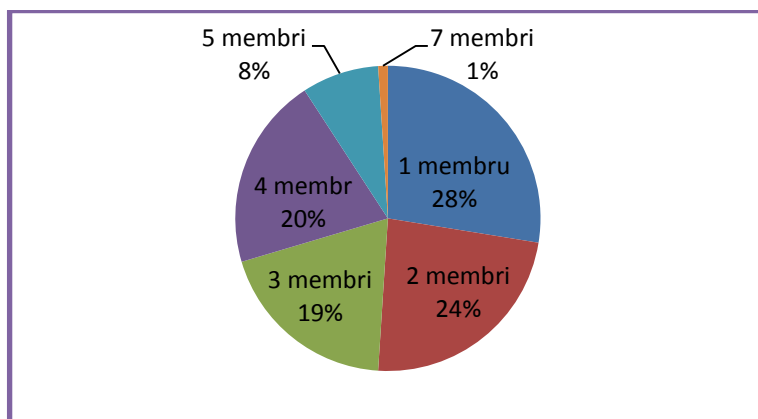
G1.	Vârsta Dvs.: __ __ ani
18 – 25 ani	6
26 – 30 ani	5
31 – 35 ani	8
36 – 40 ani	6
41 - 45 ani	11
46 – 50 ani	9
51 – 55 ani	10
56 – 60 ani	9
61 – 65 ani	9
65 și mai mult	26

G2.	Sexul	Masculin	38	Feminin	60
------------	--------------	-----------------	-----------	----------------	-----------

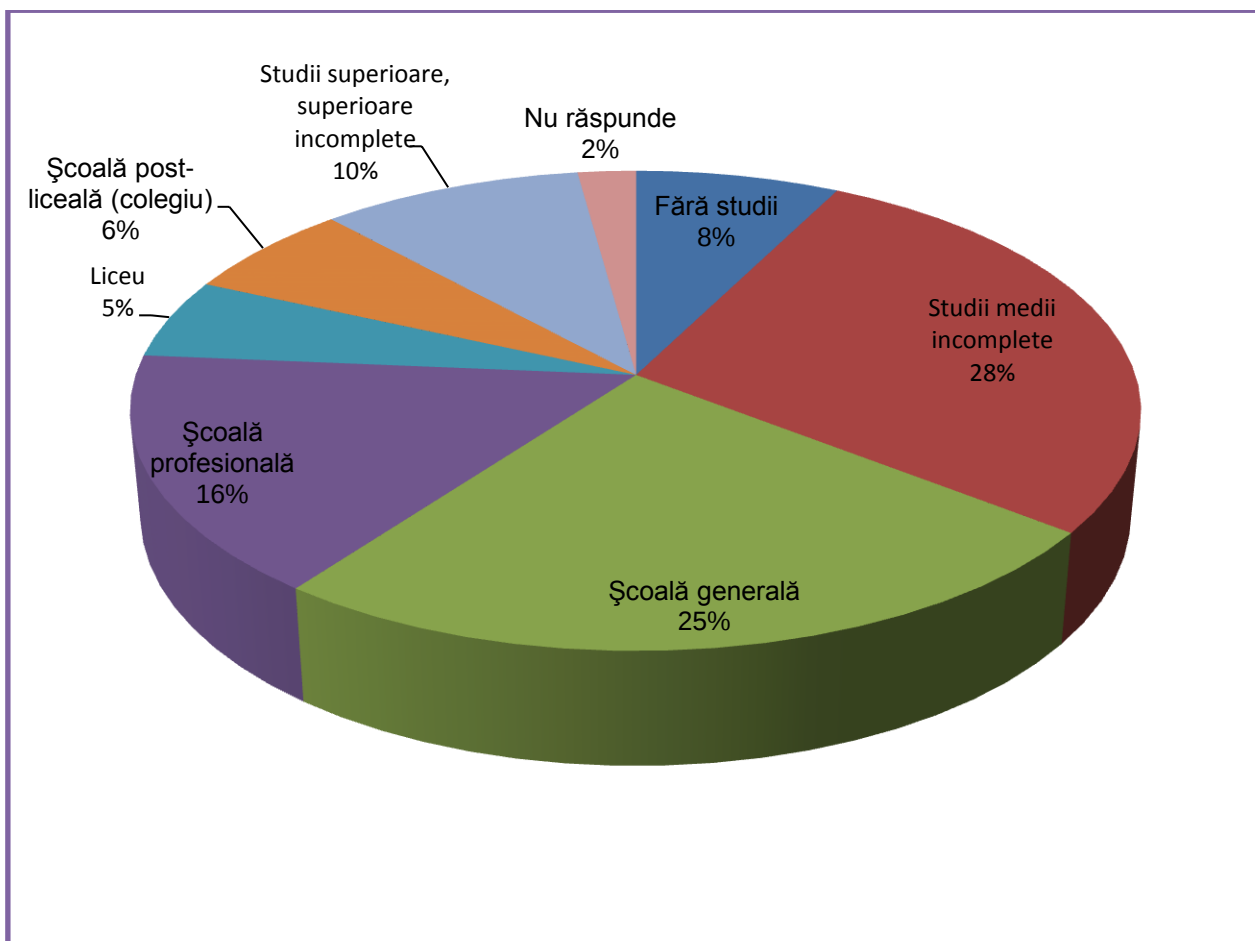
<u>G3.</u> Numărul de persoane în gospodărie:	persoane	Răspunsuri
	1	27
	2	23
	3	19
	4	20
	5	8
	7	1

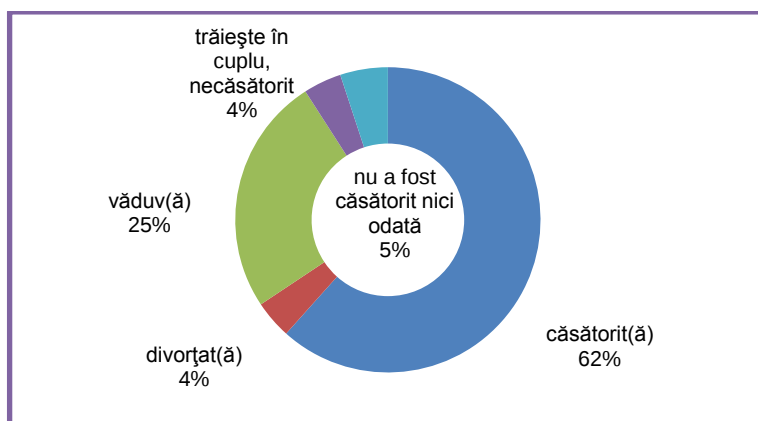
<u>G4.</u> Din ei câți ...?	1. Bărbați adulți (18 ani și mai mult)	___ ___ persoane
	2. Femei adulte (18 ani și mai mult)	___ ___ persoane
	3. Copii de gen masculin (sub 18 ani)	___ ___ copii
	4. Copii de gen feminin (sub 18 ani)	___ ___ copii

Babrbați adulti 18 și peste	1	51
	2	15
	3	8
Femei adulte (18 ani și mai mult)	1	72
	2	16
	3	1
Copii de gen masculin (sub 18 ani)	1	9
	2	4
Copii de gen feminin (sub 18 ani)	1	15
	2	5

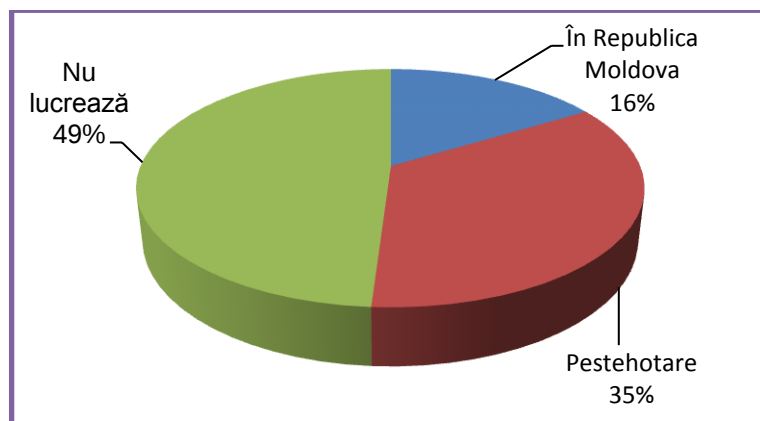
<u>G5.</u> Care este ultima instituție de învățământ pe care ați absolvit-o Dvs.? (un singur răspuns)	Fără studii	7	Liceu	5
	Studii medii incomplete	26	Școală post-liceală (colegiu)	6
	Școală generală	23	Studii superioare, superioare incomplete	9
	Școală profesională	15	Nu răspunde	2

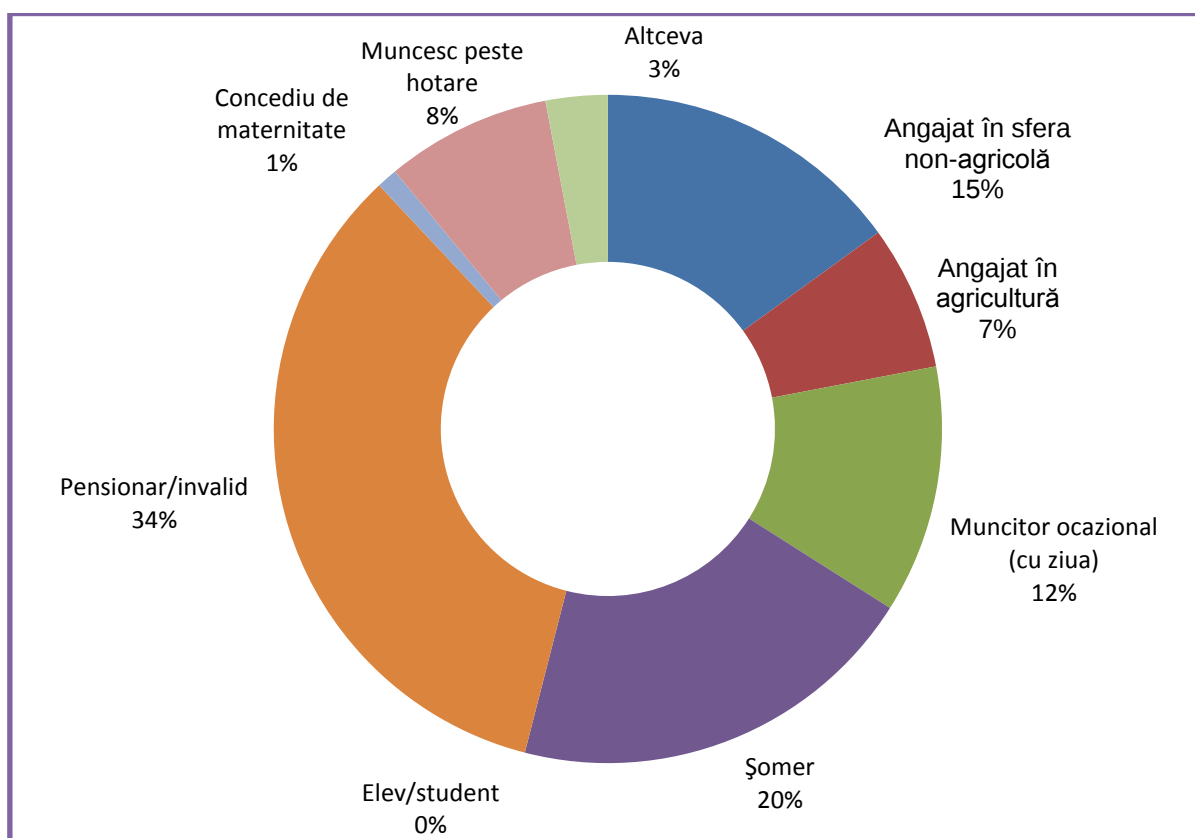
G6. Sunteți...	căsătorit(ă)	61	trăiește în cuplu, necăsătorit	4
	divorțat(ă)	4	nu a fost căsătorit nici odată	5
	văduv(ă)	25		

G7. Dacă e să ne referim la ultimul loc de muncă, Dvs. sunteți angajat în RM sau peste hotare?	În Republica Moldova	16
	Peste hotare	34
	Nu lucrează	48

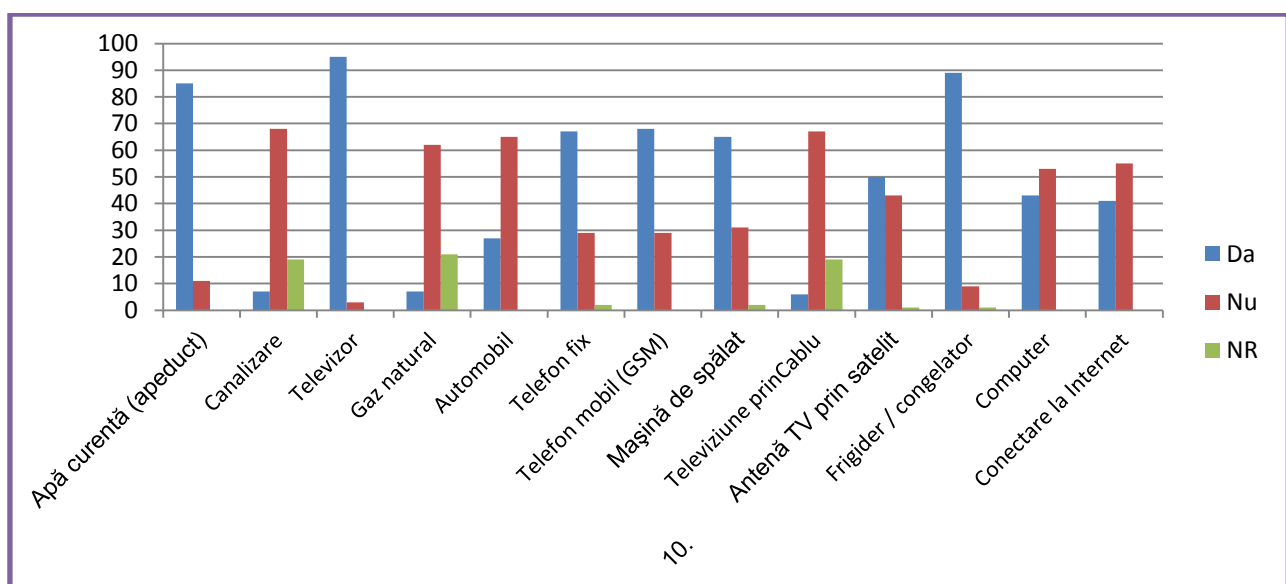
G8. Care este ocupația Dvs. de bază în Republica Moldova?(<i>un singur răspuns</i>)	Angajat în sfera non-agricolă	15	Elev/student	0
	Angajat în agricultură	7	Pensionar/invalid	34
	Muncitor ocazional (cu ziua)	12	Concediu de maternitate	1
	Șomer	20	Muncesc peste hotare	8
			Altceva (ceanume?) 1. Prin gospodărie	3

G9. În ce limbă vorbiți de obicei?	Moldovenească / Română	87
	Rusă	5
	Alta	0
	REFUZ	0

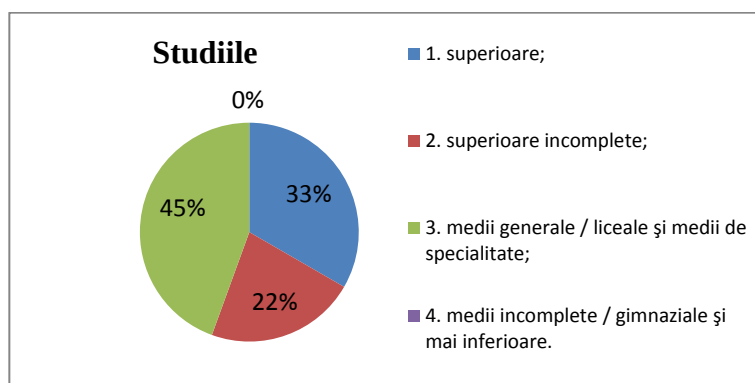
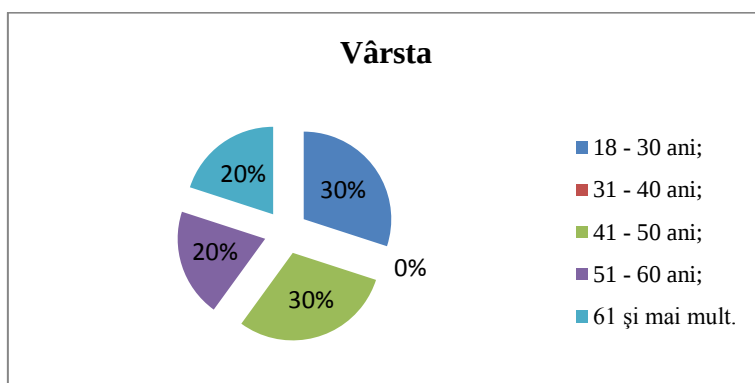
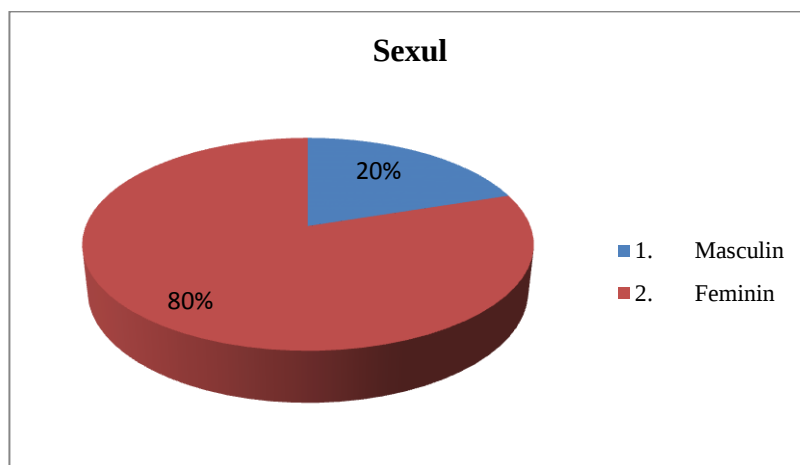
G10. Aveți în gospodărie (casă)? (<i>indicați numai obiectele care funcționează</i>)	Da	Nu	NR
---	----	----	----

1.	Apă curentă (apeduct)	85	11	0
2.	Canalizare	7	68	19
3.	Televizor	95	3	0
4.	Gaz natural	7	62	21
5.	Automobil	27	65	0
6.	Telefon fix	67	29	2
7.	Telefon mobil (GSM)	68	29	0
8.	Mașină de spălat	65	31	2
9.	Televiziune prinCabl	6	67	19
10.	Antenă TV prin satelit	50	43	1
11.	Frigider / congelator	89	9	1
12.	Computer	43	53	0
13.	Conectare la Internet	41	55	0

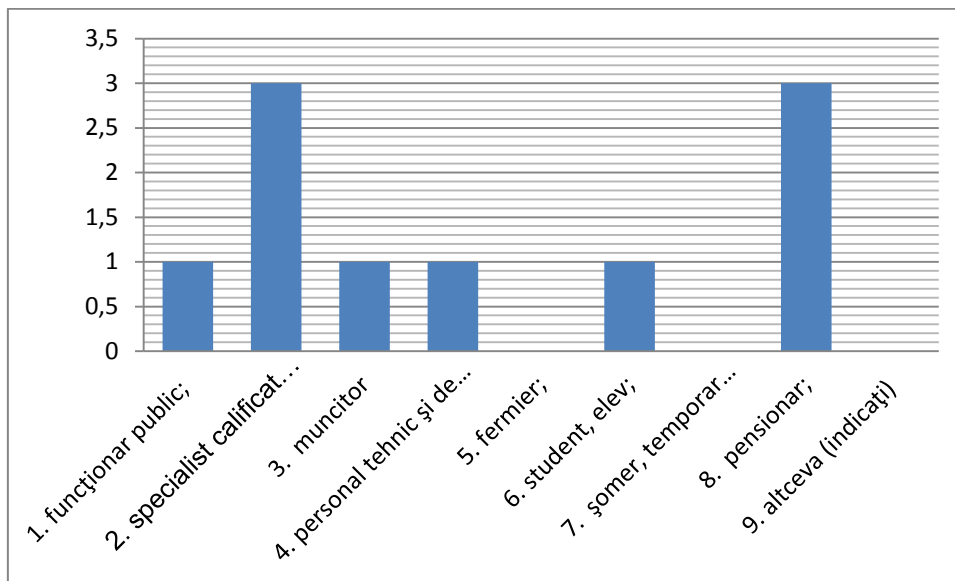

VIII. Rezultatele interviului telefonic

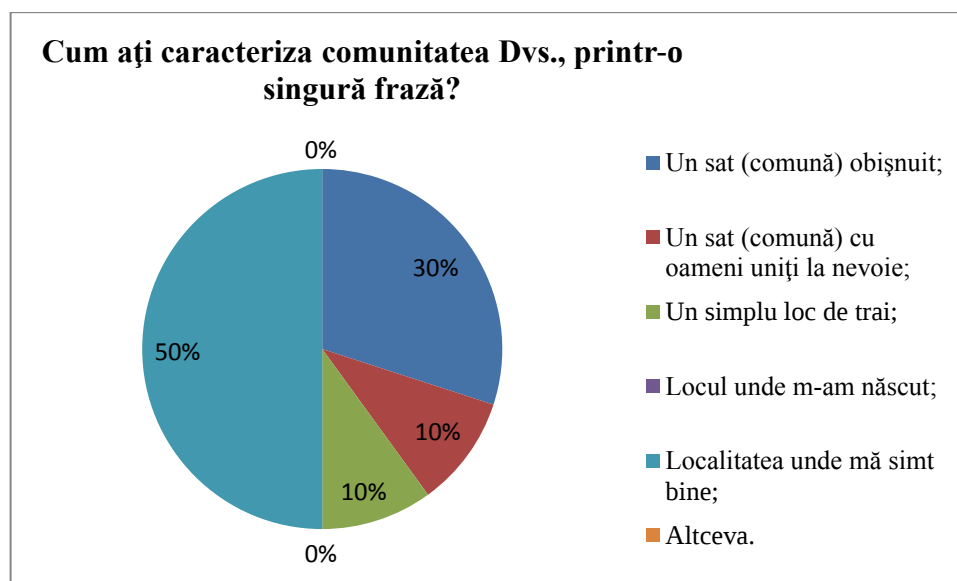
8.1 Date privind respondenții

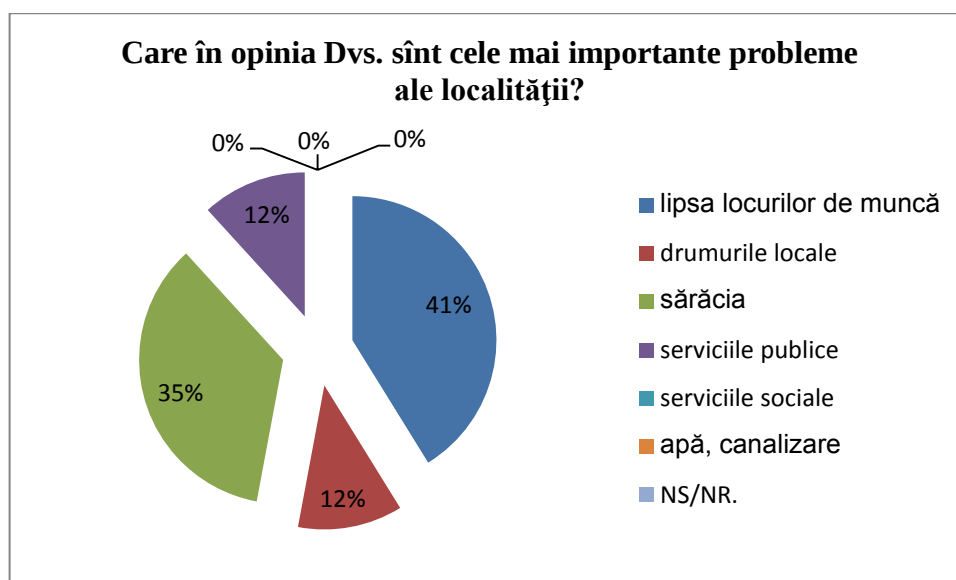
Ocupația

8.2 Starea comunității gradul percepției și satisfacției cetățenilor față de situația socio-economică a comunității

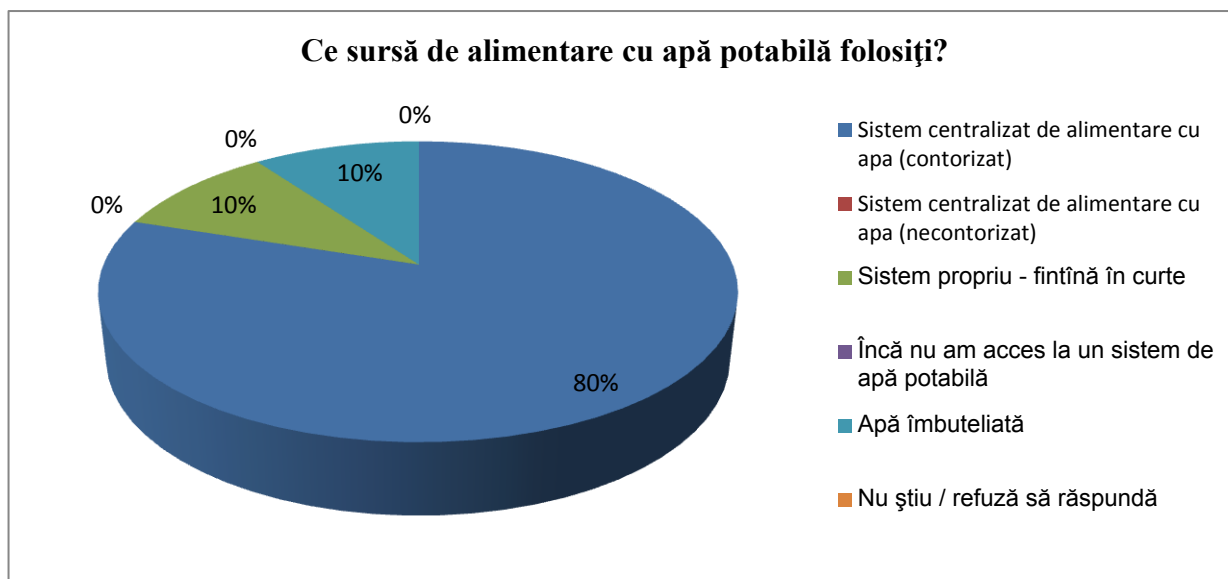

Din răspunsurile pe care le-am primit la prima întrebare din anchetă: Cum ați caracteriza comunitatea Dvs., printr-o singură frază?, putem observa că jumătate din respondenți 50% au răspuns că este – *localitatea unde mă simt bine*. Deși la fel putem observa că unii respondenți au preferat să-și numească comuna de unde vin – *obișnuită*, 30%, iar cei mai puțini cite 10% au numit localitatea – *un sat cu oameni uniți la nevoie* și *un simplu loc de trai*.

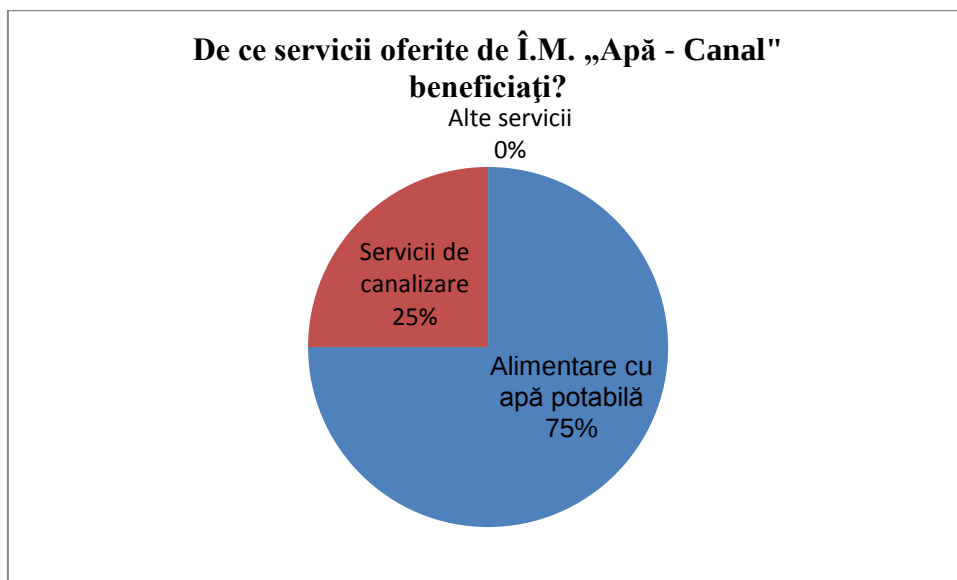

Cele mai importante probleme ale localității, în proporții mai mari au fost definite de respondenți ca *lipsa locurilor de muncă* - 41%, *sărăcia* - 35%. În proporții mai mici respondenții evidențiat așa probleme ca *drumurile locale* - 12% și *serviciile sociale*.

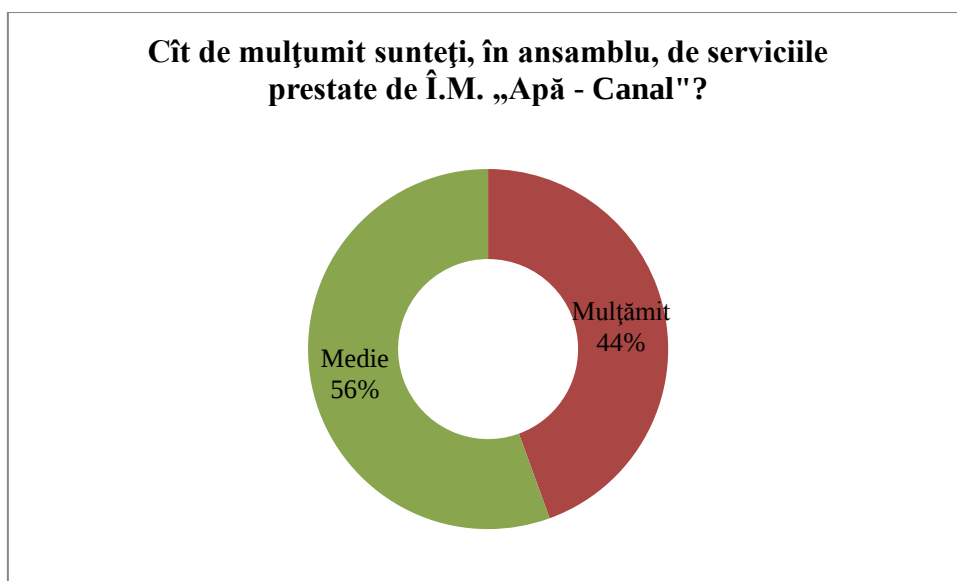
8.3. Conectarea la apeduct și consumul de apă

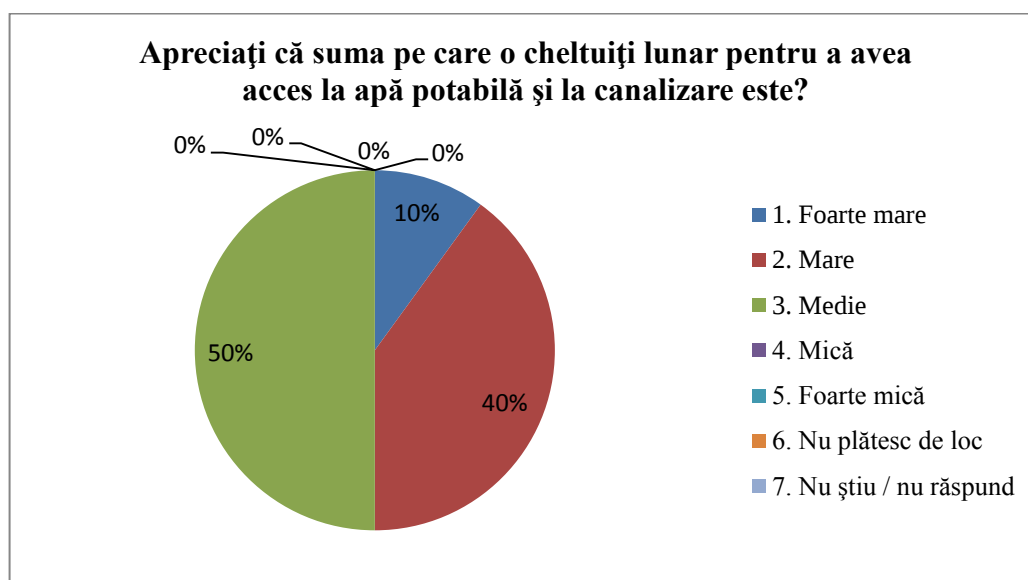
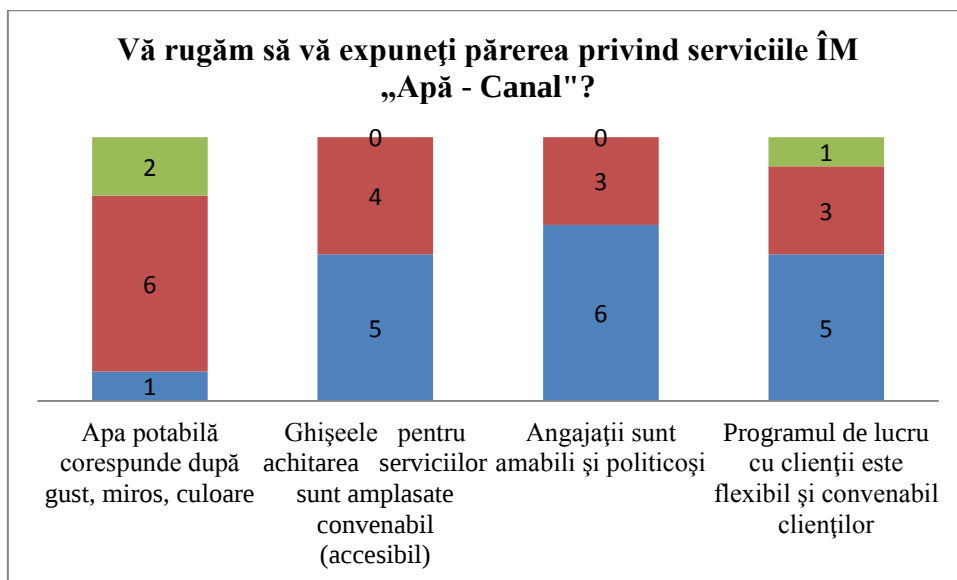
Ceei mai mulți din respondenți folosesc apa potabilă din *sistemul centralizat de alimentare cu apă (contorizat)*, iar cite 10% - *apa din fântina din curte* și cea *îmbuteliată*.

Din totalul de respondent - 75% beneficiază de *alimentarea cu apă potabilă* oferită de Î.M. „Apă – Cana”, iar 25% de *serviciile de canalizare*.

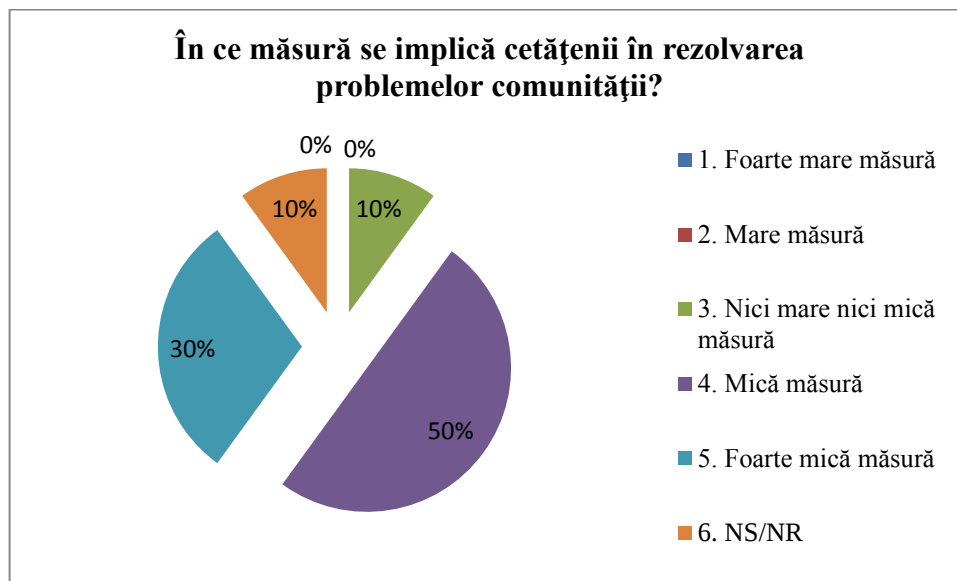

Printre rspondenți nu există nemulțumire de serviciile prestate de Î.M. „Apă – Canal”. 44% - sunt *mulțumiți*, iar 56% - au o poziție *medie*.

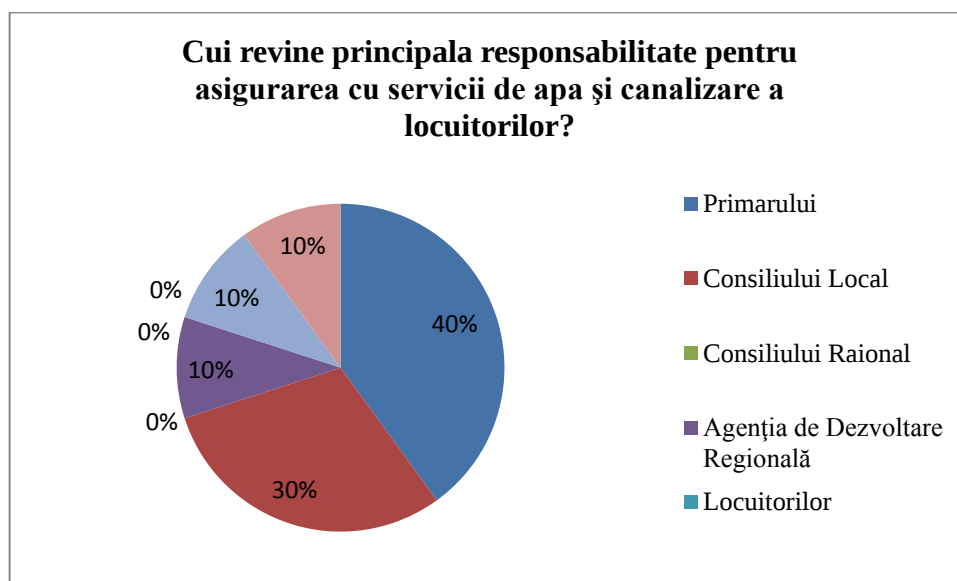

În contextul cheltuielilor lunare pentru a avea acces la apă potabilă și la canalizare este *medie* pentru 50% și *mare* pentru 40%, totodată sunt și 10% de persoane care au notat *foarte mare*.

8.4. Gradul de participare a cetățenilor

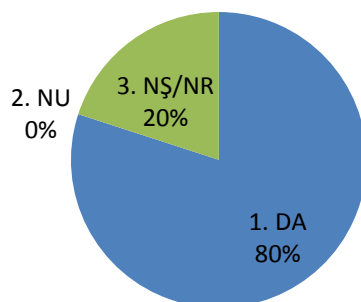

Conform opiniei respondenților nivelul implicării cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității variază de *la nici mare nici mica* – 10% până la *foarte mica măsură* – 30%. Totuși cei mai mulți sunt respondenții - 50% au notat *mica măsură*.

Cei mai mulți din interviați consideră că principala responsabilitate pentru asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor îi revine *primarului* – 40%, ceilalți - circa o treime (30%) consideră că responsabilitatea revine *consiliului local*. Ceilalți respondenți a câte 10% au mai indicat *Agenția de Dezvoltare Regională* și *Locuitorilor*.

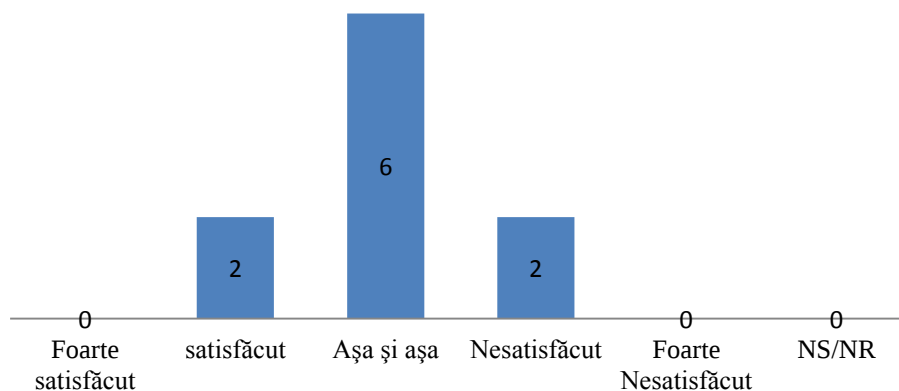
În comunitatea Dvs. au fost implementate proiecte finanțate din exterior (de către donatori, ambasade, programe, fonduri) pentru a rezolva o problemă a satului?

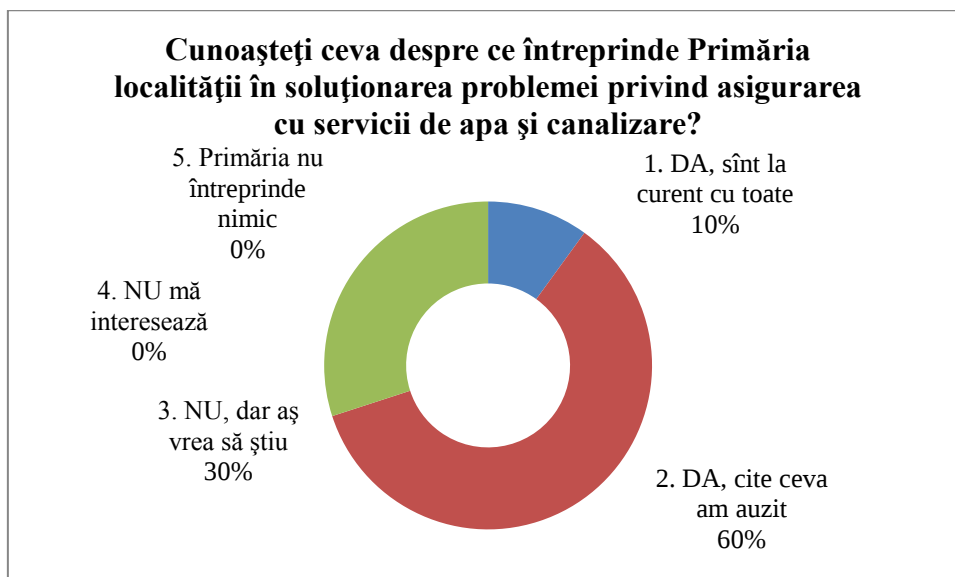
Reieșind din răspunsurile primite putem spune că cei mai mulți respondenți - 80% au indicat că în localitate au fost implementate proiecte finanțate din exterior pentru a rezolva o problemă a comunității, iar 20% - nu au știut să răspundă la această întrebare sau nu au vrut să răspundă.

8.5. Capacitățile APL

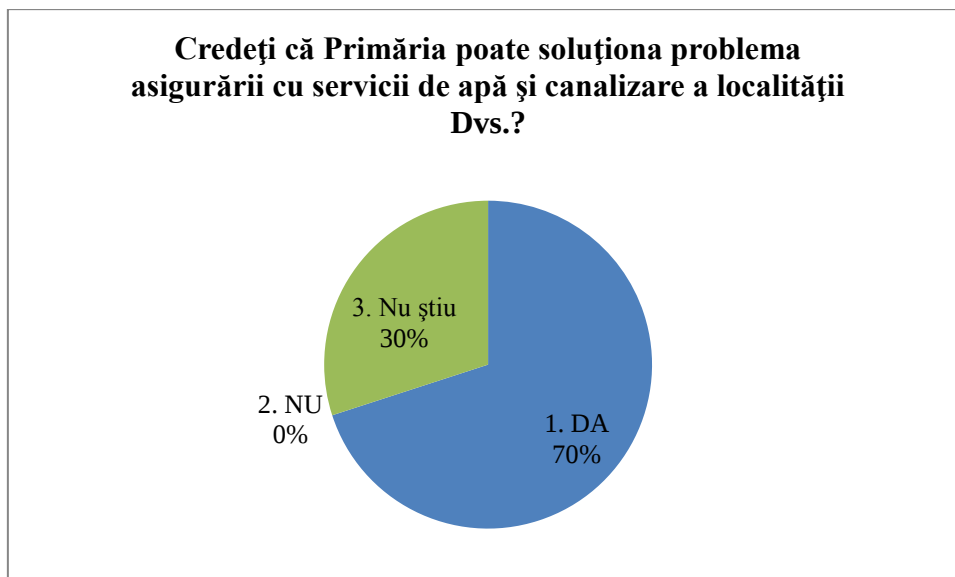
În ce măsură sunteți satisfăcuți de activitatea Primăriei localității Dvs.?

Aprecierea nivelului de satisfacție privind activitatea primăriei localității se află în strictă dependență de așteptările proprii ale respondenților. Astfel 6 din 10 intervievați au declarat că sunt satisfăcuți de activitatea primăriei – *așa și așa*, iar cite 2 din ei sunt fie satisfăcuți fie nesatisfăcuți.

Nivelul de cunoștință al localnicilor față de soluționarea problemei privind asigurarea cu servicii de apă și canalizare este de 10% din respondent, iar 60% a auzit cîte ceva despre acest subiect. Ar fi trebuit să menționăm totuși că 30%, adică circa o treime din respondenți nu cunoaște nimic despre ce întreprinde Primăria localității în soluționarea problemei privind asigurarea cu servicii de apă și canalizare, dar ar dori să știe.

Spre final trebuie să menționăm că localnicii din comunitate - 70%, se arată optimiști de faptul că Primăria poate soluționa problema asigurării cu servicii de apă și canalizare a localității, iar 30% nu știu să răspundă la această întrebare.

8.6 Concluzii

Localitatea din care provin cei intervievați se bucură de un intens sentiment pozitiv, 50% au răspuns că este o *localitate unde mă simt bine*. Cele mai importante probleme au fost identificate și repartizate în clasament după cum urmează: lipsa locurilor de muncă și sărăcia.

Principala sursă de alimentare cu apă a fost numită de cei intervievați sistemul centralizat de alimentare cu apă. Persoanele intervievate beneficiază în special de alimentarea cu apă potabilă livrată de Î. M. „Apă - Canal”. Printre respondenți nu există nemulțumire de serviciile prestate de întreprindere. Respondenții cheltuie lunar o sumă medie pentru acces la apă potabilă și canalizare.

Conform opiniei persoanelor contactate cetățenii au o implicație mică în rezolvarea problemelor comunității. Responsabilii principali de asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor în opinia celor intervievați este Primarul și Consiliul Local. În opinia persoanelor intervievate au fost implementate proiecte finanțate din exterior pentru a rezolva o problemă a satului. Majoritatea celor care au participat la interviu sunt satisfăcuți așa și așa de activitatea primăriei din localitate. La fel au auzit câte ceva despre ce întreprinde Primăria localității în soluționarea problemei privind asigurarea cu servicii de apă și canalizare și sunt de părerea că Primăria poate soluționa problema cu servicii de apă și canalizare a localității.

IX. Activitățile de focus-grup

9.1 Metodologia și instrumentele utilizate în cercetare

Primul grup a fost alcătuit din 5 participanți de la Liceul Teoretic;

Al doilea grup a fost alcătuit din 9 participanți de la Grădinița de copii;

Al treilea grup a fost alcătuit din 9 participanți de la Școala auxiliară internat;

Un alt grup a fost alcătuit din 5 participanți angajați ai Întreprinderii Municipale „Apă - Canal”;

Ultimul grup studiat a fost alcătuit din 5 participanți, reprezentați ai Primăriei Costești.

9.2. Raport-sinteză a grupurilor din instituțiile publice din comună

Liceul Teoretic Costești - 5 participanți

- **Gândindu-vă la felul cum se dezvoltă comunitatea Dvs., îmi puteți spune ce vă place și ce nu vă place?**

Aspecte pozitive:

- Aspecte pozitive nu prea sunt. Nu sunt bani, nu este dezvoltare. Nu sunt bani nici la nivel de APL, nici la nivel de fiecare individ în parte.
- Se face canalizare, fapt care ușurează treburile casnice;
- Sunt multe magazine, gama de produse este foarte variată
- Sunt săli pentru nunți.

Aspecte negative:

- Sărăcia persistă peste tot;
- Bătrînii și șomerii se descurcă cum pot;
- Oamenii plecați la muncă peste hotare primesc tot mai puțin;
- Salariile sunt foarte mici, plățile – exagerat de mari;
- Viața este foarte grea, iar dacă mai ai 1-2 elevi sau studenți, este foarte dificil...
- Este dificil de tras țevi în curte, trebuie de stricat asfaltul;
- Prețul la produse este mult mai mare decît în Bălți, de exemplu.
- Serviciile de evacuare a apei sunt foarte costisitoare – 350 MDL,
- Apa este murdară, este cafenie.
- Drumurile sunt stricate.
- După ce s-a turnat betonul, s-a surpat pămîntul, este glod.

➤ **Cum este comunitatea Dvs. acum comparativ cu un an în urmă? Dar cu trei ani în urmă? Cu ce era mai bine atunci și ce era mai rău?**

- Nu există mari diferențe între „ieri” și „azi”. Este adevărat că se implementează proiecte noi în localitate, se modernizează, dar per total, situația este dificilă, critică chiar.
- În Costești nu este pămînt pentru practicarea agriculturii, de aceea oamenii pleacă la Briceni la muncă (cultivarea cartofilor, cepei).
- Tehnica nu este performantă, trebuie investiții pentru sporirea randamentului.
- La Duruitoarea se cumpără multe case pentru turism.
- Totuși, în ultimii ani, în orașul Costești au fost construite cîteva case noi.
- Localitatea este mai murdară din cauza apeductului,
- Datorită noului Primar, oamenii au ieșit de 4-5 ori la activități de salubritate. Ce-i drept, sunt și din cei leneși, care nimic nu vor să facă, și au dat în judecată decizia primarului. Doar 20% din populația or. Costești au participat la acțiunile de salubritate. Este salutar că și lucrătorii Primăriei au participat de rînd cu toată lumea. Este un exemplu frumos.
- Primăria oferă tractoare pentru evacuarea frunzelor (la solicitare în scris)
- În parc au fost instalate cîteva bănci.

Situația din localitate

1. **Dacă e să vorbim despre nivelul de bunăstare a populației din localitatea Dvs. ați putea spune că majoritatea oamenilor din satul Dvs. o duc mai bine sau mai rău decît un an în urmă? De ce?**

Bătrînii și șomerii se descurcă foarte dificil. Au scăzut remitențele. S-a redus capacitatea de plată a populației. Prețurile au crescut, iar salariile au rămas la fel. Oamenii o duc mai rău decît în anul trecut.

2. **Cum ați aprecia felul în care trăiește populația în satul Dvs. comparativ cu alte sate din Moldova? Argumentați.**

Populația trăiește destul de greu. Migrează mulți peste hotare (preponderent Rusia și România). Întreprinderi nu sunt, terenuri de pămînt de asemenea nu sunt. Este dificil de existat în

asemenea condiții. Probabil situația este mai bună decât în sudul țării. Dar ne-am dori mai multe investiții în localitate care să relanseze economia și să ducă la crearea a noi locuri de muncă și la reducerea migrației.

3. Care sunt principalele probleme cu care se confruntă satul Dvs.? Care sunt cauzele acestor probleme? Cine credeți că este responsabil de rezolvarea acestora?

- Starea deplorabilă a drumurilor;

Cauze:

- Alocarea incorectă a mijloacelor bănești pentru reparația drumurilor
- Lipsa unui control riguros din partea APL privind lucrările de reparație
- Fostul primar a alocat 300 mii lei pentru reparația drumului. S-a pus moloz, a plouat și s-a stricat.

- Lipsa locurilor de muncă.

Cauze:

- Lipsa unor întreprinderi în comună

Problemele date nu pot fi rezolvate peste noapte, dar este nevoie de implicarea tuturor cetățenilor, a APL, a consilierilor, etc. Este nevoie și de un suport la nivel de stat (programe de stat de reparație a drumurilor, nu numai a celor naționale).

4. În ultimul an ați observat careva îmbunătățiri, rezolvarea a unor probleme de ordin comunitar în satul Dvs.? Dar înrăutățiri?

Îmbunătățiri sunt și anume:

- Sistemul de apă și canalizare (dar presiunea apei este mică);
- Oamenii au apă la robinet (la bloc). Pina acum era apă de 3 ori pe săptămână, acum zilnic.
- La case au fost instalate tomberoane (dar au început a se fura);
- S-a gazificat localitatea;
- Parcul a fost curățat;

5. Dacă ați putea schimba ceva în localitatea în care locuiți, ce ați schimba în primul rând?

De ce?

- Trebuie renovată Casa de Cultură (acoperișul curge, o aripă este avariată);
- Deschiderea mai multor cercuri pentru copii și tineri. În liceu există secție de fotbal pentru băieți și fete, dar activează doar până la ora 17, mai târziu nu este nimic.
- Accesarea de fonduri europene. Primarul precedent nu a participat la nici un proiect. Primarul actual este tânăr și cu inițiativă.
- Instalarea gardului pentru stadion.
- Amenajarea unei plaje publice.

Servicii comunitare

1. Cum ați aprecia calitatea următoarelor servicii comunitare prestate:

- a. Apeduct** - Bună, dar nu este presiune permanent. În s. Duruitoarea apa are miros (de la sulf).
- b. Canalizare** - Nu suntem conectați

c. **Evacuarea gunoiului** - Buna. La case pe pământ – de 2 ori pe lună, dar ar trebui mai des. La blocuri se adună foarte mult gunoi, dar cu primarul nou este foarte curat. Evacuarea gunoiului se face destul de des.

(setul de întrebări se va adresa pentru fiecare serviciu aparte)

2. Care sunt neajunsurile acestui serviciu?

(vezi răspunsul la întrebarea 1.)

3. În ultimii ani acest serviciu s-a îmbunătățit sau s-a înrăutățit? Ce anume s-a îmbunătățit/înărăutățit?

În ultimii ani serviciile date s-au perfecționat foarte mult. Avem apeduct nou. Evacuarea gunoiului se face la timp. La lucrările de salubritate sunt implicați toți cetățenii, ceea ce duce la ridicarea conștiinței populației.

4. Cum ați aprecia rolul (APL, agenților economici, locuitorilor) în îmbunătățirea serviciilor comunitare.

APL a adus o contribuție enormă la îmbunătățirea serviciilor comunitare. Funcționarii tineri sunt mai receptivi, le pasă de problemele comunității.

Locuitorii sunt diferiți: unii se implică cu deschidere la lucrările comunitare, alții sunt total indiferenți.

5. Gospodăria Dvs. beneficiază de acest serviciu?

Da, beneficiem de apeduct și evacuarea gunoiului.

Parțial – de canalizare.

6. Dacă nu beneficiază – De ce nu beneficiați?

Nu beneficiem de canalizare pentru că lucrările nu s-au finalizat.

- **După părerea Dvs. toți locuitorii în egală măsură beneficiază de acest serviciu? Dacă nu toți – Cine sunt cei care nu beneficiază? De ce credeți că nu beneficiază?** Dacă nu sunt menționați de la sine, concretizăm aparte pe categoriile defavorizate – femei, bătrâni, persoanele cu dizabilități, săracii.

Pe de o parte, bătrânii nu au bani să beneficieze de aceste servicii, pe de altă parte, au o mentalitate învechită, nu vor să accepte modernizarea (Exemplu: „Dacă am carat toată viața apă de la fântină, la ce bun acum robinet?”)

- **Care credeți că sunt perspectivele pe viitor ale comunității? Peste un an, să zicem, vă așteptați la mai bine sau la mai rău? Ce vă face să credeți așa?**

Dacă e să vorbim sincer, cu 4-5 ani în urmă, erau mai multe proiecte transfrontaliere. Din cauza instabilității politice, România, dar și UE nu mai dorește să investească în Moldova. La ce bun?

Cu câțiva ani în urmă vedeam comuna Costești o zonă verde, europeană. Era o tendință spre mai bine. Dar acum nu se știe. Trebuie de luptat.

Era o firmă de croitorie – dar s-a închis. Este nevoie de deschiderea unei firme de croitorie și de fabricarea conservelor din pește (materie primă este).

Este necesar de a stopa emigrarea tinerilor. Deși, pe de altă parte, copiii mei nu vor merge la facultate în Moldova, cel puțin în România, dar poate și mai departe. Îmi doresc un viitor mai bun pentru copiii mei, dar eu nu-l văd aici.

Prim-ministru V. Streleț a fost în Costești înainte de alegeri. A promis marea și sarea și nimic nu s-a realizat. Era de așteptat. Nu mai credem în nimeni.

Nu știm ce va fi peste un an.

Grădinița de copii din c. Costești - 9 participanți

- **Gândindu-vă la felul cum se dezvoltă comunitatea Dvs., îmi puteți spune ce vă place și ce nu vă place?**

Aspecte pozitive.

- În ultimii 4 ani ne place modalitatea de dezvoltare a comunității din care facem parte. Agenția de cooperare internațională a Germaniei a alocat resurse financiare pentru realizarea proiectului în ceea ce privește aprovizionarea cu apă și dezvoltarea serviciilor canalizare.
- Duruitoarea GIZ. Totodată aceasta sprijină reconstrucția și modernizarea stației de epurare a c. Costești.
- Investițiile pe care le realizează GIZ sunt de o importanță majoră pentru cetățenii din comunitate, instituțiile publice și agenții economici.
- Anterior localnicii erau aprovizionați cu apă potabilă în apeduct de 3 ori pe săptămână. Aceștia erau nevoiți să care apă cu căldările. Datorită proiectului pentru s. Duruitoarea Veche și noi avem apă potabilă non stop. Apa poate nu este de o calitate foarte bună, căci conține mult sulf, însă este binevenită pentru localitate.
- Există și alte proiecte din partea FISM, fondul ecologic.

Aspecte negative.

Nu ne place prin:

- Șomajul este în creștere;
- Oamenii care se ocupau de salubritate au fost trimiși în concediu pe cont propriu. Noi am făcut curat, am colectat frunzele, dar nu are cine să le evacueze, vântul le împrăștie. Există transport pentru colectarea gunoierului însă nu este combustibil.
- Frecvent se defectează sistemul de aprovizionare cu apă. Sunt pierderi de apă. Cetățenii sunt nemulțumiți de prețul unui cub de apă (15 lei).
- Pensionarii duc lipsa de resurse financiare.

- **Cum este comunitatea Dvs. acum comparativ cu un an în urmă? Dar cu trei ani în urmă? Cu ce era mai bine atunci și ce era mai rău?**

Aspecte pozitive

- Se instalează sistemul de canalizare, se repară stația de epurare ceea ce credem că va aduce schimbări pozitive.
- Nu sunt mari schimbări. A apărut lumina stradală însă nu este iluminată întreaga localitate. Iluminarea este oferită pentru un timp foarte redus cu scopul de a economisi resursele financiare.
- Dorim ca iluminatul stradal să fie acoperit pe contul Hidrocentralei din localitate.
- Este multă murdărie și este necesar să se lumineze în perioada dimineții și seara până târziu.
- Drumurile sunt în stare deplorabilă;

- Simțim că multe schimbări pozitive vor fi după anul nou, însă populația este disperată, mai ales prin aceea ce s/a făcut, se face la nivel de politicieni

Situația din localitate

1. Dacă e să vorbim despre nivelul de bunăstare a populației din localitatea Dvs. ați putea spune că majoritatea oamenilor din satul Dvs. o duc mai bine sau mai rău decât un an în urmă? De ce?

- În comparație cu anii precedenți credem că este mai rău, totul s/a scumpit, cetățenii sunt supărați. La televizor vezi unele și aceleași fețe. Murdăria politica te induce în stare negativă.
- Dacă mai înainte localnicii lucrau în Rusia, acum se întorc înapoi și sunt fără locuri de muncă.
- În colectarea pășii pentru Grădinița, în comparație cu anii precedenți este mai dificil, dat fiind faptul că oamenii nu au bani, mai ales categoriile social-vulnerabile.
- Tineretul pleacă, cei care rămân nu fac față.

2. Cum ați aprecia felul în care trăiește populația în satul Dvs. comparativ cu alte sate din Moldova? Argumentați.

În comparație cu alte sate din raion, trăiește mai bine.

Micul trafic asigură existența minimă din punct de vedere financiar.

3. Care sunt principalele probleme cu care se confruntă satul Dvs.? Care sunt cauzele acestor probleme? Cine credeți că este responsabil de rezolvarea acestora?

- Drumuri deteriorate;
- Iluminare insuficientă a străzilor din comunitate;
- Vara de la stația de epurare este un miros neplăcut;
- Casa de cultură este într-o stare dezastruoasă;
- Geamuri vechi în grădiniță și la liceu;
- Situația politică creează impedimente în obținerea de proiecte;
- Statul de oraș nu permite localității să participe la unele concursuri de proiecte. Acestea sprigina doar localitățile rurale.
- Natalitate scăzută. Satele sunt pustii.
- Nu este iluminare pe o perioadă mai lungă de timp;
- Nu este transport care să meargă pe majoritatea străzilor. O batrânică are o distanță prea mare pentru a se deplasa din alt capăt al localității.
- Nu este gazificat întreg satul.
- Nu sunt bani pentru gazificare.

4. În ultimul an ați observat careva îmbunătățiri, rezolvarea a unor probleme de ordin comunitar în satul Dvs.? Dar înrăutățiri?

5. Dacă ați putea schimba ceva în localitatea în care locuiți, ce ați schimba în primul rând? De ce?

- Crearea locurilor de muncă;

- Revenirea bărbaților în localitate. Femeile sunt singuratice. La evenimentele de genul nunți, cumătrii sunt doar femei;
- Revitalizarea casei de deservire. Anterior existau ateliere pentru a țese covoare și de a coase alte lucruri;
- Dotarea unei săli sportive;
- Crearea unor servicii interesante pentru tineri;
- Gazificarea deplină a localității. Aceasta nu este racordată în mod integral la sistemul de aprovizionare cu gaze;

Servicii comunitare

1. Cum ați aprecia calitatea următoarelor servicii comunitare prestate:

a. Apeduct

- Calitatea apei este bună. Suntem racordați. Prețul este normal.
- Lipsesc informații cu privire la calitatea apei. Este important să avem informații despre calitatea apei;
- Este necesar ca echipa de la Apa Canal să intervină în mod operativ în cazul spargerii unor țevi.
- Lipsesc sau este un număr insuficient de specialiști. Leafa este mizeră.

b. Canalizare - Nu suntem conectați, canalizarea este veche, mirosurile te doboară;

c. Evacuarea gunoiului - Relativ bună. Sunt instalate pe alocuri containere de colectare a gunoiului.

(setul de întrebări se va adresa pentru fiecare serviciu aparte)

2. Care sunt neajunsurile acestui serviciu?

Apa

- Țevile sunt vechi, deseori apar scurgeri de apă în urma deteriorării sistemului de aprovizionare cu apă.
- Este prezent un miros specific.
- Apa conține un miros specific, conține multe săruri și sulfuri.
- Nu sunt racordate toate casele la sistemul de canalizare;
- Nu sunt prețurile stabilite pentru munca serviciului Apa Canal. (nu sunt transparente)
 - Există probleme în evacuarea gunoiului. Oamenii din localitate nu au containere;
 - Este necesar să fie instalate containere la doleanța cetățenilor.
 - Nu are cine să lucreze în serviciul de evacuare a gunoiului.
 - Nu suntem racordați la moment la sistemul de canalizare.

3. În ultimii ani acest serviciu s-a îmbunătățit sau s-a înrăutățit? Ce anume s-a îmbunătățit/înrautățit?

- Aprovizionarea cu apă S/a îmbunătățit.
- Colectarea gunoiului s/a înrăutățit.

4. Cum ați aprecia rolul (APL, agenților economic, locuitorilor) în îmbunătățirea serviciilor comunitare.

- Primăria depune efort în îmbunătățirea serviciilor, sperăm acestea să fie și mai bune în continuare.

5. Gospodăria Dvs. beneficiază de acest serviciu?

- Apa cei prezenți sunt racordați la rețeaua de aprovizionare cu apă potabilă;
- Fiecare în mod individual se ocupă de transportarea gunoiului la locul de destinație.
- Unii au în preajmă un container la care duc gunoiul din gospodărie.

6. Dacă nu beneficiază – De ce nu beneficiați?

5 % din comunitate nu sunt conectați la apeduct.

Apeductul este pe stradă, însă oamenii nu se conectez. Mai ales cind este vorba de familii social vulnerabile;

Nu avem așa mare cantitate de gunoi ca să plătim colectarea gunoiului;

Nu suntem racordați la sistemul de canalizare pentru că în regiunea unde ne aflăm nu există rețeaua de canalizare.

- **După părerea Dvs. toți locuitorii în egală măsură beneficiază de acest serviciu? Dacă nu toți – Cine sunt cei care nu beneficiază? De ce credeți că nu beneficiază?** *Dacă nu sunt menționați de la sine, concretizăm aparte pe categoriile defavorizate – femei, bătrâni, persoanele cu dezabilități, săracii.*

- NU;
- Este dependent de necesitățile fiecărei gospodării și asigurarea financiar. Cele mai mari cheltuieli apar în caz de racordare la sistemele sus menționate;

- **Care credeți că sunt perspectivele pe viitor ale comunității? Peste un an, să zicem, vă așteptați la mai bine sau la mai rău? Ce vă face să credeți așa?**

- Ne așteptăm la lucruri mai bune;
- Nu sunt speranțe în ceea ce privește finanțarea din partea fondurilor republicane.
- Nu prea sunt perspective;
- Lumea este fără lucru;
- Ar f bine să se dezvolte comunitatea în direcția turismului;
- Crearea unei baze de odihnă;
- Deschiderea unei fabrici de păsări;

Școala auxiliară internat Costești - 9 participanți

- **Gândindu-vă la felul cum se dezvoltă comunitatea Dvs., îmi puteți spune ce vă place și ce nu vă place?**

Aspecte pozitive:

- Comuna Costești este o zonă turistică

Aspecte negative:

- Lumina stradală se stinge la ora 20.00
- Nu toate străzile sunt iluminate.
- Aspectul clădirilor din centrul orașului este dezastruos (balcoane multicolore, clădiri avariate – Casa de Cultură, Cinematograful)
- Este nevoie de stație auto spre Proscureni
- Nu sunt locuri de muncă (s-a închis firma de croitorie)
- Nu este nici o filială de bancă (BEM s-a închis, oamenii plătesc câte 40 lei tur-retur pentru a merge la Rîșcani pentru a achita facturile)

➤ **Cum este comunitatea Dvs. acum comparativ cu un an în urmă? Dar cu trei ani în urmă? Cu ce era mai bine atunci și ce era mai rău?**

- Puține schimbări. S-a schimbat primarul. Mai mult nimic.
- Este mai bine. Sunt scaune în parc, tomberoane noi. Evacuarea gunoiului se face la timp. Au fost procurate 2 mașini și un tractor.

Situația din localitate

1. Dacă e să vorbim despre nivelul de bunăstare a populației din localitatea Dvs. ați putea spune că majoritatea oamenilor din satul Dvs. o duc mai bine sau mai rău decât un an în urmă? De ce?

Oamenii o duc mai rău decât anii trecuți. Se circulă mult în România cu comerțul de produse de casă, fructe și legume. Salariile sunt tot mai mici în comparație cu prețurile.

2. Cum ați aprecia felul în care trăiește populația în satul Dvs. comparativ cu alte sate din Moldova? Argumentați.

Se trăiește greu, dar în comparație cu alte sate (Pascauti) e mai bine. La Bălți e și mai bine, prețurile sunt mai mici, dar pentru noi este dificil să achităm câte 80 lei pentru a merge la Bălți la piață.

3. Care sunt principalele probleme cu care se confruntă satul Dvs.? Care sunt cauzele acestor probleme? Cine credeți că este responsabil de rezolvarea acestora?

- Lipsa locurilor de muncă
- Lipsa iluminării stradale
- Lipsa autobuzului la Proscureni
- Lipsa stației de transport la Proscureni
- Mărimea mică a pensiilor
- Prețul mare la energie electrică
- Numărul mare al câinilor vagabonzi

Cauzele acestor probleme este sărăcia din țară. Trebuie de schimbat guvernarea.

Responsabil în primul rând este Guvernul, apoi APL, secția asistența socială, ONG-uri.

Oamenii pleacă în masă peste hotare. Nu are cine soluționa problemele.

4. În ultimul an ați observat careva îmbunătățiri, rezolvarea a unor probleme de ordin comunitar în satul Dvs.? Dar înrăutățiri?

- Sunt îmbunătățiri:
Sistemul de apă și canalizare. Suntem mulțumiți.
Evacuarea gunoiului se face la timp.

5. Dacă ați putea schimba ceva în localitatea în care locuiți, ce ați schimba în primul rând? De ce?

- În primul și în primul rând, este nevoie de reparat Casa de Cultură și de creat cercuri pentru copii și tineri ca să aibă ocupație.
- Noi facem curățenie în curțile personale și în curțile blocurilor de locuit.

Servicii comunitare

1. Cum ați aprecia calitatea următoarelor servicii comunitare prestate:

- a. **Apeduct** - Buna,
- b. **Canalizare** - Buna
- c. **Evacuarea gunoiului** - Buna.

(setul de întrebări se va adresa pentru fiecare serviciu aparte)

2. Care sunt neajunsurile acestui serviciu?

Trebuie presiunea apei mai mare

Țevile au 30-40 ani, sunt uzate

Țevile au fost schimbate pe alocuri (au fost cîrpite)

Se întîmplă des spărturi

Apa are miros de sulf

Canalizarea la etaj se astupă

Vrem finalizarea lucrărilor pentru canalizare

Vrem stație de epurare

Pentru evacuarea gunoiului trebuie de plătit (5 lei/persoana la etaj, 30 lei – la sol) – e prea scump

Prețul la apa este prea mare – 15 lei.

3. În ultimii ani acest serviciu s-a îmbunătățit sau s-a înrăutățit? Ce anume s-a îmbunătățit/înrautățit?

S-au îmbunătățit. Este apă în robinete. Apeductul a fost schimbat.

4. Cum ați aprecia rolul (APL, agenților economic, locuitorilor) în îmbunătățirea serviciilor comunitare.

Suntem nemulțumiți: de ce primarul nu a intervenit la lucrările de montare a țevelor pentru a insista asupra schimbării totale a țevelor, instalarea țevelor noi pe tot traseul.

Nu cunoaștem situația agenților economici, daca au contribuit sau nu.

Locuitorii au dat cite 450 lei pentru tragerea țevii de apa. La Duruitoarea contribuția fiecăruia a fost de 2000 lei, dar in schimb sunt țevi noi.

5. Gospodăria Dvs. beneficiază de acest serviciu?

Da, beneficiem de apeduct.

Parțial – de canalizare si evacuarea gunoiului.

6. Dacă nu beneficiază – De ce nu beneficiați?

Nu beneficiem de canalizare pentru că lucrările nu s-au finalizat.

➤ **După părerea Dvs. toți locuitorii în egală măsură beneficiază de acest serviciu?**

Dacă nu toți – Cine sunt cei care nu beneficiază? De ce credeți că nu beneficiază?

Dacă nu sunt menționați de la sine, concretizăm aparte pe categoriile defavorizate – femei, bătrâni, persoanele cu dezabilități, săracii.

Nu toți bătrînii își pot permite asemenea servicii. Doar daca au suport financiar din partea copiilor, rudelor.

➤ **Care credeți că sunt perspectivele pe viitor ale comunității? Peste un an, să zicem, vă așteptați la mai bine sau la mai rău? Ce vă face să credeți așa?**

Nu le vedem. In fiecare an se atesta un pas înapoi. Anul trecut lumina stradala era pîna la 20.00, anul acesta pîna la 19.00. Se închid școlile. Slaba nădejde sa fie bine.

Si prim-ministru V. Filat și I. Leancă a fost în vizită... nu s-a schimbat nimic.

Noroc ca suntem vecini cu Romania... Poate ne vom uni vreo data și va fi mai bine...

9.3 Raport-sinteză a grupului din agenți economici

Întreprinderea Municipală „Apă – Canal” din c. Costesti - 5 participanți

Sex masculin – 3 pers

Sex feminin – 2 pers.

- **Gândindu-vă la felul cum se dezvoltă comunitatea Dvs., îmi puteți spune ce vă place și ce nu vă place?**

Aspecte pozitive:

- Inițial ÎM Apă Canal nu dispunea de un sediu bine amenajat, însă o dată cu implementarea proiectului a fost renovat și dotat sediul cu materiale, mobilier necesar;
- Aprovizionarea comunității cu apa potabilă în regim non stop, comparativ cu 3 ori pe săptămână în anii precedenți;
- Extinderea sistemului de canalizare ce va contribui la îmbunătățirea situației ecologice;
- Achiziționarea transportului, tehnicii în cadrul proiectului implementat, ceea ce a îmbunătățit calitatea serviciilor prestate

Aspecte negative:

- Probleme ce țin de situația drumurilor;
- Numărul redus de populație, ceea ce influențează capacitatea de consum a apei potabile;
- Lipsa și sau existența insuficientă a locurilor de muncă;
- Rețeaua de aprovizionare cu apă potabilă învechită în anumite porțiuni a localității, ceea ce duce la fisuri frecvente ale rețelei de aprovizionare cu apă;

- **Cum este comunitatea Dvs. acum comparativ cu un an în urmă? Dar cu trei ani în urmă? Cu ce era mai bine atunci și ce era mai rău?**

În prezent se atestă o serie de îmbunătățiri considerabile.

- Extinderea rețelei de canalizare la sectorul individual;
- Instalarea iluminării stradale din surse financiare locale;
- Au fost instalate bănci în parc;
- Au fost procurate și repartizate containere pentru colectarea deșeurilor/gunoierului la sectorul privat.

Cu 3 ani în urmă în localitate au început să se realizeze schimbări pozitive o dată cu implementarea proiectului finanțat de GIZ;

Creșterea și întinerirea populației în legătură cu serviciilor de frontieră existente în comunitate. Persoanele care se angajează în serviciul de frontieră se stabilesc cu traiul în comunitate.

Situația din localitate

1. **Dacă e să vorbim despre nivelul de bunăstare a populației din localitatea Dvs. ați putea spune că majoritatea oamenilor din satul Dvs. o duc mai bine sau mai rău decât un an în urmă? De ce?**

- Consider că nivelul de bunăstare s/a schimbat în mod diferit în dependență de categoriile de persoane. În general situația s/a înrăutățit în legătură cu faptul că localnicii nu au o sursă de venit stabil;
- Creșterea prețurilor influențează se răsfrânge la bunăstarea populației. Prețurile cresc, salariul rămâne la același nivel.

2. Cum ați aprecia felul în care trăiește populația în satul Dvs. comparativ cu alte sate din Moldova? Argumentați.

În comuna Costești situația s-a îmbunătățit comparativ cu alte localități. Există aprovizionarea cu apă, canalizare și alte servicii. În localitatea Duruitoarea din c. Costești a fost reparat drumul în varianta albă. Localitatea a fost racordată la sistemul de aprovizionare cu apa potabilă și sistemul de canalizare

3. Care sunt principalele probleme cu care se confruntă satul Dvs.? Care sunt cauzele acestor probleme? Cine credeți că este responsabil de rezolvarea acestora?

- Pensii mici, salarii mici ceea ce respectiv nu le permit să existe la nivel populației;
- Transport
- Lipsa apeductului în s. Pascauti si Damascani;
- Starea precară a drumurilor;

4. În ultimul an ați observat careva îmbunătățiri, rezolvarea a unor probleme de ordin comunitar în satul Dvs.? Dar înrăutățiri?

- Au fost mai multe îmbunătățiri în ceea ce privește aprovizionarea cu apă, racordarea la sistemul de canalizare;
- Există televiziune, internet ș.a.
- Cetățenii s/au mobilizat în vederea alocării de contribuții la implimentarea proiectelor comunitare.

5. Dacă ați putea schimba ceva în localitatea în care locuiți, ce ați schimba în primul rând? De ce?

- Crearea locurilor de muncă;
- Elaborarea și implementarea unui proiect de reparația și construcția drumurilor asfaltate în întreaga comună Costești. Acest lucru este necesar pentru a asigura acces în anumite zone în caz de ploi abundente.
- Reparația casei de cultură din Costești și a clubului din s. Păscăuți.
- Să fie deschise întreprinderi de producție;
- Conectarea la gaze naturale

Servicii comunitare

1. Cum ați aprecia calitatea următoarelor servicii comunitare prestate:

- Apeduct** - În s. Duruitoarea foarte bună;
În localitatea Costești mai puțin bună în legătură cu starea învechită a rețelei de aprovizionare cu apă potabilă.
- Canalizare** - În or. Costești, în sectorul blocurilor locative cu mai multe etaje situația este bună. În sectorul privat oamenii nu prea doresc să se conecteze la sistemul de canalizare.
- Evacuarea gunoierului** - Relativ bună

În cazul străzilor unde este container, are loc evacuarea organizată a deșeurilor. Însă o bună parte de populație își evacuează desine stător deșeurile. Cu regret, unii duc gunoiul la o margine a satului ceea ce duce la apariția gunoiștilor neautorizate.

(setul de întrebări se va adresa pentru fiecare serviciu aparte)

2. Care sunt neajunsurile acestui serviciu?

- Țevile pentru apeductul din Costești au fost schimbate aleator.
- Apa conține multe săruri și sulfuri.
- Canalizarea este în proces, nu funcționează.
- Nu avem la moment un soft pentru facturarea locuitorilor. Există o necesitate stringentă de a procura acest soft.
- Utilizarea canalizării este dependentă de consumul de apă, oamenii se străduie să consume o cantitate cât mai mică a apei ceea ce creează impedimente în ceea ce privește funcționarea eficientă a sistemului;
- Nu se ajung containere;
- Este necesar de suplinit serviciul cu un mijloc de transport pentru colectarea gunoiului, modalitatea colectării din spate;
- Blocarea accesului către gunoiștea autorizată de către cetățenii care descarcă gunoiul direct pe drumul de acces, conștiința populației la nivel redus

3. În ultimii ani acest serviciu s-a îmbunătățit sau s-a înrăutățit? Ce anume s-a îmbunătățit/înrautățit?

- Apeduct – s/a extins rețeaua de aprovizionare cu apă. Aprovizionarea cu apă non stop.
- S-a înrăutățit situația în ceea ce privește colectarea banilor pentru serviciile prestate. Oamenii nu au bani, în special situația se acutizează în perioada de iarnă. Există datornici cronici.
- Campaniile electorale au dus la stoparea mai multor proiecte sau activități (procurarea echipamentului inclusiv a softului).
- Prestarea serviciului de canalizare a rămas la același nivel.
- S-a îmbunătățit situația în ceea ce privește evacuarea gunoiului în legătură cu primirea auto gunoierii (autovehicul de colectare a gunoiului)

4. Cum ați aprecia rolul (APL, agenților economic, locuitorilor) în îmbunătățirea serviciilor comunitare.

- Au fost blocate conturile de la ÎM Apă Canal în legătură cu acumularea de datorii, APL a contribuit financiar la deblocarea conturilor.
- Afît agenții economici, cît și oamenii au contribuit financiar la îmbunătățirea serviciilor comunitare.
- Locuitorii în unele situații sunt indiferenți. Nu doresc să participe la activități comunitare, de salubritate a terenului, plantarea copacilor ș.a.
- APL a contribuit la procurarea containelor pentru colectarea gunoiului.

5. Gospodăria Dvs. beneficiază de acest serviciu?

Da, beneficiem de apeduct și evacuarea gunoiului.

6. Dacă nu beneficiază – De ce nu beneficiați?

Nu beneficiem de canalizare pentru că în regiunea unde ne aflăm nu este sistemul de canalizare.

7. După părerea Dvs. toți locuitorii în egală măsură beneficiază de acest serviciu? Dacă nu toți – Cine sunt cei care nu beneficiază? De ce credeți că nu beneficiază? Dacă nu sunt menționați de la sine, concretizăm aparte pe categoriile defavorizate – femei, bătrâni, persoanele cu dezabilități, săracii.

- Categoriile de populație social-vulnerabile nu-și pot permite să beneficieze de aceste servicii din cauza preturilor mari.
- Obişnuința de a se aproviziona cu apă potabilă de la fântînile din ogradă sau vecinătate.

8. Care credeți că sunt perspectivele pe viitor ale comunității? Peste un an, să zicem, vă așteptați la mai bine sau la mai rău? Ce vă face să credeți așa?

- Finalizarea și extinderea racordării populației la sistemul de canalizare;
- Extinderea iluminării stradale;
- Reparația drumurilor în comunitate;
- Obținerea beneficiilor din utilizarea a Hidrocentralei de la Costești, acordarea energiei electrice pentru iluminarea stradală gratis sau la un preț redus.
- Crearea noilor locuri de muncă.

9.4 Raport-sinteză a grupului din reprezentanți APL

Primăria Costești - 5 participanți

Gândindu-vă la felul cum se dezvoltă comunitatea Dvs., îmi puteți spune ce vă place și ce nu vă place?

Aspecte pozitive:

- În primul și în primul rând - finanțarea de la GIZ pentru proiectul ce ține de apă și canalizare, fapt pentru care le spunem un mare „Mulțumesc” din partea mea (a Primarului) și a tuturor locuitorilor comunei.
- Se implementează proiecte, se dezvoltă localitatea;

Aspecte negative:

- Lipsa activismului la locuitorii comunei (inerție);
- Neimplicarea locuitorilor la soluționarea problemelor comunitare;
- Atitudinea negospodărească la implementarea proiectului de instalare a apeductului în comuna Costești: traseul a rămas același, țevile nu au fost schimbate, sau dacă au fost schimbate, aceasta s-a produs pe porțiuni scurte. În s. Duruitoarea, țevile au fost schimbate integral.
- Nu sunt respectate normele sanitare (cu referire la țevi și apă);
- Este nevoie de presiune mai mare de apă pentru sistemele noi;
- Stația de pompare a fost creată la intrarea în oraș.

➤ **Cum este comunitatea Dvs. acum comparativ cu un an în urmă? Dar cu trei ani în urmă? Cu ce era mai bine atunci și ce era mai rău?**

În prezent se atestă o serie de îmbunătățiri considerabile.

- Inovațiile, proiectele dezvoltă localitatea;

- Schimbarea radicală a populației;
- Apeduct nou în s. Duruitoarea;
- Locuitorii au robinete, băi, grupuri sanitare,
- A apărut speranța la oameni în ziua de mîne

Cu 3 ani în urmă în s. Duruitoarea nu exista apă potabilă (nici chiar în fîntîni). Pentru necesitățile gospodăriei, oamenii aduceau apă de la distanțe mari. Actualmente, problema apei (inclusiv a apei potabile) este pusă în fața locuitorilor satelor Pascauți și Damașcani din comuna Costești.

Situația din localitate

- 1. Dacă e să vorbim despre nivelul de bunăstare a populației din localitatea Dvs. ați putea spune că majoritatea oamenilor din satul Dvs. o duc mai bine sau mai rău decât un an în urmă? De ce?**

În rezultatul implementării proiectelor, se atestă îmbunătățirea bunăstării populației, oamenii o duc mai bine deoarece au acces la apă și canalizare, fapt care a ușurat mult activitatea.

Dacă privim lucrurile din punct de vedere al nivelului de venituri, precum și coraportul venituri-cheltuieli, datorita majorării preturilor, deseori cheltuielile devansează veniturile. Viața a devenit mai scumpă.

- 2. Cum ați aprecia felul în care trăiește populația în satul Dvs. comparativ cu alte sate din Moldova? Argumentați.**

Depinde care este modelul de referință. Există mari diferențe între felul cum trăiesc oamenii din cele 5 localități din cadrul comunei Costești. În or. Costești și în s. Duruitoarea au fost implementate două proiecte mari, fapt care a adus îmbunătățiri asupra modului de trai al populației. În satele Pascauți și Damașcani, problema apei este prezentă.

Cu siguranță există sate și mai dezvoltate, dar, totuși, situația satelor din nordul țării este mai bună în comparație cu cele din sudul țării.

Sărăcia este un fenomen propriu tuturor localităților din Moldova.

- 3. Care sunt principalele probleme cu care se confruntă satul Dvs.? Care sunt cauzele acestor probleme? Cine credeți că este responsabil de rezolvarea acestora?**

- Lipsa apeductului în s. Pascauti si Damascani;
- Starea precară a drumurilor;
- Lipsa unui orar al transportului public și al stațiilor publice convenabil(e) pentru un număr mai mare de populație;
- Lipsa locurilor de muncă. (Cu cîteva ani în urma în or. Costesti a activat o firma de confecții, dar s-a închis, oamenii nu au locuri de munca si sunt nevoiți sa plece la munca peste hotare).
- Prezența caselor părăsite (oamenii sunt plecați peste hotare);

Cauze:

- insuficiența mijloacelor bănești
- gestionarea incorectă a banilor publici;
- lipsa transparenței între actorii comunitari.

Vina pentru situația creată o poartă, bineînțeles, guvernarea țării. Însa, responsabili de rezolvarea problemelor date sunt toți cetățenii care nu sunt indiferenți față de problemele comunitare. Trebuie transparență decizională și conlucrare între finanțatori, executanți, APL, consilieri, agenți economici, cetățeni de rând.

În faza de implementare a proiectelor este necesar un control mai riguros din partea finanțatorilor privind etapele și corectitudinea execuției lucrărilor.

4. În ultimul an ați observat careva îmbunătățiri, rezolvarea a unor probleme de ordin comunitar în satul Dvs.? Dar înrăutățiri?

Nu prea au fost identificate. De exemplu, în satul Mihaileni, r. Riscani a fost creat un centru social pentru persoanele în etate. În comuna Costești probleme sunt, necesități sunt, dar nu sunt oameni cu inițiativă care să se implice la soluționarea problemelor comunitare. Spațiu este (grădinița din s. Proscureni), dar necesită reparație.

5. Dacă ați putea schimba ceva în localitatea în care locuiți, ce ați schimba în primul rând? De ce?

- Am vrea să cream un Centru social pentru batrini sau pentru tinere mamici sau cantina socială.
- Am repara sediul grădiniței și sediul Casei de Cultură;
- Dorim să „întinerim” parcul din or. Costești.
- Mobilizarea implicării societății în soluționarea problemelor comunitare
- Organizarea simbetelor sanitare
- Instruirea doritorilor pentru scrierea proiectelor
- Atragerea surselor de finanțare.

Nu există probleme prioritare, toate sunt importante. Contează să fie abordate la timp.

Servicii comunitare

1. Cum ați aprecia calitatea următoarelor servicii comunitare prestate:

a. Apeduct - Buna

b. Canalizare - Nu este

c. Evacuarea gunoiului - Buna

(setul de întrebări se va adresa pentru fiecare serviciu aparte)

2. Care sunt neajunsurile acestui serviciu?

- Țevile pentru apeductul din Costești au fost schimbate aleator.
- Apa conține multe săruri și sulfuri.
- Canalizarea este în proces, nu funcționează.
- Evacuarea gunoiului: depozitarea deșeurilor, necesitatea unui loc special amenajat pentru aceasta, necesitatea unui gard și a unui bulldozer.

3. În ultimii ani acest serviciu s-a îmbunătățit sau s-a înrăutățit? Ce anume s-a îmbunătățit/înrautățit?

În ultimii ani serviciile date s-au îmbunătățit (apeductele din Costești și Duruitoarea). Evacuarea gunoiului se face la timp, au fost instalate tomberoane noi, au fost procurate mașini pentru gunoi.

Din aspectele negative trebuie sa menționăm faptul ca din cauza ca gunoiștea autorizata se afla departe, oamenii au creat o gunoiște în marginea opusa a orașelului. Din cauza unor cetățeni mai puțin responsabili, gunoiștea s-a extins pîna la oraș.

4. Cum ați aprecia rolul (APL, agenților economic, locuitorilor) în îmbunătățirea serviciilor comunitare.

APL organizează ședințe interne si externe de lucru si susține inițiativele care vin din partea oamenilor.

Afît agenții economici, cît si oamenii au contribuit financiar la îmbunătățirea serviciilor comunitare.

5. Gospodăria Dvs. beneficiază de acest serviciu?

Da, beneficiem de apeduct și evacuarea gunoiului.

6. Dacă nu beneficiază – De ce nu beneficiați?

Nu beneficiem de canalizare pentru că lucrările nu s-au finalizat.

➤ După părerea Dvs. toți locuitorii în egală măsură beneficiază de acest serviciu?

Dacă nu toți – Cine sunt cei care nu beneficiază? De ce credeți că nu beneficiază?

Dacă nu sunt menționați de la sine, concretizăm aparte pe categoriile defavorizate – femei, bătrâni, persoanele cu dezabilități, săracii.

Categoriile de populație social-vulnerabile nu-și pot permite să beneficieze de aceste servicii din cauza preturilor mari.

➤ Care credeți că sunt perspectivele pe viitor ale comunității? Peste un an, să zicem, vă așteptați la mai bine sau la mai rău? Ce vă face să credeți așa?

În anii 80-90 orașelul Costești era un oraș-model. Era renumit prin Casa de Cultură impozantă, cinematograful, parcul verde, natura pitorească. În prezent, cele mai importante edificii sunt distruse. Obiectele de cultura se află în stare avariata. Parcul este bătrîn, are 40 de ani. Este necesar să fie defrișat și să fie sădite specii noi, rezistente la climă și sol. Însă de la Inspectoratul Ecologic nu ne-au permis... E păcat... Se pierde orașul... Tineretul pleacă... si nu mai revine... nu are la ce...

La nivel de APL, dar și cu suportul oamenilor responsabili și cu inițiativă, sperăm că lucrurile se vor schimba spre bine. Vrem să găsim suport financiar (granturi din străinătate) pentru repararea acoperișului Casei de Cultură. Să deschidem cercuri pentru copii si tineri. Sa reușim întinerirea parcului, proiectarea aleilor, înverzirea localității.